No. 15-4-43

Restored in 1942-43 from a ms of Mackenzie collection No 15. 4. 43 by Sri ~~K Seshacharlu~~ G. Narasimha Sarma, Temporary Copyist

No 15-4-43 Dated 2

– శ్రీరాములు –

పులపర్రు తాలూకె రేపల్లె కయిఫియ్యతు॥

కయిఫియ్యతు పులపర్రు తాలుకె ముతుర్జిమ్ హొన్నగరు ఈస్థలము పూర్వము కృష్ణాతీరమందు బహుదరణ్యముగా యున్నది. అందు నత్రి లోక సంచారియయిన నారదమహాముని ఒకనాటి సమయమందున యీమార్గముగ వెళ్ళుతూ యీ కృష్ణాతీరమందువున్న యీ అరణ్యము బహురమణీయముగా యున్నందున సంతోషించి శివలింగప్రతిష్ఠ చేసి బహుదినములు అనేక ఋషిగణ సమేతముగ యీస్థలమందు నివాసము చేసినారు. యీప్రకారంగా బహుదినములు జరిగిన పిమ్మట వ్యాఘ్రపాదుడనే ఋషీశ్వరుడు యీ తీరమందు ఆశ్రమము చేసికొని నారదమహాముని చేత ప్రతిష్ఠింపబడ్డ దివ్యలిఙ్గమును పూజిస్తూ కంచి శ్రీ వరదరాజస్వామి వారి దర్శనము నిత్యనియామకముగా యేర్పరచుకొని ప్రతిదినం వాయువేగముల చేతను కంచికి వెళ్ళి శ్రీస్వామి వారి దర్శనము చేసి. భక్తియుక్తముగా శ్రీ షోడశోపచారములు చేతను పూజించుకొని తదనంతరము తిరిగి ఆశ్రమమునకు వస్తూ వచ్చేవారు. యీలాగు కొన్ని దినములు జరిగిన మీదట ఒకదినమందు దివారాత్రములు ఎడతెగకుండా జగదోపద్రవముగ అఖండమయిన వర్షం వాయుసహితంగా వర్షిస్తూవున్నందున తాను నిత్యసేవ సంకల్పమునకు లోపము రాకుండ ఆశ్రమమందు మహాలింగార్చనయు

యథావిధిగా పురుషుని ఆలాగున వరుషించెను సమయమందు కంచికి వెళ్లి వర
దరాజస్వామి దర్శనము చేసినంతల్లో అందుకు చాలా అనుగ్రహము వచ్చి నీకు
యిష్టమయిన వరము వేడుము అని ఆజ్ఞాపించినందున వ్యాఘ్రపాదుడు మహర్షి ఆనం
దభరితాంతరంగుడయి యీశ్వరరూపముగ తమ ఆశ్రమమందుండుండి. సదా సేవ
పూజించబడుతూ వుండవలసినది అని కోరినాడు. గనుక భక్తవత్సలుడయినందున అవి
మనోభీష్టము తీర్చే కొరకు అనుగ్రహించినారు. అంతట ఆ ఋషియాశ్రమమున
కంచి వచ్చి మరునాడు అరుణోదయాత్పూర్వమందున సమీపముగా ను అయినందు
న కృష్ణవేణీ మహానదిలో స్నానము చేస్తూ వుండగా ఆ ప్రవాహమందు వంపుద్దు తము
గా యిరుదరము పొంగి తరంగము తో గూడ అర్చను బింబరూపమయిన శిలా
విగ్రహము దరికి వచ్చినందున వ్యాఘ్రపాదుడు చాలా సంతోషచిత్తుడయి ఆ
మూర్తిని తీసుకొని వచ్చినారు దమహమును చేతను ప్రతిష్ఠ చేయబడ్డ మహాదేవ
నకు సమ్ముఖముగా తూర్పుభాగమందు ప్రతిష్ఠ చేసి వరదరాజస్వామి అనే
నామము యేర్పరచి అత్యంత భక్తి తాత్పర్యము చేతను హరి హరాదులు ను
పూజిస్తూ యుండెను ఆ సమయమందు వెశిష్ఠ ల్య మహాముని తాను కు
ష్టవ్యాధి చేతను పున్నపుడు తన భార్య ఆత్రత్యగుణములు మెచ్చి వర
ములచే తనంతట త్తి మనోహరములయిన సుందరరూపము ధరించి
3 దివ్యవిమానారూఢులయి శమణి యుత్ర దేశములయందు వి వారిస్తూ
వుండేవారయి యీ స్థలమందు న్ క్రీడించుచుండుట చూచి వ్యాఘ్రపా
దమహాముని అపహాసించినందున వెశిష్ఠల్యా మహాముని కో పున్నిపితుల
యిన వారయి నీ నామము సార్థక్యముగా వ్యాఘ్రముఖ పుకమ్మని శపించిరి.

గనుక ఆ వాక్యప్రమాణము ప్రతిశాపవిముక్తుండై శక్తికలిగిన్ని శాంతస్వరూపుడై
తపోభంగము నకు సందేహించి ప్రారబ్ధము ను అనుభవించిగాని తీరదని
నిశ్చలత్వము కోరి మునిని చూచెను. గంటకాయము శాపము యుక్తుడై నను స
పాడు వయిన జీవకోంస లుచేసుత్తా యీ వృత్తాంతము యెట్లాగు సంచరి
స్తును అని ప్రార్థించగా నంతట్లో దయవచ్చి తన శాపము వల్ల ఆ వేలాఖ్యను
గనుక యిందు రాజరాజనరేంద్రుడై యీ రాజ్యము గనుక వల్లనే కంటి ముక్తి కాగ
లభును దివ్యజ్ఞానసంపన్నుడవయి వృత్తాంతము ధరించు ఖిల్ల త్రిపాంసలు
లేకుండ కొంతకాలము వుండగలవు. అని ప్రార్థించెను. గనుక తచ్ఛాప
ము వల్లను. వాల్మీకి స్వరూపుడయి యీ యరణ్యము మందే వుండెను. పూర్వ
వాసనాదికృత చాల జ్ఞానము కలిగినాల నిరూపణ వయిసెంయు బుచవు
లిపములు వుండెను -

తదనంతరము అంగముమీదను పుట్టపెరిగి తత్స్వరూపము ముందున శ్లోకము
వెలచినందున యీ వాల్మీకి యను నామము ను ఆ పత్రము వల్లను ప్రసిద్ధి
నామము చేసి తత్ప్రతిపాదక్యములందు సంచరించుచూ వుండెను కాలాంతరమున
సంప్రాప్తమయి పరీక్షిత్ జనమేజయాది రాజులకొందరు ప్రభుత్వము చేసి
చనినపిమ్మట తద్వంశకుండయిన రాజరాజనరేంద్రుడు అనే రాజు ప్రభుత్వ
ము వహించి. రాజ్యము చేస్తూవున్నంతలో దివ్యజ్ఞానము చేతను తెలిసి శార్దూల
స్వరూపుడయిన రాజరాజనరేంద్రుని కి రాజధాని యయిన రాజమహేం
ద్రవరము నకు వెళ్లి వెరాగము చేతను. రాజ్యపురాంతరములందు ప్రవేశించి
రాజును సమీపమందు ప్రత్యక్షమయి ఆ నృపులకు ప్రత్యక్షముగా కలండి వుండి ఇట్లని

రాజు యిది మహాద్భుతము అని తెలియజేసెను తనకు గురువయిన కాశీ
సాధయ్యగారిని చెళ్ళవాండ్లలోయుండగా పిలిపించుకొని యీవృత్తాంతము
ద్వాతము సుస్ఫుతపరచునంతల్లో శరభశాళువ మహాపాంచాక్షరీ మం
త్రసిద్ధులు గనుక శరభశాళువ మంత్రముల చాతను దిగ్బంధన చేసి అరిగి
బెళువారదప్రవేశించినారు ఆవ్యాఘ్రముపూర్వప్రకారము రాజు సన్నిధికి
వెళ్ళడమునకు. కృపయుక్తి తెలిసి తత్ప్రత్యేకము తెలిసి. అయ్యవారిగారిదగ్గ
రకు వెళ్ళి తన శాపవృత్తాంతము చెప్పుకొని ముక్తిరంగల కాంతువు విన్నవిం
చినంతట్లో. కాశీసాధయ్యగారు చెప్పినసంగతి. నీవు మహాఋషివి అపరాధము
లాగా ఘాతముపల్ల. నీదేహము చాలాసే రాజుకు బ్రహ్మహత్య సంభవించినది
దునేను యేప్రకారముగా బ్రహ్మహత్య సంభవించకుండ చేతును. అని అన్నం
దున వ్యాఘ్రపాండుడు తనకు శాపవిముక్తి చేసి తద్దోషపరిహారము
గా నారదమహామునిచేత ప్రతిష్ఠ చేయబడ్డ దివ్యలింగము వత్తికవయలో
యుండుటయు నిజి గనుక ఆ లింగము నుద్ధరించేసి నాకు శాపము ని
వారణము చేసి రాజుసుకృతము నుబొందగలదని చెప్పినందున సంతోషిం
చి రాజు మహేంద్రపురముననకు వెళ్ళి రాజుతోటి వ్యాఘ్రపాండుని. వృత్తాం
తము చెప్పగా అందుకు వెంటతీసికొని యీ స్థలమునకు వచ్చి రాజు
కు వ్యాఘ్రము ను అనుపడచు చాలాప్రయోగము చేయుచుండి అన్నం
దున అదేప్రకారము రాజు బాణాము సంధించు ప్రయోగించినట్లుగనుక
శార్దూలము శరీరమును విడిచి. పూర్వప్రకారము ఋషిరూపము నుధ
రించి నీవల్ల నాకు శాపవిముక్తి అయినది నీవు మహాపుణ్యాత్ముడవు అని

ష్ఠ చేసి యీ దేవాలయము కట్టించి. నాపేరట పట్టణము నిర్మాణము చేయిం
చి నాపేరట లింగమును యీవూరి నిప్రతిష్ఠ చెయ్యమని స్వప్నతి వాక్యము ప్రత్యక్ష
తి గాచెప్పి. ఆవతీర్ణులయిన అగపరచి అనుచర తద్వచనప్రకారము అతణ్ని
చేత దింపి పట్టణము కట్టించి. త్రిపురాంతకుని శార్దూలపురము అనేపేరుపె
ట్టి పత్రికమును త్రిస్థాపించి ఆదివ్య క్షేత్రలింగమును అక్కడనే శమితరు
మూలమునందు ప్రతిష్ఠ చేసి ఆ స్వామికి నరేంద్రలింగం అనేపేరుపెట్టి. అ
పర్యంతము నుంచి యిదివరకు దేవునిపేరు నరేంద్రస్వామివారు అని ప్ర
సిద్ధి అయినది. తత్ప్రాకారములో కొత్తగా రెండు ఆలయములు ఉత్త
రదిక్భాగమునందు కట్టించి శ్రీ త్రిపురసుందరి అమ్మవారిని శ్రీ వీరభద్ర
స్వామివారిన్ని భద్రకాళీసమేతముగా ప్రతిష్ఠ చేయించినారు. యీశాన్య
భాగమునందు. ఒక ఆలయము కట్టించి. శ్రీ విఘ్నేశ్వరుని ప్రతిష్ఠ చేయిం
చినారు

యీ పట్నముపేరు వ్యాఘ్రపురము (పులపర్రు) అని ప్రసిద్ధిగావల్ల
వున్నది శ్రీ వరదరాజస్వామివారికిన్ని శ్రీ నరేంద్రస్వామివారికిన్ని ఆలయప్రా
కారగోపురమంటపాదులు. కట్టించి వ్యాఘ్రపాదుని వచనప్రకారము శ్రీనరేంద్ర
స్వామివారికి ప్రక్కన శైవ గలందులకు ఆత్రేయసగోత్రులున్ను వెలనాటి
బ్రాహ్మణులున్ను అయిన ముద్దెటి శివాలయ్య అనే తిరువారు నియమిం
చి శ్రీ వరదరాజస్వామివారికి నల్లూరు వారిని వైఖానసులున్ను యేర్పా
ర్పరచి తమ గురువు అయిన కాశీనాధయ్యగారికి యీ శివస్థలమునకు
స్థానాచార్యులుగా నియమించి శ్రీ ముద్దిగునాధ న అధ్యాపన అర్చ

పత దానప్రతిగ్రహాద్యుక్త్వనిరతులును, నిగమాగమోక్తవీరశైవా
చారసత్క్రియానిత్యార్చనాలింగపూజాపరనిష్ఠాగరిష్ఠులును శ్రీ వందిష్ణా
రవీశశరభసాంభవవంశ(శ్య.) పంచాక్షరీమంత్రప్రసిద్ధులున్ను ఇడాపిం
గళసుషుమ్నాగాంధారీహస్తిజిహ్వాపూషాయశస్విని అలం.. కు
హూ శంఖినీ దశనాడీమార్గప్రచారులును, ఆధా
రస్వాధిష్ఠాన మణిపూరక అనాహత విశుద్ధ ఆజ్ఞేయషట్చక్రసం
చారప్రవీణులును శ్రీమద్విభూతియుపాలేకా జ్ఞాయ ధ్యానగమ్యాం
తరుశాఖాంగార బద్ధపరంజ్యోతి విద్యుజ్జనబ్రహ్మరంధ్ర విద్యుజ్జనప్రాణా
ప్రాణాంతప్రభృతి విద్యుజ్జనముత్తులయిన శ్రీపట్టపండితారాధ్యదేశికసాంప్ర
దాయికసాంకేతికగాత్రోద్భవశ్రీనాగనాథయ్య అయ్యవారు
గారు అనేకసార్లు కబీరుదాంతకులును ప్రసిద్ధి చేసి వీరికి యీస్థల
ములో శివరుగళలందులకు అనేకవృత్తులు వర్ణాశనాదులను దయ
చేసి యీ దేవస్థలములకు నిత్యోత్సవపక్షోత్సవ మాసోత్సవ సంవత్స
రోత్సవములు మొదలయిన మహోత్సవములు శివరుగళలందులకు
జలసినవసతులు యేర్పరచినాకనాథయ్య గారికి యిచ్చినది.
ఆరాధ్య నరేంద్రుడు మహారాజులుంగారు ఆచరించే రంగ్రు
వరమునకు వెళ్ళక దినములు ప్రభుత్వము చేసినంతట తర్వాతకు
లయిన రాజులు యీదేవరగారి యీ స్థలములకు ఉత్సవములు జరి
గించినారు.

తదనంతరము మల్లికార్జున అనే రాజు యీ పట్టణమును పరి

సమస్తముగా నిశ్శత్రుండై తుంగభద్రకు ఉత్తరభాగమునందు. పృథ్వీవల్లభా
ఆదేశము ప్రభుత్వము చేసినమీదట ఆతని వంశీకుడయిన గాంకరా
జు పృథ్వీపై ఆంధ్రదేశమును యావత్తు ఆక్రమించుకొని సమస్తమయిన
రాజులను తన యుద్ధమందు జయించి అన్యప్రభుత్వముల యొక్క దుర్గములు
దేశములు ఆక్రమించి ఆక్రమించి అంతట జయస్తంభములు స్థా
పించి యేయే దేశముల యొక్క శరణాగతులయిన వారితో ఒప్పం
టు చేసికొని యా స్వామివారి దేవాలయములకు దానము
మరికల శాసనములు సంస్థాపించి అఖండ భూమండలాధిపతియయి
ప్రభుత్వము చేసిరి గనుక ఆతని కుమారుడయిన బేతరాజు
తండ్రితో సమముగా ప్రబలుడయి శత్రువులను జయించి వా
రి యొక్క గజ అశ్వ గోగణాదివస్తువులు మొదలయినవి వారివలన ప్రా
ప్తించుకొని విశ్వేశ్వర విభవుడయి యందున ఆ వస్తువులు స్వామివారికి
సమర్పించి తల్లిదండ్రుల చేతను జీవితపర్యంతము ప్రభుత్వము
చేసి శ్రీకృష్ణవేణీనదీతీరమందు యీ స్వయంభూపురి నరేంద్రేశ్వర వరద
రాజస్వామివార్లకు సకల వృత్తులు దానములు చేయించెను.
ఆతని తరువాతమందు కాకతి కుమారుడయిన నరేం
ద్రుడు భూభారత వహించి శ్రీస్వామివార్ల అనుగ్రహము చేతను దా
న ధర్మములయందు ప్రవీణులయిన తన పూర్వీకులయిన రాజుల
కంటె అధికుడనిపించుకొని రాజ్యము చేసెను. ఆయతని వంశ
మందు కరికాలచోళుడు వారి రాజ్యమందు అఖండ శపథం చేసి

ప్రతాప గరిష్ఠుడయి చోళమండలము తనకు రాజధానిగా నేలియుండి ముప్పది
ఆరు మొదలయిన సమస్త దేశాధిపతులను తన ఆజ్ఞాబద్ధులయి కొ
లువగా కావేరీ ఆనకట్ట కట్టించి ఇష్టాన్నదానాదులయి అయో
ధ్యయందు వేలయుండి రాజ్యము చేసే తెరుగున భూపాలన చేసియూ
వర్ణాశ్రమములందు స్వనామాంకితముగా అగ్రహారములు చేసియూ వ్యాఘ్ర
పురనాథుని కడవచ్చి శ్రీ సర్వేశ్వరునికి అత్యంత భక్తితో నిత్యోత్సవముల
చేతను సకలోత్సవములను చేయుచున్నంతలో ఆ రాజు సద్భక్తిని
మెచ్చి యీశ్వరుండు ప్రత్యక్షము చేసినందున రాజు సంతోషించి పార్వతీ
సమేతుడయిన యీ దేవునకు నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు ఏర్పాటుగా
ఈ క్షేత్రము ధారాపూర్వకముగా సమర్పించినారు.
ఈ ఆకన్నపుల పట్టణాయకులయిన రాజులుగా అఖండ వర్తి దీపములకు పర్వో
త్సవములు మొదలయిన వినియోగంబులకు చేయించిన ధర్మంబులు - - - -
శాసన స్తంభంబుల మీదను వ్రాయించి చేసిరి భక్తియున చేసిరి
నిన మీదట ఆ తరువాత ముందు కులోత్తుంగ చోళ మహారా
జులుగారు సంవత్సరం ౧౧౦౦ శకమందు పరమ శివభక్తి వుప
స్థితుడయి నిత్యశివ లింగార్చనలు చేసి రాజ్యము చేయుచుండ
గా అంతర్వేదిశమునుండి గజపతి సింహాసనస్థుడయి గణపతి మహారా
జులు సేనా సమేతముగ వచ్చి చోళరాజులతో యుద్ధము చేసి అధికారము
పరాక్రమము చేయుంచి దేశమును స్వాధీనము చేసికొని గణపతి ప్రభు
వులయినగారి పరాక్రమవంతుడయినందున దేశములు

పంచద్రావిడ్లాంవారున్ను శూద్రులు కరిణీకములు చేస్తు బ్రాహ్మణులకుంచా-
ధోత్రకముగా వుండుటరామన్నగారికి తెలిసి కృష్ణవేణీతటమందు సూర్య-
వంశపు రాజ్యమందున చాలా ప్రవేశముప్రాప్తి శాలివాహన సం॥ ౧౦౭౨ శకము
దు బ్రాహ్మణులకు గ్రామములు ఇచ్చి పదులు వ్రాయించి ఇప్పించేయుడల
ఉదాహరణలయిరికి ఆరువేలనియోగులు—
పులిగడ్డవారి భాగం ౧. చైత్రమువారు బాపట్లవారు ౧
ఈరెండు సంస్థానములు ఎమెర్రబడియు కడరువా-
లములరానాలు కుదుళ్లు భూరచియు నారాయణప్పించే అకుతల ఉపల-
కుఅనికి ఆరువేలనియోగులు మిరాశీలవారు మాలు అనుభవించు-
వారునని రక్షించారు.
ఈప్రకారము కరిణీకపు మిరాశీలు నిర్ణయించి ప్రభుత్వము చేస్తూవున్నంత-
లో ఆంధ్ర కుళోత్తుంగ చోళరాజు యీదేశమునకు వచ్చి రాజ్యమును ఆక్రమిం-
చి శా ౧౦౭౩ శకమువరకు ప్రభుత్వము చేసినట్టున తదనంతరము కాకతీ-
మహారాజు తనకొమారుడు కేతుమహారాజు భైరవభూపాలుడు పశ్చా-
తరము శా ౧౧౭౦ శకము వరకు ప్రభుత్వము చేసినవి. తదనంతరం
చినవేమారెడ్డిగారు కృష్ణానది దక్షిణ తీర దేశం ఆక్రమించుటకును వారి
ప్రభుత్వము శాలివాహన సం॥ ౧౨౮౦ శకం వరకు ౨౦ సంవత్సరములు ప్రభుత్వము
చేసిరి శాలివాహనము ౧౩౦౦ శకమందు పోరుగల్లు సింహాసనాధీశ్వరు-
డయిన లాంగూల గజపతి సహకారిగా కుమారుపుత్రుడయిన వీరభద్ర
వేమారెడ్డిగారిని జయించి యేమెస్తలయుర్లాలు కరిణీకములు ఆక్రమించి

ఆతని ప్రభుత్వములో గాంగేయుతి సుంటె పురుషోత్తమ గజపతి వీరభద్ర గ
జపతి పరియంతరం శాలివాహన శకం ౧౩౦౧ శకము లాగాయితు శా ౧౪౩౬
శకము వరకు ౧౩౬ సంవత్సరములు యీ ప్రభుత్వము నడిచెను.

తదనంతరము నరపతి సింహాసనస్థుడయిన కృష్ణదేవమహారాయులు యీ
దేశమునకు వచ్చి కొండవీటిలో వీరభద్రగజపతి వారిని సాధించి అంత సేనాధ్య
క్షపరివారసమేతంగా పట్టుకొని ప్రభుత్వము తమవశము చేసికొనిరి. కృష్ణ
రాయల ప్రభుత్వము మొదలుకొని రామరాయులవారి అధికారము వరకు
శా ౧౪౩౭ శకము మొదలుకొని శా ౧౪౯౬ శకము వరకు ౬౩ సంవత్సరములు
ఉత కర్నాటక ప్రభుత్వములు జరిగినవి. తదనంతరము దేశము మహమ్మదీయాక్రాం
తమయినందున మల్కిభురాం పాదుషా వారి అధికారములు యీ దేవ
స్థానము అర్చనాదికృత్యములు జరుగకుండా ఖిలపడియున్నందున కుంటు
93 పల్లి ముత్తురాజు అయ్యగారు ప్రభుత్వము చేస్తూయున్న కాలమందు శా ౧౫౨౭
ఆగు నేటి విజయనామ సంవత్సర చైత్ర శు ౧౦ గురువారము పదునర్థకుల
త్రైన చెట్లుంగారి విశ్వనాథ శ్రీ వరదరాజస్వామి వారికి శ్రీ నరేంద్రస్వామి వారికి
పునఃప్రతిష్ఠ చేసి అర్చనాదికృత్యములు జరిగించినారు

తదనంతరము సుల్తాన్ అబ్దుల్లా పాదుషా వారి ప్రభుత్వములో సర్కా
రు పంతులు (సముతు) బందీలు ఏమేశ్వర దేవయజులవారు విస్తారము
గా విచ్చియున్నందున యీ క్షేత్రమును కట్టడము చేసి దీని క్రింద సం॥ మొం నైవేద్యం॥ పల్లకొన
పొంతెరు, క్రాపుచిన పుత్తపర్రు, కణ్గాలు, గుండవెల్లి, నడిమిపల్లి, కుండుప
ల్లి, పెద్దపల్లి, చేతపూడి, పయిడిపర్రు, పెదేరు, రేపల్లె, కారంచేటి పురము, పల్లి

పెద్దవరము, స్వయంభూ వేమవరము, సూరేపల్లి, అయిలవరం, పెనుమూడి
, కుత్రువరము, గారికెపూడి, పెదలంక, వరికెపాడు, రావి అనంతవరం, టా
ట్రగడ్డ, నామరాజుగడ్డ, ఉప్పుగుంట, అంకేపల్లి, యిసుకపల్లి, బలి అనంతవరం
నాచూరు, వారుమూరు, శివంగులపాలెం, భట్టిప్రోలు, అద్దేపల్లి, అల్ల
మూరు, జింకలవరము, చింతలపల్లి, కొల్లిపూడి, పాండాళ్లవరం, ఉద్దండవే
మవరము, చెల్లెటూరు, ఆకుంబాక, తోటపల్లి, విశ్వేశ్వరం, అనేకులు
గ్రామములు యీరాక సుబా క్రిందను, చేర్చుట్టు నిర్ణయించి, పులవర్తి సంతు
అనేవీరు చెప్పి(పాత్ర) వారిని దేశపాండ్యాలు గాను న్ని, సూర్యదేవర వారలు
అనేకము వారు ఇదరుగను న్ని, రామరాయులు వారి వాటిసుంచి, పుస్తమూంగో
త్యాగరాపు వారిని, మన్నె వారిని గాను మూంచాకరు వారిని ముట్టుమ దార్లగాను న్ని
నిర్ణయించి యిదే ప్రకారముగా సంతు అమూలు దారి దేశపాండ్యాలవర
ముగా యింపాడు శంకర వారి అమలు లాగాయతు స్న ౧౧౭౧ ఫసలీ వరకు
సంవత్సరములు అమూని మాచి లంక్యత చేసుకుంటూ వచ్చినారు—

తదనంతరము స్న ౧౧౭౩ ఫసలీలో నవాబు మ
బారక ఖంఖాను సుబాదేశ ములను పిలిపించి, కొండవీటి సీమకు మీదార్ల
కు ముందు మల్లు చేసి పంచి పెట్టి యీ జమీల యింపవు తురము గాను వారికి
త్యాగరాపు గారి సముతు లో వచ్చి నదిగను కసదర హొదసతి మొదలు గాని స్న ౧౧౭౬
ఫసలీ వరకు నాల్గు సంవత్సరములు ఆయన ప్రభుత్వము చేసెను—
తరువాత ఆయన నతమ్ములయిన విల్లనార్లి మాంతా సీత్యారాయం గారు.
1757
స్న ౧౧౭౧ ఫసలీలో ప్రభుత్వము నకు వచ్చి స్న ౧౧౬౦ ఫసలీ వరకు(వు)

భుత్వము ౩౨ సంవత్సరములు చేసెను।

౧) తరువాత నిజాము అలీ ముల్కు బహదరు గారి కొమారుడు అయిన సాలరిజంగు
బహదరుగారు యుసర్దారులు ఫరాంసు వారికి సదరహా ఫసలీలో యిచ్చిరిగ
సుక వారు ప్రభుత్వము చేయుచు దేవాదాయ బ్రాహ్మణాదాయములకు బాల
వృపత్రములు చేసుకొని శ్రీ వరదరాజస్వామి వారి ప్రాకారము విప్పించి ఆరా
ళ్ళంతి సిపాయి వెళ్ళ ముల్కే లస్కె సుధారి యింగ్రేజుల స్వాధీనము భాగమందుమే
దికట్టించుకొని స్త ౧౧౬౨ ఫసలీ వరకు ౨ సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేసి అప
జయములయి పోయినారు పయిన వ్రాసిన స్త ౧౧౬౦ ఫసలీలో శ్రీ తన్ని మాణిక్య
రాయనింగారి అన్న వెంకటరాయనింగారి కొమారుడు అయిన రాజగోపాలమా
ణిక్యరాయనింగారు ప్రభుత్వానకు వచ్చి నవాబు సాహెబుగారి బహదరు
రి దర్శనము చేసెను। స్త ౧౧౬౨ ఫసలీలో అవ్వాని వెళ్ళి వారి కంబాలు తనను బహు
మానము పొందెను। తరిగి తారాలూరాలోకి వచ్చి సదరహా ఫసలీ లగాయతు స్త
A.D 1759 ౧౧౬౮ ఫసలీ వరకు ౬ సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేసి దేవాలయములకు ఉంచి
బహారు

తదనంతరము శ్రీ తన్ని మాణిక్యరాయనింగారి కొమారుడు అయిన పెద్దన్న
1760 మాణిక్యరాయనింగారు స్త ౧౧౬౯ ఫసలీలో ప్రభుత్వానకు వచ్చి స్త
౧౧౮౪ ఫసలీ వరకు ౧౫ సంవత్సరములు అధికారము జరిగిన మీదట ఈ
యన తమ్ములయిన అరుపతి రాయనింగారు కలిపెత్తివందున స్త ౧౧౮౩ సంవ
1775 త్సరములో తమ తారాలూరాను రెండు ముట్టుగా చేసి సఖించుకొన్నారు
గనుక యింగ్రేజు మము రెండు ముట్లు చేసినందున పెద్దన్నగారి మాటు స్త.

A.D
1790 ౧౨౦౦ ఫసలి వరకు ౧౮ సంవత్సరములు జగ్గన్న గారు ప్రభుత్వం చేసిరి.
౧౩ వంశములో వచ్చిన శ్రీ నరేంద్రస్వామి వారికి పూర్వులకన్న మిక్కిలిగాను ఉ
త్సవములు జరిగించుచున్న తదనంతరము యీయన రెండవ కొమారుడయిన
రంగా భావయ్య గారు ౧౨౦౧ ఫసలిలో ప్రభుత్వము
కు వచ్చి తమ తండ్రి గారి వలెనే ధర్మవంతులైన వంశకులకు శ్రీ నరేంద్రస్వామి
వారికి జరిగించు ఉత్సవములకు మడి తీరువలు వృత్తులు వగైరాలకు లోప
ము రాకుండా జరిగిస్తూ దేవాదాయ బ్రహ్మదాయములను విచారిస్తూ కుండా
నేటి వరకు జరిగిస్తూ వున్నారు.

తరువాత రంగా రాయనింగారి వంశము ౧౧౮౩ ఫసలీల
గాయకు చేరి సఖ్యముగా పంచుకున్న తమ వంశకు ప్రభుత్వము చేస్తూ
మడి కూరి లో శ్రీ వరదరాజ స్వామి వారు తమ సఖ్యం వంశములో వచ్చినందున స్వా
మి వారికి అనేక ఉత్సవములు జరిగించి నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు జరుగ
గలందులకు మామూలుగా వుండుకున్న వృత్తులు నిరాటంకముగా జరిగిస్తూ
A.D. About 1792
వున్నారయున్ను ౧౨౦౧ ఫసలి వరకు ౧౮ సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చే
సినారు. యీయన తండ్రి గారు చనిపోయినందున జగ్గన్న గారి కొమారుడయిన
1800
భావయ్య గారు యీ రాజ్య వంశము తాలూకా కూడా ౧౨౧౦ ఫసలీలంగా
4206 ఇరుతల ౧౨౧౧ ఫసలి వరకు యీరెండు సంవత్సరములు ఏకముగానే మాయ
౧౪ యిద్దరు కలిపిన చింతలు ౧౨౧౨ ఫసలి వరకు యీ రాజ వంశము తాలూకా
కు రాజ్యము సంపినవారు వేలకొండ యిచ్చిరి. కనుక రాజ్యములు వెం
కట నుండి రాయనింగారు వేలంలో కొన్నందున తదారభ్య యీ మేలుకు

ప్రభుత్వము చేస్తూ మఠకూర్చి మట్టులో వుండు శ్రీ వరదరాజస్వామి వారి కైంక
ర్యా ప్రకారముగ ఉత్సవములు జరిగిస్తూ నిత్యనైవేద్య దీపారాధనల కుమేము
లుగా జరుగుతుండు ంచె వృత్తులకు ఆటంకము లేకుండా జరిగిస్తూనే వున్నారు
పూర్వము ఉండుంచెరువు మానాన్ని శ్రీపురుషోత్తమం వం
చేసేటప్పుడు యీ కృష్ణాతీరమందున్న వరదరాజస్వామి వారిని సేవిం
చెదరునా ఆ దినం శ్రీకాకుళము ప్రవేశించినారుగనుక యీస్థలము మహాపు
ణ్యస్థలమని యిక్కడ వచ్చి కృష్ణావేణీనదిలో స్నానము చేసి స్వామి వారిని సేవిస్తూ
నాలుగు దివసములు యిక్కడ ఉండి తమకు గురుస్వాములయిన శ్రీరంగరాజభ
ట్టరు అయ్యవార్లంగారికి యీ క్షేత్ర యీ స్థలమునకు స్థానాచార్యులుగా నిర
యించి చేసి వారి అభిమతము చేతను పన్నిద్దరాళ్వారి చేతను విన్నంచేప్పు
చేసి గోపురప్రాకారములు నిర్మాణము చేయించి యికనే అందులో వైష్ణ
వకుటుంబాలను యిక్కడ కాపురము వుంచి శ్రీస్వామి వారికి అధికముగా
ఉత్సవములు జరుగగలందులకు వసతులు యేర్పరచి స్వస్థానమునకు వెళ్లినా
రు। ———

యిటు తరువాత దేశములో తరకాంశ్యము ప్రబలమయ్యెగనుక మఠకూ
ర్చిలో కొత్త నిమిత్తము గుతసరదారుడు వచ్చి బలాత్కారము చేతను తనసా
హసము అలందుము లో వుంచి నాడుగనుక పెట్టెలలో వున్న సామానుదక్షిణ
మయిప్పుడు అందున అతనికి తెలిసి అర్చకులను బాధపెడుతూ తన
సామానుపోవుట విమర్శించుటకు నేవరకు ఆమధ్యలయందు వున్న తానాతం
రాను ప్రస్తుతము బాగాయుండి సందున అందుకు సంతోషించు

బయటికి వచ్చేవరకు తనసర్వానికి అత్యంత ప్రసన్నముగా నొప్పి తెలుపించినం
దున బాలాంబ ఖేదపడుతూ ఉయుండగా అక్కడ వుండే రామస్వామి వారి ఆలయ
ములోనికి ప్రవేశించునందున నీకు బాలా వుపద్రవములు సంభవిస్తూ వున్నది
అని చెప్పినమీదట బాలాంబ భయము కలిగి ఆలయములోనించి తే బయటికి వచ్చినా
డు శనక గుర్తానికి బాగా ఉయుండినందున సంతోషముయుక్తుడయి సంపూర్ణ
ర్ణా తురారపలసిన ద్రవ్యములు కనుపరుచుచూ పూర్త్యాయు తమ విగ్రహము వుంచు
శ్రీ దాదతం విస్తరించు వచ్చేలాగున చేసి యిక్కడ అనేకములయిన దృష్టాంత
ములు కనపడుచుచు యిప్పటికి మహోత్కృష్టంకలిగి మహాస్థలముగా ప్రసి
ద్ధి అయియున్నది-

మరిన్ని పూర్వోక్తస్వరూపమునయు ముందు వృత్తాంయదానాల
ములలో ఆపూర్వోన్నతమైన శ్రీ వరదరాజస్వామివారి యొక్క పాదములయం
దుచ్చాయిగ ప్రతిష్ఠితి స్థలపూర్త యిప్పటి ప్రత్యక్షంగా కనబడుచున్నవి

శ్రీ నరేంద్రస్వామి వారి మాహాత్మ్యం ఏమనగా-

౧ నరేంద్ర అంగం పూర్వము పత్రికములో వుండిన పుష్పతిరుడు రాజరాజనరేంద్రు
౧౬ డు వచ్చు పత్రికము స్వామి చేసుకున్నందు పల్లవ నతగిలి కారణము శకలము
వుండినందున ఆ గంటిలో నుంచి రక్తము వచ్చెగనుక తచ్చాంతి చేయబడినది-
అని పూర్వుల వల్ల తెలియబడం అయినది అందుకు దృష్టాంతం యిప్పటికిన్ని
అంగము ఎడమకు దక్షిణభాగమందు కారణము గంటుగా ఏర్పడివున్నది-
౨ శ్రీ నరేంద్రస్వామివారు పూర్వము పత్రికములో ఉయుండి ఉయున్న శమావృక్షం
బాలాదినములు తిరిగినప్పటికిన్ని గుల్లపారియున్నందున వాం [illegible]

నుంచి పడిపోయి యున్నది తద్వారా శ్లోకముల యందు తత్సంబంధమయిన వృ
త్తాంతము ఆకరికి పెరుగుచున్నది —

3 ఉత్తరాంధ్ర పుణ్యక్షేత్రాలయందు సూర్యోదయము
వెంకటసమయములందు శ్రీ నరేంద్ర స్వామివారి ఫాలభాగమందు ఉదయ
బింబ కిరణములు ప్రాంతముగా ప్రతిఫలిస్తూ యిదివరకూ దృష్టాంతము
గనబడుచున్నది. —

యీంత్రకారముగా శ్రీ నరేంద్ర స్వామి వారున్ను శ్రీ నరసింహ స్వామి వారున్ను
బాలాంమహాత్మ్య దృష్టాంతములు కలిగిన మహోత్సవములు జరుగుచుండు
స్థలములు వుండిన్నది —

12 × శ్రీ వంటి తాళ్ళాకే దేవత్తా శ్రీ నరేంద్ర స్వామి వారికి జరుగుతూవున్న వు
త్సవముల వివరాలు 1 శ్రీ స్వామి వారి కృపుండుకున్న వృత్తులు ~~త్సవముల~~ 1 మ
ఠము కూరిలో వుండుకున్న యినాము పొలము మెట్టు 4 ॥ శ్రీ స్వామి వారికి,
1 స్థానాచార్యుల వారికి కుచ్చెళ్ళు 4 ॥ 022 0 భజంత్రీల కుటుంబాలు వుండయా
లపాం యిరుంకాలములందుండు వారు సేవ చేస్తూవున్నారు గనుక వీండ్రకు
మఠ కూరిలో యిప్పించబడిన మాన్యము మఠ కూరి కుచ్చెళ్ళు 2 కి —
యిం.. కళాంవంతులు నిత్యము కుంభహారతి వాద్యములు వగయిరా
లున్ను జరుపుతూన్నారు గనుక జరుగుతూవున్న మాన్యము మఠకూరిలో
మఠ కూరి పాటిని కుచ్చెళ్ళు 2 కి ।

2౦ సంగీత పాఠకులు దినుల్కి మఠకూరి పాటి నిపారాల ముకు 11 12 ౦
పెరనిమే తుకుచ్చెళ్ళు పదవయందు వీసాంబ 11 వ్రై 2 8 శ్రీ స్వామివారులవారికి

నిత్యనైవేద్య ఖర్చులు పరిగణనము దీపారాధనల్కు నెలకు ౨ రూ. చెల్లిం
చుతూవున్నది. శ్రీస్వామివారికి జరుగుతూవున్న ఉత్సవములు:- ౧ సోమవార
పు - - - లకు నెలకు ౧ రూ. చొప్పున - - - - - - - - - ఇచ్చుట మాత్రమే
కానీ తక్కువ ఇంకా అవసరమయిన ఆదాయము ఉండుట లేదని [illegible] పంతులు
చెప్పుతారు.

౧ ధనుర్మాసము పడి [illegible] రోజులు జరుపుతూవున్నారు. ఈ ధనుర్మాసాలు
రోజులకు - ౨౦ రూ. చొ ఇస్తూవున్నారు. ౧ కార్తీకమాసము నైవేద్య దీపా
రాధనలకు రోజుకు ౧ రూ ౦-౮-౦ అర్థరూపాయి చొప్పున ఇస్తూవున్నారు.
౧ ఆశ్వయుజ బహుళ అమావాస్య దీపావళి [illegible] శివ చేయిస్తు
న్నారు. ౧ మకర సంక్రాంతికి నైవేద్య - - - రూ ౧ రూపాయి చొప్పున చే
యిస్తూవున్నారు. ౧ మహాశివరాత్రికి మాసశివ పూర్ణిమనకు [illegible]
[illegible] స్వామివారికి [illegible] అవుతూవుండే ఖర్చు [illegible]
మొత్తము వరకు - - - -

౧ ఈ కార్తీకమాసములో అభి - - - షేకాలు [illegible] - - [illegible]
నైవేద్యము ఇస్తూవున్నారు.

౧ కార్తీక సోమవారాలు శివఖర్చులో వరకు ౧ (శ్రా) వణమాసము [illegible]
నిత్యనైవేద్యములకు రోజుకు రూ ౦-౪-౦ అర్థరూపాయి చొ
ప్పున [illegible] నైవేద్యము [illegible] - సంవత్సరా
నికి [illegible] ఖర్చు అయ్యేది.

౧ [illegible] నైవేద్యమునకు అర్థరూపాయి. [illegible]

వుత్సవాలు జరుగుతూవున్నవి శ్రీస్వామి వారి ఆలయములో వున్నశ్రీస్వ
సింహ విగ్రహములు తాంమ్ర విగ్రహములు।

తాంమ్రు విగ్రహాలు.

౨ తా-- మేశ్వర విగ్రహాలు
అయ్యగారు అమ్మగారు.

౨ చంద్రశేఖరవుత్సవుల
విగ్రహములు—

౨ తాంత్రకారం వుత్సవుల
రెండు విగ్రహాలు.

౧ త్రిశూలేశ్వరుడు
౭ వెరసి ఏడుడు అయ్యెను

౧ గర్భగుడిలో పార్వతీదే
వి విగ్రహము ఒకటి

శిలా విగ్రహములు

౧ విఘ్నేశ్వరుడు
౧ భైరవుడు
౧ పల వర రశర్వమి—
౩ వెరసి అయ్యె

౨ విఘ్నాయకులు శ్రీపురుషో
విగ్రహములు నల్లశిలలతో
౫ వెరసి అయిదు అయినవి.

౧ నందికేశ్వరవాహనము—
౬ వెరసి ఆరు విగ్రహాములు
ఆలయమున—

యంత్రాకారముగా వుండి వున్నది। ౪. తాంమ్రుశాసనములు ఎటువంటివి... లేవు
౫. శ్రీస్వామి వారికి అర్చనచేస్తూ వున్న పూజారులు యజుశ్శాఖోద్భవులు
వెలనాటివారున్ను. ఆత్రేయసగోత్రులయిన ముండేటి వారు పూర్వీకులుగా అర్చనచేస్తూ వుండి వున్నారు—

౨౦ ౧ మూలపురుషుడు శివయ్యగ్గి — ౧ పేరుభొట్లు। ౧ శంభయ్యగ్గి।
౧ గాంధాంభొట్లు। ౧ రామభొట్లు ౧ రాంభొట్లు
౧ ముత్తంభొట్లు ౧ పాపంభొట్లు। ౧ శంభు...

౧ రాంపూం భొట్లు

౧౨ రాజన్నయిప్పుడు శాశిరుతేకులోనివృన్నాడు-

౧౩ పురుపరుగులునాటి సుంచియున్నారు.

౮ మజిలూరులో శాసనులు నాణ్యలు వాదీలు గజ - - ద్రులు అక్షముద్రలు
తామ్రప్రతిమలు శిలాప్రతిమలు మొదలయునవి భూమిలో త్రవ్వితే-
ఈ-దెం అయ్యేతేదు కొన్ని దొరుకలేదు—

౯ మజిలూరిలో ప్రాకృతి పుండెయున్నదు. బందునలు కోపంచెందుర్ఘతేదు। రెమ
జిలూరిలోనివయుండె కులాలు— బ్రాహ్మణులు, కోమట్లు, శూద్రులు, సాలె
కంసాలివాండ్లు, గొల్లవాండ్లు, బోగంవాండ్లు, మంగలవాండ్లు, జంగాలు, బొం
కలవాండ్లు, గవలవాండ్లు, కుమ్మరవాండ్లు, తురకలు, పూలవాండ్లు, మాదిగవాం
డ్లు, పత్తెవాండ్లు.

మజిలూరి క్షేత్రంత్తత్తంసల దేవాలయము ముక్కే క్షేత్రం తుమ్మరా యింటు ధ్వాఖల
చేసి— గమ్ము, యింందు వల్లందించు తమాత్రము - - - - - ।

౧౦..౮ నెంబర్లు ప్రజోత్పత్తినామ సంవత్సర వైశాఖ శుద్ధ షష్ఠి తిథి వారము
కొమ్మరాజు సాంబశివునివారలు.
వైరాజు కృష్ణయ్యవారలు
జూపురాజు బాపనయ్యవారలు.
వైరాజు వెంకటాలయ్యని [illegible]
శ్రీబాలా శ్రీ వరదరాజు రాజుస్వామివారి సంవత్సరోత్సవ ఆరునక్షత్రాలు.
- - - - - - - . తాయాంకారా చూంరు పూంకొక్కె రాపూరం [illegible]

సరుదేశముఖి మున్నవారు సర్వారు మన్నె తుఃఖాన్నిగరు స్వ ౧౭౭౬ ఫసల్తీ వనామ
సంవత్సర వైశాఖ శుద్ధ ౧౩ మదీనాను యిల్లు. ౧౦౦ రథోత్సవము కొరకు గ్రాంపె
దుసర్వాత్రాలు మొదలయినవి. ౩౦ మూరబతి వృత్సానకు। మంత్రం డు। వర్గా
౧౩। ౧౨ మసలు ఖరీగె ౦౧౦ పందుమునకె ॥ మాంత్రకలగ్రామలుజనుస్థాను
గిప్పాయియుండుటచేత సు అక్షరములు స్పష్టముగా తెలియుటలేదు. ఈంచుల
ద్ధమాంత్రకలీయుక్త సుంతే. ౧౨పేజి వరకు వ్రాయలేదు——

— పెరామతూరు —

—శ్రీరామ—

నైజామియుత్తా మృపునె మోదుతూరు సంతు పొన్నూరు సర్కారు ముల్తా
ఖాన్నగరు తాలూకె సత్తెనపల్లి॥

పూర్వము యీ స్థలము విస్తరించి అరణ్యముగా యుండెను. అందుల అనేక
ములయిన మొదుగు వృక్షములు వుండుటచేత శ్రీ వీరభద్రస్వామి వారు ఆ
పలాశవనమందు ప్రవేశించి, వివరించియున్న వుండినాన్ని దినములకు పశ్చిమదిశ
ము నుండి అంగబలము వరకు వర్తకులచే తొలగించబడి మార్గమేర్పడి
వచ్చి. యీ ప్రాంత దేశమందు దిగియుండగా ఆరాత్రి ఆ వర్తకుని స్వప్నమందు
వీరభద్రస్వామి వారు వెంబడి తాము ఆ వనమందు ప్రవేశించిన సంగతి
తెలియచేసి స్వామి వారు యున్న స్థలము శోధించమని యీ మోదుగలు
౩౦ ఛేదించి గ్రామము కల్పించినందున యీ గ్రామము నకు మోదు
తూరు అనే పేరు వచ్చినది-

తదనంతరము కొదువలసిందారి సన్నిధి యినగ్రామవల్లమవరా

A.D. 1134

వారు శా॥ ౧౦౫౬ శకము మొదలుకొని ప్రభుత్వము చేసియుండిరి వీరి పుత్రుడును
అయిన గోపరాజు రామన్నగారు (బిరు) శాస్త్రులకు యిరాసన్నదులు వ్రాసియి
చ్చియుండిరి యిందావలి మనుమనకు యజుశ్శాఖాధ్యాయనులున్ను వసిష్ఠస
గోత్రోద్భవులున్ను అయిన మోతకూరి బాలంరాజు బెకటి యిందాబలంరా
జ్ఞా॥ యిదియుద్ధరు తిరువేల నింపోర్కులకు మర్రి మిరాశీ నిర్ణయించినారు—
తదనంతరము వీరి సేనాధిపతి అయిన తుళుగోత్రుం గాబోళ
మహారాజుగారి సరదారుడు శూరప్పరాజు శాలివాహన శకవరుషంబులు
౧౦౭౩ శకమందు చెంద్రశేఖరస్వామి దేవగ॥ ఆలయము కట్టించె. స్వామి
వారి ప్రతిష్ఠ చేసి గరుడస్తంభము యెత్తించి పరివారము శిల్పాస్వామివారి తి
రాలనే వైద్యమునకు --- కృష్ణారెడ్డికి బద్దెము వారికి గద్దె పరిచారి
కులకు ౯ కొండు మొదలయినవారికి ౧౦ యేబడి అఖండ దీపాలు
యిచ్చినారలు నిర్ణయించినారు.—
౩౧ తదనంతరము సదరహో గణపతిగారి కుమారుడయిన -- ఎర గణపతిగారి
కాంయురాములు చిన్న చెందురాజు కాసెనాధిపత్యము వహించి యిదే కాకతు ప్రభు
త్వము చేసే కాలమందు అతని చే బాలు లగ భూగోళ్రుతాకము గాశపా
లయము కట్టించె చెంద్రశేఖరుడనే లింగమూర్తి ప్రతిష్ఠచేసి ఆదేవునికి
యిగాలమందు శా॥ ౧౧౫౨ శకమందు యినాములిచ్చెను శ్రీ వీరభ
ద్రేశ్వర స్వామివారి ఆలయము బాగా కట్టించినారు. ప్రత్యేకముగా
రించినారు కొన్ని దినములు అత్రుకారముగా నెరిగినది. సదరహా
కలిగణపతి హా మారుడయిన కాకతీయరుద్ర ప్రభు ...

శా॥ ౧౭౫౦ శకము వరకు జరిగిన తరువాతను రెండుదేశములు ఆక్రమిం
చి ప్రభుత్వము నుచేసెయుండెల ఒక బాలాదివాడు బహుస్వాతంత్రించుటయు అ
యుపుండెనుగను శ్రీ చోడేశ్వరస్వామివారు అమ్మవారు లేకుండా లింగము
మాత్రమే యుండగా అంతునప్పవశ్వర లాడేసి దేవిసాక్షాత్కారము చేసి
రాని. తరువాత చోడేశ్వరస్వామివారి ఆజ్ఞయుభాగమందు
వనదుర్గాంబ అమ్మవారిని ప్రతిష్ఠచేసి పూజలు జరిగించినారుగను తాయివార
లకు అమ్మవారికి పురమైనా నిత్యతాగ ఉత్సవములు లేవు.

శ్రీ జీకుపూర్ణమేపయిన వ్రాసిన చోడరాజులు ప్రభుత్వము
౩౭ చేయునప్పుడు గాఢముమధ్యమందు నకేశవస్వామివారి ఎదుర దేవునికెప్పుడు
భాగమందు శ్రీ గోపాలస్వామివారికి ని ఆలయములు కట్టించి స్వామివారి
ని ప్రతిష్ఠ చేసి సకలోత్సవములను జరిగించెయుండెల గోపాలస్వామివారికి
ఆలయము పునందర అంగళ్లపట్టు తూర్పుందురు. గనుక అంగడి గోపాలస్వామి
వారని నామముంచెబడది.

శ్రీ వడ్డేశ్వర్లు ప్రభుత్వములు. శా॥ ౧౫౦౦ శకం వరకు జరిగిన తరువాత
ను పయిన వ్రాసిన సామిచువార్లను. వారి సొంతస్వాములు జరిగినవి. యి
ట్టి వలన వడివడిములేదు. మొగలాయి ప్రభుత్వములు వచ్చిన తరువాత
ను నవాబులు దేశముఖి దేశపాండ్యాలు పేరుగలయిన బారాము తసర్ది
పొలాలు పెర్వరచు. సర్కారుపైన బందిలు చేసేయుండెల యిజారాము
పైసర్కారుపైన లో చేర్చి. మంకొవార్లు రావు గారు దేశముఖులున్ను
పాత్రని వారిని దేశపాండ్యాలగా నున్నవారి నూరి వారిని [illegible]

గారున్ను (ఆలమూర్తి వారు (అనేకము) వారిని చేరిఉరీలుగా మున్ను) విరచియించినా
రుగమున దేశస్థులు యింగ్రాధిమములూరు ప్రసిద్ధస్వామి వార్తకు చేయించినవ్రా
త్తులు — శివాలంయములు — విష్ణుస్థలాలు.

కు॥ం చెన్నకేశ్వరునికి. | కు॥ం కేశవస్వామి
కు॥ం వీరభద్రస్వామివారికి. | ,, కు॥ం వేణుగోపాలస్వామి.

33 కు॥ం దుర్గాదేవి. చెరశి. కం ౧౦ —

యీనాములు యిప్పించినమనకు (అమీలు చేదరు దేశపాం
డ్యాలపరముగా కరణాలు (అమానిచాలా తినాలుకు మంబంది తీర్చును
న్నారు. స్తి ౧౧౨౨ షసతిలో కొండవీటిసీమను మిరాదార్దకు. మిందుకు
ట్టు చేసిపంచయిచ్చెయినదిల. యీగ్రామము మాదనూరి వెంకన్నము
ఖండారు గారి మట్టులూవచ్చిన పొంసూరిసమునుతు నర్సింహులు
లోను. కలసిచాలు కలూరిపొంతు తాంయూగ్గాలో దాఖలు అయినదివెం
కన్న గారు. అప్పాజీపంతులుగారు. వెంకటాద్రియునింగారు ప్రభుత్వము
లు జరిగినతరువాత. వెంకటకృష్ణనింగారు స్తి ౧౧౨౮ షసతివరకు ౧౮ సం
వత్సరము లు ప్రభుత్వము చేసినతరువాతను వెంకటకృష్ణనింగారు) వీరికా
మారులయిన సర్వారావుగారు స్తి ౧౧౨౬ షసతిలో ప్రభుత్వానకు
వచ్చి. స్తి ౧౧౮౩ షసతివరకు ప్రభుత్వము చేసినతరువాతను వీరికొమారు
లయినసర్వారావుగారు ప్రభుత్వమునకువచ్చి స్తి ౧౧౮౭ షసతివరకు
ప్రభుత్వము చేసినతరువాతను పయినవ్రాసిన అప్పాజీపంతులుగారి
కొమారులయినవెంకటేశునింగారు నవరశాం షసతిలో యీగ్రామము

సత్తెనపల్లి తాలూకాలో దాఖిలు అయినందున వెంకటేశము పంతులు ప్రభుత్వం నిర్వహించిరి. శ॥ ౧౪౦ మల్లపాపయ్య [illegible] వారికి, ౧౪౫ ధాన్యం నారసింహ్వర శాస్త్రులు గారికి, ౧౫౦ మొదలు - - - శాస్త్రుల్లు గారికి ౧౫౦ ధాన్యం తరువాత పన్నగారికి - ౧ మునసబ్ వెంకట భట్రాజులు [illegible] లక్ష్మంగారు. ౧ మాన్యం దులు [illegible] బాణ్ణ శ॥ ౧౧౦ గ్రామపురము [illegible] [illegible] చలకు చల్ల, వెర శ. ౬. యెంయిమానులు యిప్పించి [illegible] లకు ప్రభుత్వము చేసిన తరువాత. అందున కుమారుడయిన వెంకట [illegible] వినిగారు. సదరహి - - - ప్రభుత్వం నిర్వచ్చినారున్న ౧౮౧౧ వరకు ప్రభుత్వము చేసియున్నారు —

— [illegible] —

తోటలు	చెరువులు
౧ వెంకటనారాయణ బాలంరాం తోట	౧ వూర చెరువు.
౧ యెంకర భూషణు.	౧ వడ్డిపాలెం వారి చెరువు
౧ అన్నపరెడ్డి రమణారెడ్డి తోట	౧ అన్నపరెడ్డి అంకలు..
౧ కొండపల్లి నారెడ్డి।	౧ పల్లె రెడ్డి ౧ కసాయంపల్లె.
	౧ పాలెం పల్లం వీరయ్యం
౧ పెదగారు కుంట, ౧ ముందుగాప్పెలవేం	౧ పెల్లి వీర మారయ్య . . . . . .
౩౪ ప్రభవ తృతీ నామ సంవత్సర	మార్గశిర బ౧౦ లింగాల [illegible]
-- తీశంబరు శ్రీ.శ. ౧౮౧౧	సంవత్సరం —

పల్లె [illegible]

౨ మంగళభక్తి ప్రాలు సంతతుల పర్వ సర్వాలు

ముతురణ్యాన్నగరుకయి షిఁయుగ్లు—

పూర్వము కృతయుగాది నుండియే ఋషులచేత ప్రతిష్ఠ చేయబడ్డ మహా లింగము విరతేశ్వరుడనే నామముచేత ప్రసిద్ధి పొందియున్నందున యీ స్థలం విరతేశ్వరమని పిలుచుచున్నది.

త్రేతాయుగమందు శ్రీరామమూర్తి వారు లింగ సంహరించి. యీరంగాయముల నుపత్యమ భాగమందు గలప్ప సుతనామంబో వల త్రినేత్రములు ముఖలింగ శివలింగము ప్రతిష్ఠ చేసే సమయమందు యేక స్వామి గాదె యుక్తము నను యుక్తము గాదని యొక్కత్తయున్న విరతేశ్వరస్వామి వారి పుత్రులు అయినవారు లని అక్కడ తను వేంచేపు చేయించి పిరమందుండె తదనంతరము ప్రతిష్ఠ చేసి పుత్రులను రకరకంబుగా నాణేలచే తనుప్రు ఆసంవత్సరము బావలలో స్వామివారికి కళ్యాణోత్సవం చేసేరోజు యిక్కడ నుంచి పుత్రుడును అయిన విగ్రహములను యిదివరకు తీసుకపోయి ప్రతి త్సవమునకు నియోగం పెళ్ళంచే పూర్వం తెచ్చెయున్నారు.

ద్వాపరయుగము తరువాత కలియుగము సంప్రాప్తము అయిన తరువాత విష్ణు వర్ధన మహారాజు. ప్రభుత్వకాలమందు. యీరంగాయలో పూర్వము కట్టిన కతమును ప్రతిష్ఠ చేసిన విరతేశ్వర మహాలింగము మహిమ పొందగలదనియు వ్రందుక ఆలయగోపుర ప్రాకారములు కట్టించె శ్రీ విరతేశ్వర స్వామి వారికి అష్టదిగ్బంధిని పరాయణంగా ఆలయము కట్టించె, పెద్ద విరతేశ్వరుడు చిన్న విర తేశ్వరుడు యొక్క విరతేశ్వరుడు. నగరేశ్వరుడు, కమలేశ్వరుడు, మల్లి

36 శార్ఙ్గమనుడు. విజయేశ్వరుడు రాజరాజేశ్వరుడు చంద్రభూపేశ్వరుడు మొ
దలయిన మూర్తులు వర్కలింగాలన్ని ప్రతిష్ఠ చేసిన మూర్తులు భావులు కల్పించి పూ
ర్తియు నుండె. యీ స్థలమునకు క్షేత్రపాలకుడయిన శ్రీ మదన గోపాల స్వామి
వారి ఆలయము. యీ జీర్ణోద్ధారణము చేయించి గ్రామము ప్రతిష్ఠ చేయించి యందున
యీపట్టణము తదారభ్య విష్ణువర్ధనేశ్వరం అనే నామము కలిగి యీ పట్టణము
లోని వాసమువారియందే కులాల వారికి తెలుపు వరివీధిలో తెలియున్న ఆలయములవారు
యిష్టదైవములుగా భావించుకొని. కాలక్రమేణ ఉత్సవములు జరిపించి నిత్య
యనే విధి పారంభములకు సార్వకాలము జరిగించెదట్లు గ్రామవృత్తులు యేర్పరచి
చాలా దినములు ధర్మవంతులై ప్రభుత్వము చేసెను -

తదనంతరము విక్రమార్క మహారాజు ప్రభుత్వము
చేసిన మునుముందు యీ స్థలమునకు రాజప్రభువయిన దమహా
తపస్వి తపములు జరిగిన స్వామి తత్త్వభావము చేతను పంచమహాపాతక
నివారకుడుగా వహించి యీలాంటి పూనకుపూర్వము నామములతోనలగిలి
పంచమహాపాతక వినాశకుడు ప్రశక్తి చేసినందున యుక్త కర్త దీపాంతకుల
వచ్చి నివాసము చేసినందున రాజము లోకధర్మాత్మ. అనుసాంద్రియము చేత
ను తిరుగాధారరాజా తపోపూజా అనే వారిని గురిగా ప్రవర్తి సత్తామా
ర్గవశాత్తు నగరము మనలోకి వచ్చిన వారికి శ్రమ చేస్తూ వుండిరి - విక్రమార్క
మహారాజు ఆరు నెలలు. భూసంచారము చేసి వారు గనుక తమ ప్రధా
ని భట్టి లో తిరుగబడిన వేషము ధరించి భూసంచారము చేస్తూ
దైవవశాత్తున యీపురము తెలుసు కప్పమీవములనకు వచ్చి ప్రాకారములో

కూడుకున్న యీ పల్లెమునకు పూంచి యెదిరి కేతు రాజు పురము అని పేరంబతుకు
38 సులను అడిగినంతల్లో తన్నాశేషములు చెప్పిరి గనుక ఆశ్చర్యపడియున్నవారు.
డు. తన్నాలాంసమయమందు తమున భక్తిని పట్టుములోనిని పొందామనకు
అనిపి అడినందున అతను బుద్ధిబలముచే తను. పష్యగతి తెలిసినందున
మనము వెళ్లతగ్గ స్థలము కాదని. చెప్పగా నున్న చిత్రకూరుడ్డు పురద్వారం
ఆ ఆరుచించెను. పట్టుము లోనికి పొయ్యేవరకు ఒక శూద్ర స్త్రీ పదిమంది
పిల్లలతో లేవచ్చియుంతని చెరియక్కి పట్టుకొన్నాను నన్ను వివాహము యున్నీ
యుండుం సంభవించెను యీలాటిన్ని వాండ్లను న్ను భార్యనయి ననాతున్ను
అన్న పానీయములు పరామరిశించక పరదేశ సంచారములు చేసుక్కొ
వుండే మేము యేలాగున జీవించగలము కొంచదగ్గరికి రమ్ము అని తగాదా
చేసుక్కొవుండగా. యింతలో ఒక నన్ను పోలియున్న అంధకుడు వచ్చి నన్ను
డు నీవు యిల్లాస్త్రీని వివాహమయ్యేకాలమందు చాలనన్ను వెరవులేనికొని
పోయి. తిరిగి వచ్చినావుగానుక అన్ని మరియెవరాలు పోయిననుంటి
వాడు వచ్చి తనవాలుకుండ వెరవు తీసికొని పెండ్లి అయిన తరువాత నన్ను
కాలువచ్చినాడు కాదు అన్ని తొందరచేసే సమయము ముందు. ఒక కోమటి
వాడు వచ్చినా దగ్గర నాల్గువేల వరహాలు. ఒదులు పుచ్చుకొని యివ్వలేక
తాకీదు అని యెంత్రప్రకారమయినా నలుగురు లంచించుకొన్నారు ఈ దగ్గర
ను తనువుకు రమ్మని తీసుకొనిపోయి సదరకేసం సంగతులు చెప్పినం
తలో. రాజీయున్న వాజ్యాలము విచారించక వాండ్ల మంటి లేమంజూ
రు చేసి భార్యనుపోషించుమని తత్తరా వారికి నన్ను కాలువరహాలు.

యిష్టించవలెనని వార్లందరు మంత్రి సందున వారందరు పట్టణములోనుండి చిత్రమూర్తులచే
యితివికాగా గుండా చిత్రములు పెడుతూవుండిరి. పట్టణము బంగారు పట్టు సుప్రభ
క్తి చిత్రమూర్తులు యెంతో సేవలతోటి. రాజ ప్రాయమందున చిత్రపటములని
తెలిసి. తగిన కృత్యము చెయ్యవలయునని విచారించి అందరికి చత్రచామ
౭౦ రాది పరివారంతోటి పట్టణములోకి వెళుతూ. ముందు పంచమహా పాతక
ది తోటి దిశము వారి పాతకుడనే రాజు వస్తూ వున్నాడని వర్తమానం
పంపించేవరకు. తనకన్న అధికుడయిన రాజు వచ్చెనన్న సంతోషించి తను
పరివార సమేతముగా. యెదుర్కొని తీసుకొని వచ్చి. అర్ఘ్యపాద్యాదులు యిచ్చి
చ్చి పూజించి తన సింహాసనము మీదను కూర్చుండబెట్టి. తాను సమీప
మందున వున్నంతల్లో దిశోమవారి పాతకా నామము వినంచి సభల్లోవం
చమహాపాతకుడ్ని చూచి. నీ పట్టణములో యేమి యేమి ధర్మాలు యేలాగున
జరుగుతూ వున్నావని అడిగినంతల్లో యీ చిత్రమూర్తి తిలకవు చెప్ప
గను అందుకు శివాచార్యాల చాంగాత్రైనాను అని చెయ్యబడి చాలా
పెట్టుకొని ఆచార్యుద్వారాను పిలిపించి వారిజాలము పుచ్చి వాడయివం
టి వాల వారిని పిలిచి. ఆ తడు బతుకులు తీసుకున్నాడు గదా. యింత వా
లము బదులు తీసుకొన్నాడో అంతకు సరిగ్గా రొంకు స్వర్ణాలు అక్షతప్పెట్టి
తీసరిగ్గా తూచించి నీ కాలు నీకు యిప్పిస్తూవున్నాను. అని అన్నందున
వాడు బయపడి వున్నరాలు కూడా పారవేసి తువ్వచ్చెనన్న చింత
చేతను నేను యింతనికి రాలు యివ్వలేదు. యీ పట్టణములో జరిగేవా
మూలచేతను యీలాగున అన్నానని చెప్పెను. తదనంతరం

మిత్రముగా తగాదా చేసినవాని పిలచి యిదెప్పటాం ఖయముగా చెప్పినందున
వయివాడు చెప్పినట్టుగానే చెప్పెను. ఆ యుపిమత బాకీయున్నదని చెప్పి
నవాకు ఆ వాండ్లను పిలచి నీవు దీనికి వాంతాం నిమిత్తమయి అప్పుయిచ్చినా
వు గడువ నగదు వరహాలు యివ్వ దినమున వారు ఖర్చు తీసుగనుకొయి తని
దారాపుత్రాదులు నన్ను నీయిప్పు కింద అంతు వస్తు సత్త్వము బాకీలో
తెగనమ్మి బాకీకింద ఆదాచేసుకొన్నాను చెప్పినంతల్లో శూద్ర స్త్రీ
గతి చేయు ప్రాంతే పుత్ర వచ్చెనని భయపడి సర్వేశ్వరముగా బద్ధులనే
ను బకరి నాకరి చూచుకునే వృత్తి లేకుండా పూర్వ వలసి వచ్చెనన్నా బాం
త చాలా తోంచి. యితను నన్ను వివాహం ముతాంతేదు యీన్ల ప్రభావం
చేతను యీలాగున అన్నానని చెప్పిన దిగను. దశమహా పౌంతకులు
గారు వాండ్లకు తగిన దండనాది శిక్షలు చేయించి విక్రమార్కుని
కీర్తించుకొని వేసి వచ్చి తదనంతరము సేన సమేతుడయి పంచమహా
పాతకుని వధించి ఆపట్టములో యుండే పాతకులను అందరిని ఖిలప
రచి సకలదుష్ట శిక్షణం తం చేసి. అచ్చోటు తాను రమ్యముగ పట్టణం
గట్టించి. మహా విశేష్యులయిన వారిని నాపురము వుంచి బస్తీ చేసి ఆపు
రమునకు ఉత్పత్తి పురి అని తన పేరు పెట్టి. పూర్వము విష్ణువర్ధన మహారా
జు కట్టించిన శివాలయములు మొదలయిన ధర్మస్థాపనములు పంచమహా
పాతకుని వల్ల నుండి ఖిలపడి పోయినవి పునరుద్ధారణం చేయించి
మహోత్సవములు జరిగించి తమరు యీ పట్టణం దుర్గాంతరాలముం
డవలెనని తలచి కోటపెట్టించి రాతి మండపాలు కట్టించి. యిప్పుడు బలదు

అనే పేరుగలది మామెరు అని ప్రస్తుతము పిలువబడుచున్నది. ఈ గను
క లకవర్తి ఏటు అగస్త్యారామమున్న కంటసాల గామమున్నది. ఇక్కడ రచ
యింపబడ్డ మామిడి చెట్టు అనేక వనము తోటలు వేయించు బహుర
మణీయముగా. పురజనులు ధనకనకవస్తువాహన సమృద్ధిగలిగిసు
ఖోప విష్ణువేయి వుండెలంగున పాలన చేస్తూ వుండేవాడు. ఆ సమయ
ముందున భక్తికి భార్యగు అయిన వేశ్యాంతరాయ స్త్రీ ముందువుం
డి. సకల మయినలంట తర్వాతల చేత మనోహరముగా ప్రవర్తిస్తూ
వున్న సమయము ముందున దీక్షతో అనేకమయిన ధనము సంపాదించిన
దియు ఆమె కృతికి ముందుకోసుల దూరమున తూర్పుగా కృష్ణవేణ్ణీ న
దికి ఉత్తరని మహారమణీయముగా వుండిన్న శ్రీ కాకుళాంధ్ర నాయ
క స్వామి వారి దర్శనము అనుదినము సేవలయునని సత్కృత్తచే
తయుండి. ఆ కృత్తని పాసము చేయదేమునను. తటస్థపడినందున
ఆశ్రితుడు నాను మంతముగా యింపటానికి ఉత్తిష్ఠ భాగవదుండు ఉ
ఒక వర్తకుతో యున్నతముగా. పశ్చానుండి ఉపులవు తొగుస్న్నచు
మూరవల ఒక మనుష్యుగారు బారలు ప్రమాణాలు గాంధిల్లగల్గించు.
అనుదినము న్యాయం భక్తి ప్రోలు లగించియున్న దేవస్థానము సేవించు
చూ అనంతరము అయిన తరువాత ఆదిష్టపిండిలోకి యీ
క్ష ఆంధ్రనాయక స్వామి వారి గోపురము మీద వుండే దీపారా
ధన దర్శనము చేసి మహాభక్తిచేత ప్రవర్తించెనని చెప్పుతూన్నారు
గనుక ఆశిద్దిబ్బలంబు దిబ్బ అని చల్లపల్లి బందరు రహదారిలో వుం

ఆదిన్నె కుతురంర్పుభాగమందు నాగస్తంభము ఉనివున్నది - ధ్వజమందు
అయిదుపాగుబడికెలుచెక్కిన పాంర్వశాసనముగాచెక్కిన నారాతి స్తంభం
ఆకు నిలువులు తలదివున్నది పూర్వోత్తము భోగము ది ఇనోల్టు ధనము సంపా
దించుకొని లేకపతిశె లెతలెత్తినల్లుగా తనబరుడు తెలియచేసినది. ది
నాచెప్పినారు యిది విత్రశు శ కృత్తాంతము—

తదనంతరం శాలివాహన శకప్రవేశము యినతరువాత చ్చుకవతవత్సరంబు
లు ౧౦౩౭ శకం లంగాంరుతు కుళోత్తుంగచోళము వారి రాజ్యం గారు యీదేశ
ములు శోధించి ప్రభుత్వము చేస్తూరావుండగా యీ స్వామి వారికి చేసిన ధర్మము
లు శాలివాహన సం ౧౦౬౫ శకమందు శుభకృతు సంవత్సరము ఆశ్వయుజ శు
౧౫ శనివారము భోగశ్రీ స్వామి వారికి కవాస్య సంప్రాంతి నిమిత్తము అఖం
డవత్తదీపములు కల రోజుబికలకి మానేడుకని తెన్నసుయిచ్చెటట్లుదం
డనాలో ఇయుడు మాకిభత్తున యిచ్చిన గొలియులు ౫౫ శాలివాహన సం ౧౦౬౮ శ
కమందు శోభకృతు సంవత్సర మాఘ బ౹౹ ౧౮ మంగళవారం నాడు విరశ్లే
కదేము నికి నిత్యశుసై వేద్యదీపారాధనకు పూర్తివు విష్ణువర్ధన మహా
రాజు ఉంగారు యీరాజ్యములు ఆక్రమించి దీపస్తంభాలు సంస్థాపిం
చి ప్రభుత్వము చేస్తూ యున్న సమయము నందు వ శాలివాహన సం ౧౦౭౨ శక
మందు వీరి దగ్గర మహాప్రధాను డయిన యిట్టి నాగపురాణ జీరాయ్యగారు కృ
ష్ణానదీ తీరమందున సూర్యోపరాగ కాలమందు ధారా పూర్వకముగా
దానం బట్టిన మస్తము యివ్వ వైదికులకు నిరయోగులకు గ్రామము కలియిక
వు మిరాశీలు వ్రాయబడియిచ్చేయుడల యీగారి వలంనకు నియోగులు

ను కౌండిన్యస గోత్రులయిన భట్టుపెద్దలు ప్రోలంరాజు పొంరాజు
యీయిందరికిన్ని మడికుంరి మిరాసీన్ని విద్యలు వ్రాయించియిచ్చినారు.
గనుక యిప్పటివర్కు వారిసంతతివారే వున్నారు. మరిన్ని శాలివాహనశకం
౧౦౨౪ శకమందు హరిధావి నామ సంవత్సర చైత్రమాసమందు తమ గురువుల
యిన విశ్వేశ్వరమహామునులుగారికిని కుమారుడు పరిపూర్ణ శివమహా
మునులుగారిచేతను వారి తంత్రికి విశేషముగాను శ్రీ భట్టిప్రోలు విశ్వే
శ్వర స్వామివారికి పరిచారకులయిన ముల్లి కాశి స్నాని మొదలయిన
శైవశైలతులకు కడచేను దానంవాలయించి పూర్వప్రకారం స్వామి వార్కి
వుత్సవములు ------ శాలివాహనం ౧౦౮౭ శకయము వరకు వున్న
ప్రభుత్వము చేసిరి.

౪౪ తదనంతరము కుళోత్తుంగమహారాజు శా౧౦౪౩
శకమందు ప్రభుత్వానికివచ్చి భోగేశ్వరస్వామివారికి అఖండదీపా
రాధనకు నిత్యముమానెడు నేతి లెక్కను గన్నపనాయుడు వారి పత్తన
యిచ్చేటట్లు నిర్ణయించేయించి శాలివాహనం ౧౦౭౬ శకము వరకు అతని ప్ర
భుత్వము చేసినారు.

తదనంతరం కాకతీయ రుద్రదేవ మహారాజులుంగారు ప్రభుత్వా
నకువచ్చి చోడ మండల ప్రగడ దగ్గర కొండవీడు ప్రగడ పరముగాను భట్టి
ప్రోలు విశ్వేశ్వర దేవునికి అఖండదీపసేవ మునకు నిత్యము మాన
డునేతి లెక్కను. నడిపించేటట్లుగాను. నిర్ణయించేయించి. శా ౧౧౬౦ శకమం
దు వేయిత్తిద్దెరంబులు శాసనస్తంభంబులచెక్కించి శాలివాహన

వ శతం ౧౧౬౪ శకం పరకు ప్రభుత్వము చేసినారు అటు పిమ్మట యీయన కొ
మారుడు అయిన కాకతీయ రుద్రదేవ మహారాజు ప్రభుత్వమునకు వచ్చి శా
౧౧౬౫ శకమందు తమ గురువులయిన శివ మహామునులున్ను విశ్వేశ్వర మహాము
నులను ప్రత్యక్షముగాను వారి కొమారుడు అయిన పరమశివ మహామునుల
చేతను శ్రీ భోగేశ్వరస్వామి వారి అంశాంశమున కూని త్రయము మాడి ఈ
వెయ్యి యిచ్చేలాగున సమర్పించి మరిన్ని శాలివాహన శకం ౧౧౭౪ అగునే
టి పరీధావినామ సంవత్సరం, ఆశ్వయుజ శు ౧ శుక్రవారము నాటి తు
లా సంక్రాంతి దినమున తన్నిమిత్తమున తమ గురువులయిన పైన వ్రా
సినవారికి ధర్మాభివృద్ధిగాను ఆలయము పెండేసాగి కూ తురు కొండసాని
కి బిడ్డ బిడ్డ పరము అనుభవించేటట్టుగా. శ్రీమద్ధివ్యపోల పిఠపేశ్వర
స్వామి దేవర పూలవములో నుఖికి చేను వర్న నగాని యిప్పించి ఆచంద్రార్క
స్థాయిగాను యీ దేవరను ------ విసర్జయించి మరిన్ని శాలివాహన
శకం ౧౧౮౦ అగునేటి సౌమ్యనామ సంవత్సరం మకర సంక్రాంతి నిమిత్తము త
మ తండ్రిగారు అయిన కాకతి గణపతి మహారాజు ప్రత్యక్షముగాను కూ
చి పూండి పడమర దరిని బమ్మవారి పంటిన ఖండుపల్లె గ్రామము పం
టంటు వృష్ఠి తీటు పురుషోత్తమన వృష్ఠుల వేరడు మొదలయిన వారి చేతను
శ్రీ భోగేశ్వర మహాదేవరకు అంగరంగ వైభవములుకు అయియున్న
ప్రకారములు సమర్పించి మరిన్ని శాలివాహన శకం ౧౧౮౩ అగునేటి ప్రమో
దూత నామ సంవత్సరం కార్తీక పున్నమ నిమిత్తము గాను శ్రీ మంతురా
యిమ్మరు దేవరకొండు పరమశివగురు దివ్య ధర్మ మము గాను మండల బా

ంతుడు మారేపత్తునభో నేశ్వర మహాదేవరకు అఖండదీపములకు
నిత్యో రెండుమూని బెలవ ఇచ్చియున్నరు. యీ స్థలమందు నకలోత్సవము
లు చేయించి శిలాశాసనములు వ్రాయించి యిచ్చినది శాలివాహనం
౧౧౭౫ శకములాగాయతు శా౧౨౧౪ శకము వరకు సంవత్సరములు. రా
జ్యము చేసి శాలివాహనం ౧౨౭౭ శకము వరకు రెడ్డి ప్రభుత్వము
చేసిరి తరువాతను శాలివాహనం ౧౩౦౦ శకం లాగాయతు తిరిగి గజ
పతి వారు ప్రభుత్వానికి వచ్చిరి. వసంత లాంగూల గజపతి. శాలేశ్వర గజ
పతి. విద్యాధర గజపతి. పురుషోత్తమ గజపతి. పరింతుంతరం శాలి
వాహనం ౧౪౩౭ శకము వరకు వారి అధికారములో యిది వుంటిని శా౧౪౩౭
శకమందు కృష్ణదేవమహారాయలు వారు వీరభద్ర గజపతిని పట్టుకుని వ్రే
ప్రభుత్వము చేసి తరువాతను అచ్యుతదేవమహారాయలు రాజ్యము చే
సినాల ముందు యీ స్థలమునకు వృత్తులపొలము తిరిగి నారు గనక ఆధారం
యిచ్చిరి గనుక. శాలివాహనం ౧౪౬౦ ఆగు నేటి హేవళంబినామసంవత్సర ఫా
ల్గుణ బ ౧౦ ఆదివారము శ్రీ విశ్వేశ్వరస్వామివారికి నిత్యనైవేద్య నహపూజ్య
విష్ణువర్ధనమహారాజు పూర్వము వసంగించిన క్షేత్రముకై సరవాటి వఖాక్షేత్ర
ప్రాగించినారు. శిలాశాసనము వ్రాయించి శాశ్వతం వారికి పుత్రపౌత్రులు
తిరిగించినారు గనక సదాశివరాయులు రామరాయులు మొదలయిన కర్నా
టక రాజుల ఎరుకపు ప్రభుత్వము తిరిగిన తరువాత మొగలాయి ప్రభు
త్వములో యీ సర్కారము రామరాయలు వారి ప్రభుత్వానికి
నుండి. మా హార్వని నారాయణరం హారటఖిల్లేదారి కొండపాలలో వుండెను

దానక్షేత్రములు అంతయుందు ప్రవేశములయియుండిన చంద్రవంశ భావన్నా
మాత్యాక్షేత్రారాయనింగారికి యీ సర్కారు దేశము ఖమ్మమ్మే పరకి రొంతాదా
నిర్దుష్టముగా సర్కారు సంతు బందీలు ఏర్పాటు చేయుటల. యీరీతిగా ముమ్మపుల
పల్లి సంతు తో చేరిన దిగాడుకా యీ దరంబాడు నుండు వచ్చిన సంతు
దారుసంతు అని యిలు బొందరు దేశపాండ్యాల వారు గామము బిలయ్యేతు
అనుమాని పరిగణించినారు. శ్రీ ౧౫౧౧ షసతిలో రొండవ యతిశకముమైండు
లుచేసి పంచుప్రత్యేకముగా యీరీతిగా ముమ్మ. రమ శింగయ్యమాత్యా క్షేత్రారాయలు
నింగారి మంత్రులలో వచ్చినది. పుల్లూరు సంతులగు చేరిన దిగనుక సదరు షస
తీలాం గాంయుతు శ్రీ ౧౫౧౬ ఉత్తిపత్రము చేసిన తరువాతను. చెంత టమా
తా క్షేత్రారాయనింగారు ప్రథమత్వాననుపట్టి నష్టతము వెరా టే మటిమాగా.
తరతాము అయిన భక్తిపూర్వకముగా రఘురామ శ్రీమదవిగా వాలస్వామి
ఆలయము శిఖరాగ్రారం పెట్టుంచు ప్రతిష్ఠ చేసినందున శ్రీస్వామివారి
ప్రత్యక్షమయ్యెందున పుష్పభరామి చెల్లుకుగా మాగాని మాం౧౦ యిచ్చినారు పర
దాని వాము సంవత్సరం ప్రాశస్త్యాలు శ్రీ ౧౬౪౭ షసతిలో శపు తాల్కా
నారాయణరావుగారికి మదికారీలో కుం౧౪ మాన్యము వనమునయిచ్చినారు.
తరువాత రాజు పెదవీరాంన్న మాత్యా క్షేత్రారాయనింగారు ప్రల్లావని
వచ్చియిచ్చినమాన్యము = మాన్యవివరములు ఈ తాల్కాయుకు క్షుందునారు
యిరు లేదు—

మాన్యములు యిచ్చి తమ ప్రత్యేకయిచ్చినవములు నడపించి సదరహి
మసతీలం గాంయుతు శ్రీ ౧౮౦౧ షసతి వరకు నెసంవత్సరములు ప్రభుత్వము చే

నారు — తదనంతరము యీరాయన్నా మరుడు. అయిన అప్పారాయుడు
గారు. సం ౧౭౦౭ ఫసలీ లాగాయితు సం ౧౭౦౮ ఫసలీ వరకు ౩ సంవత్సరములు
ప్రభుత్వము చేసి చనిపోగను నతమ్ములయిన సీతయ్యగారు సం ౧౭౦౯ ఫ
సలీ లో ప్రభుత్వానికి వచ్చిగనుక వారి పెనూరి శరణావయు అయిన
క్షత్రిపుత్రులు భగవానులు చేతను క్షత్రిపుత్రులు నిత్రతేశ్వరస్వామివా
రి ఆలయము అంతా చెయించి లాభ పలను బందుటను గచ్చు
చేయించినారు సదరమా ఫసలీ లాగాయితు సం ౧౭౧౦ ఫసలీ వరకు ప్రభు
త్వము చేసి నిస్సంతుగా చనిపోయినందున్ను యింగనా మాణిక్యారాయనిం
గారికి మాణిక్యగారు అయిన భావన్నా మాణిక్యారాయనింగారు రాచూరు
తాలూకా తెలియపాడు సం ౧౭౧౧ ఫసలీ వరకు ౩ సంవత్సరములు ప్రభుత్వము
చేసి పెనుమత్స భగవానుల తరుం పాలం యిరాయి యిప్పించినారు సం ౧౭౧౨
ఫసలీ లో రాచూరు వెంటు తాలూకా మహారాజశ్రీ తుంపి వారు వేలంవే
యించిరి గనుక రాజు వెంకట గుండారాయనింగారు వెలంలో కొన్నం
దున తదారభ్య సం ౧౭౧౫ ఫసలీ వరకు ప్రభుత్వము చేస్తూవున్నారు.
ప్రభోత్పత్తి నామ సంవత్సర వైశాఖ శు ౧౩ సోమవారం నిరామేలేన
౧౮౧౧ సంవత్సరం — తరణాల దస్కతులు —

౭౧ రిమార్కులు ——— సదరహీ భోగేశ్వరస్వామివారి ఆలయానికి
లాంచనములకింద అంతరువుండే భూమి. అదరీననాడు ఆలయం
రెండవేళ్లలుగా భిన్నము అయినది అదివరకుంటి ఆలయం దగ్గరవు
న్న శిలలు మొదలయినవి యికవరయిన తీసుకొని పోతూవుండేవారు

చాలా ఉపద్రవములు సంభవించుచుండెను. తదనంతరం రాజా
ఈశాన్యరాష్ట్ర ఆతని తల్లి రాణియు నింగారి దగ్గర దివాను అయినకో బంగారు వెంట
ఉంతులున్న ౧౧౬౦ శక సంవత్సర విళంబి నామ సంవత్సరములో ముక్తేశ్వరస్వామివారి
గోపురము వగయిరాలు కట్టించడమైనది. యీ ముక్తేశ్వరస్వామివారి
ఆలయము దగ్గర శిలలు తీసికొనిపోయి వేసినయెడల వారు చెప్పినా వినక
వీరాళ్ళు తీసికొనిపోతూయుండగా గ్రామము తగులబడిపోయెనట తీసు
కపోయిన రాళ్ళు మళ్ళీ తెచ్చి. ప్రతిష్ఠచేసి కొన్ని దినములు గ్రామములో యున్న
ప్రజలు నానావిధ కష్టములు వగయిరాలు చేసి ముక్తేశ్వరస్వామివారికి ప్రతిష్ఠ
ఉత్సవం చేసినారు. యిదివరకు ఆలయములో స్థాపించేసియున్నదని చెప్పుతున్నా
రు చాలా కాలము తీర్థంగాయున్నది.—

— ఈ ముక్తేశ్వరాలయములో యున్న దండపోటు మహారాజ సంగతి పూర్వము
చెంగాళి పాలయాలు పూజనమస్కారాలు జరుగుతూ వున్నప్పుడు. అప్పు
వారు యీ మెరాస్ మరివత్సరం లో కుండా జరుగుతూ మహోత్సవా
లాకాలమయున్నది. - - - నలుచ యిదివరకు బొబ్బిలి పూజ
జరుగుతూ వున్నందున దండపోటు అవేపూజారి. ఆలయము
లో ఉత్సవములు తరంవాతెను. సువర్ణపురిన్ని మరచు యింతకి వచ్చి
పగలు వచ్చి ఆతనికి వెళ్లవలెను. అప్పువారు సూటివశత్రస్తులతో కూడ
కొలువుదీర్చి కర్తవ్యం ఉంటుచుండు. విభ్రాంతుడయినందున. అప్పువారు
ఆకిన్నెయిచ్చి. నీవు రుద్రయ తప్పు చెప్పి మనకు మరిన్ని యీ వృత్తాంతము
యవ్వరితో చెప్పవద్దనిన్ని చెప్పితే ఆవట్టుంయిన నీ శిరస్సు భిన్నం అవును

నిన్ని వాడికిశల వృద్ధి వచ్చెనని అక్కడనుండి యింటికి వచ్చేకొన్నదిన

ములకు ఆగ్రసంగంభార్య ఇమ్మావారికి చెప్పినందున శిరస్సు ఛిన్నము అయిపోయేటట్టు

చేసెను. యిటు తరువాత ఆలయము నడుచు సాపాదబోరి అయిపోయిన

దేవలసి వది గాని ఆచువరు అశ్వములు మొదలయిన వాహనాలు తయ్యారు

పెంకటాటకు. ఆలయము జీర్ణమయినందున దర్శనంగా ఆలయమునకు కట్టించి

చిలాం వాణులవల్లనే పూజలు జరుపుతూ వుత్సవములు జరుపుతూ వున్నా

రు. ప్రమోదూత నామ సంవత్సర వైశాఖ బ ౧౩ సోమవారం, క్రీం

మే. శక. ౧౮౧౧ సంవత్సరం - మల్లయ్య వ్రాలు

౫౨ శ్రీరస్తు

కయిఫియతు మౌజే (తెనాలి) సంతు తూర్పిపేట

సర్కారు ముర్తుజానగరు ప॥ తాలూకా చింతపల్లి -

పూర్వము యీస్థలము అరణ్యంగా వుండగను పరశురామ మస్తావా

రు కార్తవీర్యార్జునులు. మొదలయిన రాజులను యిరువయి ఒక్కమారు

క్షత్రియ వధయించి. తద్దోషపరిహారార్థము యీస్థలమందు శివలింగ

ప్రతిష్ఠ చేసి యీలింగానికి సహస్రపునీత నామము వేసినారు. కలియుగప్ర

వేశమయిన తరువాత సురరుషిప్రదేశములయిన ప్రదేశములు అయిన

స్థలము యిత్తడి సూత్రమం యేర్పడితే సాల అనే పేరు వచ్చినదిగను అష్ట

కుల ప్రభుత్వము చేసే వారు పూర్వపు పరగణాలు లచేత పూజింపబ

డ్డ శివలింగములను ఆలయమునకు సహస్రాదలములు కట్టించి వుత్సవాదు

లు జరిగించినారు. తదనంతరం జైనులు శాలివాహన శకారంభ

౫౭౮ వయి మొదలుకొని ముక్తెం తిరాజుల ప్రభుత్వం నడపుచ్చె వరకు యీదేశ
మంత్ర ప్రభుత్వము చేస్తూ వుండిరి. యీకథను బట్టి చేస్తూ వుండిరి రాజులు
కర్తృత్వం వారి యందు భక్తి గలవారు. అయితే సకలాభవములు కలిగి
గించిత మస్వరూపము లయిన దేవాలయము వుల చతుర్వేదులయి యాగ
ము చిల్లర యినప్పుడు ఆచరింప యీయంచి వారు యిప్పుడు
త్రీనా పార్శ్వమందు వున్న తెలుగు యిన చిత్రము అమయిన్నది ——
శ్రీ తుపిపుట్టి యిరునంలు. కిలపరచు ముక్తెంటి ప్రభుత్వము చెప్పి తరు
వాత చాళ దేశాధిపతులయిన రాజులు ప్రభుత్వము చేస్తూ వుండి
వారి జయ ఆపింహ నసులయిన విశ్వంభర దేవు పన్నెండు సంవత్సరాలు
ప్రభుత్వము చేసి గణపతి దేవు నరవారి దేవు విశ్వంభర దేవు పన్నెండు
సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేసి, గణపతి దేవు నరహరి దేవు బాలభా
స్కర దేవు అవి నన్నరుకొని వంశీకు గనె గనుక యిరకాంచిలు పరాక్రమము
అయి రవి లోక్యశపడి వుటి కి. పొద్దుగా ను ప్రభుత్వము శాలివాహన
౧౧౭౭ శకము మొదలుకొని రాజ్యము చేస్తూ గణపతి దేవుగారు. చెప్పు
లయినందున రాజరాజు ప్రభుత్వము వహించి రాజ్యము చేసేందుకు గల వీరి వద్దను
ప్రధానులయి వున్న, గోపరాజు రామన్నగారికి శాలివాహన ౧౧౬౨ అగు
టి శకాబ్దములు నామ సంవత్సర భాంద్రపద బహుళ్యాం అంగారక వారం సూర్య
హా గ్రహాలము నందున కృష్ణవేణీ నదీ తీరమందున స్నానఘాట్టమందు
గణపతి దేవుగారి వద్ద ధారాపూర్వకంగా దానం పట్టి సమస్తమయిన
నియోగులకు గ్రామ వారి లేకము పంచా శిలు నిరయించెయడల

నాలవ యజుశ్శాఖాధ్యాయులును (ఆపస్తంభసూత్రులును) భారద్వాజసగో
త్రులును (అయినచతురశాఖెంతన) అనే ఆరువేలనియోగి కి విరాళిగరయుండు
గారు.——సదరవేంగణపతిదీక్షా కొలూరు వయినవేంకట(శ్రీ)గణపతి
శాలివాహనశకం ౧౧౬౦ శకము వరకు ప్రభుత్వము చేసిన తరువాతను సదు
వేంకటాచలపతి గణపతి ఆస్థానకవి మూరు రీయిన వేంకటయ్య రుద్రప్రతాపదే
వమహారాజుగారు. ఓరుగల్లు (ఏకశిలా) సింహాసనాధీశుడయి. పృథివీసా
మ్రాజ్యము చేయుచు వున్న తమ గురువులు వారయిన శివదేవయోగీశ్వర
అంతర్వాణిగారల నుద్దేశించి వారికి ముదిగొండ అగ్రహారమును ఇచ్చిరయి
16 ప్పించి (శ్రీ రుద్రప్పయాంబ) అద్వయిన (అద్వైతదానపు) ఆచార్య
పుత్రులయిన (శ్రీ వున్న) గుణగణమౌక్తికవీరశైవాచార నిత్యత్రికాల
శివపూజాసక్తిగరిష్ఠులు శ్రీ ముదిగొండవీరశరభశాస్త్రి మహారాజం
బాపట్ల మంత్రత్ర శుద్ధులును యుద్ధాభిమాన ధర్మ గాంధార శాస్త్రి
పూర్ణప్రజ్ఞ సూరిశ్రేష్ఠుని అలంకారమాశ్రయించి నాము దశ శోధనా మూర్తి
పుత్రులును. ఆదిశైవ స్వామి స్థాపిత మఠాధిపతి అనంతలింగ
కట్టెయ పట్టు సంగీత ప్రపంచాత్మకులును శ్రీ మల్లికార్జునయ్యవారికి
శైవ భాగవత తీరు శాఖాంగార లక్ష్మవ కవిత్వ ప్రతిభ బ్రహ్మ రుషి
విద్వత్సభ భ్రాతః విద్వత్సభవంతులయిన శ్రీపతి పండితారాధ్యదేశికసాంప్ర
దాయక భారద్వాజసగోత్రోద్భవులు ముదిగొండ శివదేవయోగి అంతర్వాణి
గారు. అనిసార్థక బిరుదాంకితులు అయిన ప్రసిద్ధిచేసి వీరికి శాంతి
యిచ్చు యిరవైన పరగణాలో ముదిగొండ అనే గ్రామమును వీరికి స్వయం

ములు తత్త్రించి తగిన పరిచారకుల వృందారికసుత అయ్యవార్లగారు గ్రామ
స్థలపిల పిలపించి. మేము తప్పాని స్పష్టిచేత వుండే వారము గాలివరాండులు పలప
క్షుహాని మీరు అను భవిష్యత్కాలంతు పలవారి రములను కావలసిన సాము
శ్రీ తెచ్చి యిచ్చుచుతూ వుండెను నిలవు యిచ్చి మాకు తప్పావిష్టచేతను
వుంటూ వుండేయడల ఉతరాంచ తుమూరు అత్యంత కష్టపార్త్థిలోవుం
డియుట వంటి ప్రవృత్తి చికిత్సలవల్లను స్వల్పకుదర కుముదిత్రాంతను
వచ్చి అయ్యవార్లగారి శ్రీపాదములయొద్దు యుండి నిత్యము వారు లోపలనుం
చి వచ్చేది లజ్జాది పుదకము లోను బాగుతూ వారి శ్రవణం గావుండేవర
కు ఉకసారి సమయమందు అయ్యవారిగారికి దయవచ్చి. వీరివరుకు
మష్టుపాధి పెంపుత్రి. వారలు నీ వుండవసె అతిగతే శీత్రాంతయెతుండ
నని చెప్పగను దయవచ్చి పుత్రా శ్రులగా భావించి తమయొక్క వర్లేవారి
తాంతను యిత్తజ్ఞో దత్తుజ్ఞో చేసిరిగను దివేదివేత్రుబల అయ్యవార్లగా
రి ధనకనకవస్తువాహన గృహ మందులు శత్రు చుంచుకొని వారిని బాలాప్ర
యాసములోనే తెచ్చెగను ఉకసారిసమయమందు. నాకతరుకు కుత్రుపుత్రా
దరుత్రుమవారిరాలు యుంగారు. కురుదరిశనము నకు వచ్చి అయ్యవార్లగారి శ్రీ
ముము తెలసి ఆరాధకాలుకునువర్ధించి వారికి సకలసౌఖ్యములు ఉరిగించి
వారలు మరికొన్ని దినములకు పుత్రా రురుద్రునింగారు పెంతునఖ్ల దేశదావ
నుండి యిక్కడికివచ్చే టప్పుడు అయ్యవార్లగారికి కూడా తీసుకవచ్చియి
క్కడికి వచ్చేటప్పటికి అనేకసార్లు స్వప్నములు కల్పనచేసి తనాలరావిందింగ
సార్వభౌమవారికి సాన్నాచారులుగా నిత్యయుంచాలెనాలి లో స్వప్నములు ఉద్ధరించు

కా పరమం వుంచె వారు. తదనంతరం రెడ్డి ప్రభుత్వము చేయుచున్నప్పుడు
గొల్ల మనుమయెంట్ర పాలకుల వీరున్నట్టు యీ రెడ్డి ఖండ్రికలు ప్పలకు నున్న
ముప్పయి ఖండ్రికల పాలకులు ఖండ్రిక చెసి నందుల వారు నిర్ణయిరా. ద్రాక్షా
౬౧ లను వృత్తులు యిచ్చినారు తమ అమరావతి పట్టణం దగ్గర పర్వతాలు ఖండ్రికలు
వ్రాయించుకొంటు వచ్చేవారు. గనుక యీ ప్రాంతాల ఆయా తలదిన్నె ఆర్యు
తుర్కాంవర్ణ రాజ్య పరంగా యీ శాసనం గ్రహించుకుంటూ వచ్చినారు—
తరువాత గనుక పంతుల పాటి నిజయింటి
ప్రశంసా దేవరాయలు ప్రభుత్వము చేసేటప్పుడు । శాలివాహన శకం ౧౪౧౧
శకం ౧ సువేత సౌమ్యనామ సంవత్సర వైశాఖ శు ౧౧ లు ఆశ్వాదుల వల్ల
భూ దాన శాసన పాణి ప్రస్తుతమందు. శ్రీ గోవర్ధనస్వామి వారు యీ గ్రామ
నివసిత్తూర శాస్త్రము అందు పాలచెర్లు మొదలు మత్తాను నివసించు అయ్యా
ను వాసవనా వెలకట్టించె. పశుల తప్పవలయు యిరిగె నామము ఆని ఆనతిచ్చి
నారు యిందుకు ప్రత్యుత్తరం శాసన శ్లోకాలు వున్నవి.॥
శ్రీ వత్సోజ్జ పట్టీర కుంకుమ ఉరోజ శృంగార రసస్థలశ్రీ । సాగ్ర విఖ్యాత మగాత్రే
౬౨ నాళ నగశిఖరాగ్రవర్తి వార్ధిశ్లో రక్షః । శాంతేరుద్ర ఖపయోరాంధ్ర చంద్రరాగిణీ తే । సౌమ్య సం వ
త్సరే వత్సరే । వైశాఖే సిత పక్షకె వారిదినే శ్రీరంగృశ్రీ మూల సతీ శ్రీ
శక్తి పాలయార తరంయుగ్మేదిన వినుత సర్వ నీర్వాణా వందిత శ్రీ దేవేంద్ర దేవా
వి మర్దిదయా తదశమ భూ దేవతా సార్వభౌమ పుత్రః । లక్ష్మీ లాం ముత్యాలా
పుత్ర జలధిమహా వీరాల ద్విపాలకః । సాళ్వ తిరుమల గోవర్ధనేశః । కరవరవర
దోవ నృసింహ వాసుదేవ [illegible] భూషా శ్రీభక్త శ్రీ తుష్టి పుష్టి కృష్ణ తిరుమలః । పత్రి

ఈతను గోపాలరూపేణ కరస్థ మురళీ వేణునాదం యింగ్రుకారముగా గృష్ణుపు
యిరి గనుక ఆ వల్లభుడు శ్రీకృష్ణుడు వారికి గాత్రమునందు ప్రత్యక్షమై యందునపాల
చెప్పు వచ్చిరను ఆలయము వంశత్రయము సామ్యులవారికి ప్రత్యక్షమై ఉపదేశించి, పరగోత్ర
వములు దర్శించినారు. అప్పుడు తరగారలు శ్రీ తురగమంత్రములు బీజ
ములు వల్లికోయా, శ్రీరామపురోజిష్టాను, ధీనిధి శింగరాచార్యులు, యత్నపేత
దత్తోరు మొదలగు భక్తాగ్రేసరులు పురాతులు పుట్టినారు. అద్వైతంపూ. వీరు
తరతరములు గనుక యీ రామసామ్యులవారు. వీరికి కులదైవంగా యిది యుండవ
చ్చినారు.

తదనంతరము వీరి శ్రీపురుషోత్తమదాసు, వీరభద్రుడు
వు ఆధికారము దరించిన తరువాతను. శాలివాహన సం॥ ౧౫౩౭ శకము
మొదలుకొని దర్పణ ఆసింహాసనస్థుడయి వత్సరము కృష్ణదేవరాయలు ప్రభు
త్వము చేసేటప్పుడు. గర్భాంతిరాముడు అంగమునిలంగదారి. యీ స్థలమందు
వుండి శ్రీరామలింగసామి వారిని. పూజించి బాల్యములను వందే ప్రసాది చేసి
నందున సామ్యులవారు ప్రత్యక్షమయి ఆ భీష్మవరములు యిచ్చినారట. ఆ
తను యీ స్థలమందు వుండుటవల్లను తెనాలి రామలింగకవి పేరువచ్చిన
ది. ఆ తని వచనములలో సామి వారి ఆలయము పురవాతు చేయించినా
డు ప్రసవములు విగ్రహాల బొందును మర్పించినాడు—
ప్రసవములు విగ్రహాల బొందు తదనంతరము రాయలవారి సముఖమునం
దు ఆస్థానకవి అయినాడు కృష్ణదేవరాయలవారు యీ స్థలానకు వచ్చి
శ్రీ గోవర్ధనసామి వారికి తెలపంగా అనేక ముకుటములు [illegible]

తురుష్కులు ఆక్రమించుకొన్నారు।

63 శాలివాహన శ 1500 సంవత్సరము కర్నాట ప్రభుత్వము
పోయిన తరువాత కాకతీయ ప్రభువుల మంత్రులైన వారిని ఖండించిన
దేశపతి తెలగాణ్యులు అనే వారు ఆయా గ్రామములయందు పూర్వ
గుణములు చెల్లించేటప్పుడు కొండవీటి సీమ గ్రామము
నాలుగు సమతులతో కొండవీటి సీమ గ్రామము
లో నున్న తెలగాణ్యులు యీ సమతులలో నుండే వలసగా వచ్చి
కొండవీటి సీమలకు తరువాత నరస రాజులు గారి సమతు
లు చెల్లించేటప్పుడు యీ దేశపాండ్యా మూలముగా ఆ గ్రామములు
వచ్చి ఉంటూ వచ్చినారు.

నవాబు మహమ్మదు షాహ గారి హయాంలో చౌదరి మాదన్న గారు కొండవీటి సీమ
ముందు మత్తలు చేసి శ్రీ రామదాసు వంశము ఒప్పచెప్పిన కొండ తెలంగాణ్యులు
నాభునింగారు. వంటులో నున్న తెలగాణ్యులు మహా రాష్ట్రులతో సాయి
నింగారు. వంటులో చేరి సవతిగాను వాసి రెడ్డి రుద్ర నాభునింగారు చంద్రమౌ
ళీశ్వరులు పెద రామలింగన్న గారు. రామలింగన్న గారు ప్రభుత్వము చేసిన
తరువాత. రామన్న గారు ప్రభుత్వములో ముఖ్యులు నరసింహ
తుంగభద్రా నది దాటి చనిపోగా ఆతని తమ్ముడైన
వెంకటప్పయ్య పుట్టి యున్నచో వాండ్లు గనుక స్థలములో వర్తించి యున్న నాలుగవ
గ్రామమందున తూర్పు దేశమందు మేనమామలు యుండగా అక్కడికి వెళ్లినారు వా
సిరెడ్డి రామలింగన్న గారు ప్రభుత్వము చేసేటప్పుడు. పిల్లల మర్రి పందిళ్లు

సైరాం పు రయారెడ్డి లు గారికి. కరాంచు వృంతిలో చేరిన వృలుబుంతలపాలెం
గ్రామ కుట్టెస్థ ఖండిక అగ్రహారము యిచ్చినారు గనుక అగ్రహార నివాసంతో
గ్రోత్ర బాలక యిరం స్థలమందు తాపురము వుండి వున్నారు గనుక అక్షేత్ర
నివాస ంతరాం గోత్ర బాలక యిరం స్థలమందు తాపురము వుండి వున్నారు.
గనుక వర లాలు శి తరబిచేత. స్థలములో తెచుపోయినస మంచుమా
దున క్షేమింపారు వారి పకంటేతను. కరి కోశము మురాసిన్ని తత్సంబంధ
ము యిన ఖరారు. కుట్టెస్థన్ను ఆక్రమించుకుని లక్ష్మీపతి సోంపు యా
డి లు. రామన్న గారి ప్రభుత్వము ఆ ఖరు సుంబు. వెంకటాద్రి నాయు
నింగారి ప్రభుత్వము. యిరాం వరకు. సన ౧౨ ౧౧ ఫసలి వరకు. కరి కోశము
చేస్తూ వున్నారు. తరువాత తెలపారెడు. భూ వరయాత్ర వరంకొ కార్యారాంచు
తిరిగారు. యిదివరకు ప్రభుత్వము చేస్తూ యున్నారు. —
శ్రీ గోపాల స్వామి వారి దేవాలయం కట్టించి సంప్రోక్షణ చేయిం
చి వుత్సవములు జరిగించు నడుచును ఆవుల నారాయుడు. అచేత
ల గనుల కోడు. యిదివరకు మూడు వందల సంవత్సరములు అయ్యె
ది. ము. తనాలలో వున్న మహాంతులు శ్రీ రాములింగ స్వామివారి
ముఠిగారంతే వారు. రాములింగస్వామి వారికి స్థానాచార్యులు.
తెలుపలయిన వారికి —
— ౧ శ్రీ రామలింగస్వామివారు ౨. గోవర్ధనస్వామి. గోపాలస్వామివారికి
౩ శ్రీ మల్లికార్జునస్వామి కట్టిత వీరశైవ ఆచార సంపన్నులయిన వయిదిక నాండవారు
స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౨౧ అగు

వెలది సర్వజిత్తు నామ సంవత్సర శ్రావణ శు ౧౦ సోమవారం శ్రీమన్నగమ
గమవేటికీర్తి వీరశైవాచార సంపన్నులయిన మదిగాండ్ల విశ్వపతి అయ్య
వార్లు శివయోగి అయ్యవార్లుగారికి నే పరిపాలిత పొలం
౧ యిచ్చేటు మాత్రలూరి వారి తపయిని తలుపు చూనారు అఘోరయ్యలు
చతుర్గాంతె లంబున్న

౧. శ్రీమన్నగమాంగ మవేటికీర్తి వీర శైవాచార సంపన్నులయిన మదిగాండ్ల అంగప్ప
అయ్యవార్లుగారికి పాపిశెట్టి పెదరామలింగప్పగారు గ్రామతుల కరిణీకం
రామలక్ష్మమ్మ చాతను వారి యింట యిప్పించిన మాన్యాలకే పరిపాలితని —
౧ శాలివాహన శకము ౧౭౩౩ అగు వెలది ప్రజోత్పత్తి నామ సంవత్సర చైత్రబ
హుళ యిళ్ళ సోమవారము శ్రీమన్నగమాంగవుటేకీర్తి వీర శైవాచా
ర సంపన్నులయిన మదిగాండ్ల బసవన్న అయ్యవార్లుగారికి రాఘా వెంకటా
ద్రినాయుడుగారు యిప్పించిన మాన్యాలకే పరిపాలితని,

గ్రామతుల కరిణీకం మాన్యము. ౧ పిల్లల మఱ్ఱి లక్ష్మీపతి సోమయాజులు
గారికి ౧౼ యా నరసింహ శాస్త్రులుగారికి భాగవతుల తిమ్మన్న సోమ
యాజులుగారికి ౦౹౦ యా అన్నప్పగారికి ౧౹౦ పెంటె వెద్ది సుబ్బన్నకు నవ
కరి మాన్యాలు ౦౹౦ తంగిరాల కాశన్నకు ౦౹౦ యాంయుశాతం యెంకయ్యకు
2 మత్తు మల్లికార్జునయ్యగారికి –

౧ బుద్ధుల వీరావెంకట
౦౹౦ యా నాగాయ్యకి –
౦౹౦ యా లక్ష్మీదేవికి
౦౹౦ యా సుబ్బుకి –
వెరసి ౩౹౹౦
౨౦౹౹౦

- శ్రీరామ -

వైష్ణవులకు ఏం చెప్పారు సంతుష్టా ల్దారు
పరాక్రమము తుజ్ఞా జ్వాల గర —

పూర్వము శ్రీరాములు వారు రావణాసురుణ్ని సంహరించి అయోధ్య
కు వెళ్ళేటప్పుడు యీ క్షేత్రాన నిలచి శివలింగప్రతిష్ఠ చేయవల
యునని తలచి ముహూర్తము పెట్టి శ్రీ ఆంజనేయులు వారిని కా
శీకి వెళ్ళి లింగాన్ని తెమ్మని పంపించినారు. లింగం రావడమునకు ఆలస్యమయి
నందున ముహూర్తము మించిపోతుందని సీతా అమ్మవారు సైకతముచేత
లింగము చేసి స్వామివారిని ప్రతిష్ఠ చేయుమని అనుగ్రహించినది. గనుక అదే
ప్రకారము శ్రీరామచంద్రమూర్తులు సుముహూర్తమున ముహూర్తం తప్పకుం
డా ప్రతిష్ఠ చేసినారు. అంతట లింగము పట్టుకుని కాశీ నుంచి ఆంజనేయు
లు వారు వచ్చి. మీ యాజ్ఞ ప్రకారం కాశీ నుంచి లింగాన్ని తీసుకొని వచ్చినాను
ప్రతిష్ఠ చేయుమని అనగా అందున స్వామివారు చెప్పినది ఏమిటంటే నీవు రా
వడమునకు ఆలస్యమయినందువల్ల ఆ క్షేత్రమున లింగం ప్రతిష్ఠ అయిపోయింది
గనుక యింతలో యీ రామేశ్వర లింగము సైకతము చేతను. వే. స్థాపన లింగం. యీ ప్రదే
శమందు ప్రతిష్ఠ అయినది గనుక ప్రతిష్ఠ చేసినాము యిప్పుడు నీవు యీ లిం
గమును పెకలించి వేస్తే కాశీ నుంచి తీసుకువచ్చిన లింగాన్ని ప్రతిష్ఠ చేస్తా
ని శ్రీరాములవారు అనగా ఆంజనేయులవారికి కోపం
వచ్చి తన యొక్క వాలం లింగానకు చుట్టి, పెకలించడానికి ఆరంభించి యూ
పచ్చితే అగపడక వరకు రాక చాలా అలసటను పొంది మూర్ఛ...

కాలయుక్తమను సంవత్సరమున తదనంతరం స్వామివారు పరిశ్రాంతులై చేసి సీతాస
మేతంగా మేము చేసిన ప్రతిష్ఠ లింగాన్ని పెళ్లగించడమునకు అసాధ్యమయినందున
ఎత్తేప్పుడు లింగాన్ని కృష్ణ అద్దరిన ప్రతిష్ఠ చేసి స్వామిని సముదాయించి తమరు
ప్రతిష్ఠ చేసిన స్థలానికి ఇలూరు వారు) అని పేరు పెట్టి, తదనంతరం
కృష్ణ దక్షిణ వైపు శివలింగ ప్రతిష్ఠ చేసి ఆ స్థలానకు అయిలూరు అని
నామకరణము చేసి ప్రభయ రామేశ్వర క్షేత్రమని ప్రసిద్ధి కలుగ చేసినారు.
గనుక ఇలు వూరి రామేశ్వరస్వామి అయిలూరు రామేశ్వరస్వామి అని ప్రసి
ద్ధిగా వున్నది -

తదనంతరము గజపతి సింహాసనము ఏలిన గజపతి
మహారాజులుంగారు శా ౧౦౫౮ శకం మొదలుకొని ప్రభుత్వం చేశేటప్పుడు వా
రి దగ్గర మహా ప్రధానులయిన గోపరాజు రామన్నగారు శా ౧౦౬౨ శకం బ్రా
౧౮ హ్మణులకు గ్రామకరణీకములు నిర్ణయించెయుంతల యీ బలు మూరికి ఆరువ్వే
రాజువారు నాదేండ్లవారు అనే ఆరువేల నియోగులు రెండు సంప్రతు
లవారికి కరణాని నిర్ణయించిరి।
గజపతి మహారాజులుంగారు యీ వెలనాటి దేశం తమ సేనానాయకు
డయిన శుభేంతుంగబ్బగారికి రాజ్యకరం చేసిరి గనుక ఆ యింటన ప్రభు
త్వం చేసేటప్పుడు స్వస్తిశ్రీ శక వరుషంబులు ౧౦౭౫ అగునేటి అయుత్తరా
యణ సంక్రాంత్రి నిమిత్తమున సుప్రసిద్ధ రెడ్డి ప్రభు నాయకుడు
తమ తల్లి కామసానికి ధర్మానికి గాంగ అయివరని తన్నె అయిదురం బ్రా
హ్మణులకు సతారని నా చంద్రార్కంగా సీతారానకర కాంలాయలు

చెల్లిగాం సమర్పించెను మరిన్ని యింతాకిన్ని నేనేసు నున్నారి రత్నరా
ప్రసాదరిత. తదుపరి మతుల కొప్పమాత్ర నవాయకులకు తమ తల్లిగారింభ్రసా
నికి ధర్మార్థముగాను చెలువయారి. శ్రీరామేశ్వరస్వామి దేవర తలారంభపా
టున ఎగురు సాంఖ్యను లకు వూరి నికె చూర్ణ నమిర నిరయించెను. విచరసాంఘి
లకు ఆరుమూనిశాలు చెప్పలన చెల్లించె అఖండజ్యోతి పతులు చెల్లించి నిత్య
పడిమండి వర్తమానములకు అన్నదానప్పుకుపెట్టిలాంబున నిర్ణయము చేయించె
న భరాం చిలిపాట యింతాప్రకారం నిర్ణయము చేయించె. శ్రీ స్వామి వారికి రా
జాజ్ఞ ప్రకారం తలయము పండిపాదులు కల్పించి నిత్య నైవేద్య దీపారా
ధనలకు భూక్షేత్రం సమర్పించెను —

తదనంతరము నాడ వర్తకుడు కన్నెగార్ల శేషు అనేక మతి బహుభాగ్యవం
తుడయి వర్తకము చేస్తూ వుండిగా యీస్థలము నకు వచ్చిన వాడయి యీగ్రామం
లో విష్ణు ఆలయము. కేతుండ. వుండెనని శ్రీ గోపాలస్వామి వారికి ఆల
యము కట్టించి ప్రతిష్ఠచేసి సకలోత్సవములు జరిగించెనారు —

పశ్చిమ బత్తివారిగొల్ల ప్రభుత్వములు జరిగినతర్వాత
సుమేళంగాలాయిప్రభుత్వములు వచ్చెననుక పర్యంతము సమస్త బందులు చేసి
యుండెల యీరాగ్రామము - - - - సంతులో భూములు చెసినమతు అఖిలం
దేశపాండ్యాలపరంగా అవరం విలోమంపు యిద్దతు జరిగించినారు స్వ॥
శ్రీ పు సం... తారు బాణాలు ఉమ్మడియుడుము చేసి జమిందారు కుంపంచిపెట్టి
యుండెల తుంతచవి లకు నీము స్వర్ణపా అప్పారావు నింగారి వరంగా వచ్చినం
దున పూర్వము శ్రీ యెగను సమాం రోజా రాజు వారు మాంసూరువారు

వాసిరెడ్డి వారు వరరావు రెండు పూర్ళ్ళు. ఆ లంపెందాగా పెంచి కొల్లారు ను
షుపాచేసి దానికింద ను యిరాంచులు మారుతు. నగయిరా(గారి)మందులు దాఖ
లు చేసిన ల్లారుసము తు అని పేరుపెట్టి. అప్పారాయని గారి తురనుచేసింగ
మన యిరాంచులు రుశ ద్వారసము తులాశిచేరిన దును. స్తి ౧౭౨౨ షసతి లంగా
యితు. స్తి ౧౭౩౭ షసతి వరకు ౧౫ సంవత్సరములు. నృశింహా అప్పారాయని
గారు ప్రభుత్వము చేసినారు—

త॥ వీరి తమ్ములు అయిన శ్రీగయ్య అప్పారాయనిం
గారు స్తి ౧౭౪౧ షసతి వరకు ౫ సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేసిరి—
తదనంతరము వీరి జ్యేష్ఠులు అయిన వెంకటాద్రి అప్పారాయనింగారు
ప్రభుత్వానికి వచ్చి. ప్రభుత్వమును స్తి ౧౭౪౨ షసతి లంగాయితు స్తి ౧౭౫౧
షసతి వరకు పది సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేసెను—
వీరి తమ్ములు అయిన నారయ్య అప్పారాయనింగారు స్తి ౧౭౫౦ షసతి వద్దు స్తి ౧౭౬౮
షసతి వరకు ౪౬ సంవత్సరములు ప్రభుత్వము చేసెను. తదనంతరము వీరికుమా
రుడు అయిన వెంకటనృశింహా అప్పారాయనింగారు ప్రభుత్వానికి వచ్చి స్తి ౧౭౯౨ ష
సతి వరకు ప్రభుత్వము చేసిన తరువాతను స్తి ౧౮౦౩ షసతి లో శనుకలంపినో వారు
అమానీ చేసి శ్రీరంగ దొరగారి పరము చేసిరి. అందువల్ల ఆ సంవత్స
రము మొదలు ఇయితు చేసిన గుంటూరు కల్క్టరులు అయిన మేస్తరు రాము దొ
రగారి పరము చేసినందున స్తి ౧౮౦౪ షసతి లంగాయితు స్తి ౧౮౧౧ షసతి వర
కు అధికారము చేసిన కలక్టరు దొరలు అమానీ మొద్దుయిత్తు చేసి స్తి ౧౮౧౧
షసతి లో రాజా వాసిరెడ్డి వెంకటాద్రినాయుడు గారికి శాశ్వత బందోబస్తు యిచ్చిరి.

సదరహొంఘసతీలాంగాయతుస్వామిఘసతివరకుపాంఢ్యయ్యతుచేస్తూవున్నా

౨) కా. ఠకూరు యినాములు దర్భ — ౧ స్వామివారణ్ణ, — ౧ శ్రీరామ

స్వామివారికి, ౦౹౦ శ్రీగోపాలస్వామివారికి,

అభిస్తోత్రమంత్రము—

౦౹౦ బాలకృష్ణావధానులు-

౧ జో...గల --- యాజులు

౦౹౦ యాజ్ఞవల్క్యశాస్త్రులు

౦౹౦ యజ్ఞేశ్వరశాస్త్రులు

౦౹౦ భాగవతుల సూర్యనారాయణ

శాస్త్రులు

౦౹౦ .... యజ్ఞేశ్వర సోమయాజులు

౧ రామయ ప్రోలు శేషశాస్త్రులు

౧ ....

౧ మల్లాది పట్టాభిరామశాస్త్రులు

౦౹౦ --- అన్నయ్య రాజు మల్లు

౦౹౦ తణుకుపాండురంగయ్య ఘనపాఠావధాను

లుగారు

౦౹౦ ....

౦౹౦ రామనాథయ్య

౦౹౦ గొల్లపూడి రామలింగావధానులు

౧ కుప్పానాగన్న అవధానులుగారు—

కు౦౹౦ తుప్పాకుల శేషయ్య చిన్న వెంకయ్య

.. ౦౹౦ పాలుమర్రి సోమనాథు

కు౦౹౦ బాదిరాజు ... రంగావధానులు

కు౦౹౦ మారేపల్లి శాస్త్రులుగారు

కు ౧౦ అప్పరాజు వెంకట...

కు౦౹౦ సాంభలక్ష్మయ్య—

కు౦౹౦ దేవపల్లి ... తరాలు

కు౦౹౦ భజంత్రీలు—

కు౦౹౦ నాట్యకత్తెలు—

౪౹౦ శేరి ౭౹౦ + ౪౹౦ = ౧౪౹౦

గుడికట్టు కచ్చేళ్లు - వసంతోత్సవాలు

౧ = గజవాహనం

౧ వసంతోత్సవాలు

౦౹౦ చెరువు కుంటలు - ౦౹౦ తోటలు

౨. గాలిగోపురం ...

గజవాహనములు—

నాయం. ౬౪౮. ౧౭౧౧ (గౌ) కూరిని కృష్ణరాయం . . . . చింతచేట్ల

యిండ్ల(గారు) మూరానికి తూర్పు బావుల వెంట. ఆగ్నేయిదట్లు చింతలూ, యిర్లులు నా

లు (వెయి)దురు అంత్యలు వున్నవి. చింతు గ్రామము సందున తెలియు మీదే పాడుచేసిరి

ప్రవొత్తుల్కి నామ సంవత్సర వరాల్ల రెండుబావుల గంధ్యా సుపారశం దిగం తీసుకొనిరు

ఆన. (ఇంగ్లీషు సంవత్సరము) ౧౮౧౧ సంవత్సరము| పల్లయిర్లవారలు—

౧

౨౨ నయికంయ్యత వెలిడి బదలవాండ్ర సంతు సూరాప్పంధి||

పర్తికుమత్ దొన్నిగారు తాలూకా చింతపల్లి ----

యిండ్ల(గా) మూరానికి పూర్వము నుంచి బదులువాండ్రు (వే)నీ పేరు వారికి ఆయున్నది.

(యిండ్ల(గా)) శం మీద నవకల పూర్వము అంశ దాత్తుగ్గా పరాఖురా మన్నెగారు యి

చ్చిన మిరాశీ సంస్థుతులు—

ఆ బ్బారి వారి సంప్రతి౧ దొవె యూరి వారి సంప్రతి౧ పూ

ర్వము ప్రభుత్వ కాలములో శా౧౩౯౦ శకమందు మయిసూరి మిరాశీ దారుని

భూసదావుటూరి నరశరాజు కవాలంతు మునక్కు ఆంగ్లేయ తెలంగమూరి

శిస్త్రు తీర్పు చేసి యిండ్లగుని నిత్యవైద్యం నవు దేవారాధనకు వుంపలయి

నామయిచ్చినారు) పూర్వము యిండ్ల(గా) మనుమలో వెత్తు పలుకుబడి

దీనములకొండటు వెతులపట్టది. గోపరాజు రాము(న్న)గారు యిచ్చిన మిరాశీదార్లు

నవువారువారు ఆనే ప్రధమ్ములు.

రెండేవదపారాజపతి వారి ఆధికారంలో శా౧౪౧౩ శకమందు మయిసూరిక

రిశీకులు ప్రియున బదలవాండ్ర ముత్తురాజు (గా) మూనవు వారియు వెర్లభూగము

డు శివాలయమును కట్టించెను. మల్లేశ్వరస్వామివారి నిత్యప్రతిష్ఠ చేసినారు. వెలగలం
యివారు దేశముఖులు ఆశ్రయించిన తరువాతను యిందాద్రి మొదటుకొని
పూర్వీకపద్ధతులతో చేరినది. (స్థపదరుకొండ) వందలాయిరువదికొం
డుపసతిలోకొండవీటి సీమకు మిందారకు పంచిపెట్టించుదల యిాగ్రా
మము వారికి తత్పద్మనాభునికారి పంటులలో చేరినదిగను తదారభ్య తర్వాం
శీమలంగా నవాబు ప్రభుత్వము చేసిన తరువాతను. రాజా వెంకటాద్రినా
యుడుగారు ప్రభుత్వానకువచ్చి. ప్రమాదీచనామ సంవత్సరము గోపూ
రల్పతిక్రమయిన మల్లేశ్వరస్వామి వారికి సంప్రతిష్ఠ చేయించె. కుంయు
యివారియిప్పించినారు— కంఫెంటు కలెక్టరు చంద్రశేఖరశాస్త్రులు ఠావుస్న
౧కకె.. గొట్టి... దాసు— యింత్రకారం యినాము యిప్పించె. స్నా౧౫౧
పసతి వరకు ప్రభుత్వగులు చేస్తూవున్నారు. యీకొంటూ నవసంవత్సరాలు లుపి
శ్రవారి గనుక తెలియవందున. యీఁచిన్న వివరము వ్రాయలేదు—

కయిఫియ్యతు మోకా చెముడుపాడు సంతు

కలెక్టరు ప్రాడీసర్వాకరు విశ్వాసరాన్నగరు [illegible]

యీగ్రామానికి పూర్వము నుండి యిదేనామము. వారికి కెవృత్తి — యిగ్రామా
నకు మిరాశిదారు ప్రాచ్యముగారి పరంపరావస్థ గారు యిచ్చిన మిరాశిదారు
సంప్రతులు — అల్లూరి వారి సంప్రతి ౧ దావులూరు వారి సం ౧ పూర్వీకపు
ప్రభుత్వాలలో శా ౧౩౩౭ శకముందు మల్లకూరి మిరాశిదారు
దయిన దావులూరి రసుశరాభు శివాలయము కట్టించె లింగోద్భవ తటి
లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేసి యింకా మును నిత్యనైవేద్యనకు [illegible]

ంయిప్పలము యినాంయిప్పించినారు. వద్ద కొత్త కర్ణాటక ప్రభుత్వము లఖి
కువరకు వెలసిన క్షేత్రములు జరిగి స్వతంత్రము లయిన తరువాత కొను దే
వాలయం అంతర్వేది క్షేత్ర నాయుడు జరుగక పోయెను. సముతు బందీ లేచే
సేయక పూర్వము యీ గ్రామము పూర్వపు సముతులో చేరినది కావున ఈ
ప్రకారము సముతు మల్ దేవరి దేశపాండ్యాలపర ముగా వుంచి యిచ్చుట
జరిగినది —

ఈ మొదటి కరణాలు వుండేటప్పుడు యీ గ్రామ
కొత్త పట్నాభి నిగారి లాంఛనాలు చేర్చి పూర్వపు సముతు యీ శివా
ల్లి గ్రామాదులలో చేరిన గ్రామము తదాదిగా యీ విధముగా
యినవారు ప్రభుత్వము చేసిరి. బరాబరు. వాద్దనాలు సర్కారు మెండు
పొలాల పైపలము యినాములు యిచ్చినారు పెదరాము లింగసాని
ప్రభుత్వము చేసే కాలములో మరి కొంత కాలమైన - యీవంతులు
అంగ్లేయ వారికి సంపూర్ణముగా చేరిన యీ దేశము పూర్వోత్తరము
యినయినాం జరిగే టట్లు కట్టుడి చేసినారు —
రాజా వెంకటాద్రి నాయుడు బహదరుగారు స్త ౧౭౯౧ సంవత్సరము
ప్రభుత్వము చేస్తూవుండిరి. గ్రామములో యిండియినాములు — పొలాలు
కుంయినాములు వారికి . ౩౪౨ బరాబరు లకు ౮౪ ౭ చెరువులు .....
రెండు మొదలు రుస్సుల లంబకిత్తి యిచ్చేవాళ్ళకు యిలుగా —
శ్రీ ముఖినామ సంవత్సర మార్గశిర శుద్ధం సోమవారము . ౧౭౯ శకాబ్దా
బరు ఆనె ౧౮౧౧ సంవత్సరము — వంల యిన్నే వ్రాలు

౭౩ కయిఫియతు కసుబె ప్రత్తిపాడు పరగణారు

ముర్తుజానగరు తాలూకె చిలకలూరుపాడు యిలాకా

కై రాజ మానూరు వెంకటకృష్ణారావు వ్రాయించినదారు—

పూర్వము యీస్థలము దండకారణ్యములు అరణ్యముగా వుండుగ నుకొంత ముని యీస్థలమందు కొన్నిదినములు తపస్సుచేసి శివలింగము ప్రతిష్ఠచేసినారు. తదనంతరము విదర్భదేశపు రాజు. కామంతి అయిన భీముండని తమభరనాగ తమకూతురులచేతను పట్టుబడినంగలా శమునకు పోయెగనుక యీసంగతి శివ్వా వాడయి అంతఃపురము వదలి యీ అరణ్యమునకువచ్చి యీ ఆశ్రమమందు వున్న శివలింగమూర్తిని గురించి చాలాప్రార్థనచేసేవరకు ప్రసన్నులయి ఆరాజుకో వంతు తనభర్త సన్నిధిని తమయ్యేటట్టు. కరుణించువారుగనుక ఆరాజు నపుంసకత్వము తీసివేసినందున గతిమవందన యీదేవునికి గండేశ్వరుడనే నామం యేర్పరచి బహుశా పూజించుచుండెను తదారభ్య ఆదేముని గండేశ్వరుడనే వాడిక వున్నది—

ఆదినములలోనే యీస్థలము భక్తులవాడి అనే నామము వహించెను. తదనంతరము కలియుగప్రవేశమయిన తరువాత యీలింగమూర్తిపయిన పత్తికమొలచి రతిలింగమూర్తి దృశ్యముగాకుండా వుండెను. మరికొన్ని సంవత్సరములకు యీప్రదేశమందు గ్రామము యేర్పడి. పూర్వము భక్తులవాడిగనుక యీ తత్త్వ ఆనామధేయం. ప్రత్తిపాడు అని అభిధానము యేర్పడినది. గజపతిసింహాసనస్థులయిన గజపతిదేవమహారాజులు ప్రభుత్వముచేసేటప్పుడు. వారిదగ్గర ప్రధానులయిన గోపరాజు రామన్నగారు. శాలివాహన

౦౦౭ని శకమందు బ్రాహ్మణులకు గ్రామము యిరాశియు నట్లయింటెండుడల యీపు
త్రిపాంతికి పరాశరగోత్రులయిన తోకచుక్కవారి సంప్రతి ౧ ఆత్రేయగోత్రులయిన
ప్రత్తిపాటివారి సంతతి ౧ పరాశరగోత్రులయిన యేలూరివారి సంప్రతి ౧ భారద్వా
జ గోత్రులయిన పింగళివారి సంప్రతి ౧ వెరసి నాల్గు సంప్రతులు శాశ్వతరాశీయిచ్చి
౮౪ వారు. యినున యిదివరకు అనుభవిస్తున్నారు.

తదనంతరం కలపాలతపురాధీశుడయిన పువంటి పరీక్షిద కుసుమరాజులు యించి
తిరిగి నిజదేశమునకు వెళ్లుతూ యి స్థలమునకు వచ్చి నివసించియుండగా. పూర్వమం
వల్మీకప్రవిష్టులయి వున్న గండేశ్వరస్వామివారు ఆ రాత్రి రాజుకలలో వచ్చి పూ
ర్వోక్తరీతిచేత ప్రతిష్ఠ చేయబడి తదనంతరం సీమంతిని అనే రాజకుమార్తెయొ
క్క గంధమునకు కాచి ఉశరుమంది భక్తులచేత పూజించబడి కాలంతర వస్త్రచేతను
వల్మీకప్రవిష్టుడనయి యుంటిని. నన్ను ప్రతిష్ఠ చేయుమని ఆజ్ఞనతి
చ్చె. తాను పుణ్యస్థలమున కన్ను చెప్పిరి గనుక మరునాడు పరీక్షిత కుసుమరాజు
మంత్రి సామంత్ర సేనాదళ సమేతముగా. ఆ వల్మీకము దగ్గరకు వెళ్లి శోధన
చేయగా కృష్ణమంచి గనుక చాలా సంతోషించి ఆ స్థలమందే ఆల
యము కట్టించి. ప్రాకారమంటపములు నిర్మాణము చేయించి. ఆ గండేశ్వర
స్వామివారిని. పునఃప్రతిష్ఠ చేసినారు. యిందుకు శాసనము -

౧/౨౨౨ స్వస్తి శ్రీ శకవరుషంబులు ౧౦౭౪ అగునేటి చైత్ర శు ౧౦ సో
మవారము నాడు। స్వస్తి సమధిగత పంచమహాశబ్ద మహామండలేశ్వర కుపు
ర శ్రీపుర మహేశ్వర విశాఖాపురీపుర పరమేశ్వర దుర్జయకులాచల నృపేంద్ర
సత్యహరిశ్చంద్ర కృష్ణవేణ్ణానది దక్షిణా షట్సహస్రావనీవల్లభ వీరమాహేశ్వర

౮౪ కాంచీపురవరేశ్వర మల్లికావల్లభ చంపకామోదకంఠ తకాంతయుక్తుంభికామి
త్రినేత్రముఖదర్పణా విబుధసంతర్పణా వీరమురారి దినష్టాంష్టణా విద్యాదరభోగపురందర
పతిమెచ్చుగండపతిశాంతాభరణా చోడకటక చూరకా ప్రాకారకల్లుకటుక రద్రిపాంత
చాళుక్యమందిరి మూలస్తంభ విజయలక్ష్మీ పరిరంభణోత్సుకులయిన శ్రీమన్మహామం
డలేశ్వరపరిక్షేత. కుసమరాజులు గుండేశ్వరశ్రీమవారి దేవరప్రతిష్ఠ చేసి తమతులప
త్రిఅయిన సుబ్బమదేవులకు ధర్మార్థముగాను వెపళ్ల చెరువు వేసకమురుతుగ నవే
ద్యానకుయిసిమి స్వదత్తం పరదత్తం వాయోహరేతి వసుంధరా షష్టివర్ష సహస్రాణి విష్ఠా
యాం జాయతే క్రిమి అనియూప్రకారంగా శాసనస్తంభంబుల మీద ఆఖ్యంప చేసినారు. శా౧౧౪౦
శకం వరకు కుమార కాకతీయరుద్రదేవమవరాజుల వారి ప్రభుత్వము జరిగినతరువాత
ను రెడ్లు ప్రభుత్వానకు వచ్చి కాతిగ్యము చేసేటప్పుడు యీ స్థలములో కిరాటిబంధువుడ
యిన కురుగంటి వెంకటరెడ్డి గారి పరంచేసిరి గనుక అతను ప్రభుత్వము చేస్తూ వయి
౧౨ నివాసినశ్రీ గుండేశ్వరస్వామివారికి పూర్వీకమయిన వృత్తులు జరిగించు సకలోత్సవము
లు జరిగించిన వారయి తదనంతరము గ్రామమధ్యమందు విష్ణుస్థలము కట్టించి శాలి
1364 వాహనం ౧౨౮౬ శకమందు శ్రీగోపీనాథస్వామివారికి సకలోత్సవములు జరుగకలం
A.D. 1320
దులకు విశేషమయిన వృత్తిస్వాస్త్యములు కల్పన చేసిరి. శా౧౨౪౨ శకంలాగాయెతు
౧౩౪౦ శకము వరకు రెడ్లు ప్రభుత్వములు చేసినతర్వాతను గజపతి వారు ప్రభుత్వ
1515
ముశతేశము చేసిన తరువాతను గజపతివారు ప్రభుత్వయినను వచ్చి శా౧౪౩౭ శకం వరకు
ప్రభుత్వము చేస్తూ ఉండగా నరపతి సింహాసనాధీశ్వరుడయిన కృష్ణదేవమహారాయ
లు తూర్పు దిగ్విజయయాత్రకు వచ్చిన సదరహి శకమందు గజపతిని జయించి కొండవీటి
దుర్గము పుచ్చుకొని విద్యానగరమునకు వెళ్లి రత్నసింహాసనారూఢులయి పృథ్వీరాజ్యం

చెందియుండగా నంత్రియ్యవరుసయ్యగారు కొండవీటి సింహాసనమందువుండి ప్రభు
త్వంచేసే కాలమందు స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబులు ౧౪౫౦ అగునేటి సర్వధారినామ సంవ
త్సర మాఘ శు॥ ౧౫ గురువారము గండేశ్వర శ్రీ మహాదేవునికి దక్షిణాముఖ భద్రముగ ౧౦
జపల్ల అచ్చినాయుడు తమ తల్లి చెట్టెమకును తమ తండ్రి ప్రాతినాయుడికిన్ని పుణ్య
ముగా కట్టించెను.

అంతకు తత్పూర్వము గజపతి వారు ప్రభుత్వము చేసేటప్పుడు

A.D. 1513
శా ౧౪౩౫ అగునేటి శ్రీముఖ సంవత్సర శ్రావణ బ ౧౩ శుక్రవారం గండేశ్వర శ్రీ మహాదేవ
రకుడికిన్ని మంటపము ౧౦ జపల్ల అన్నమనాయునింగారు తమ తల్లిదండ్రాదు
లకు ధర్మముగాను సున్నంపని చేయించెను. సదరహి కృష్ణరాయలు, అచ్యుతరాయలు
గారి ప్రభుత్వములు జరిగిన తరువాతను. సదాశివరాయల ప్రభుత్వములో స్వస్తిశ్రీ
శకవరుషంబు ౧౪౭౬ అగునేటి ఆనంద సంవత్సరము శ్రావణ శు॥ ౪ గురువారము శ్రీప్ర
తిపాటి గండేశ్వర శ్రీ మహాదేవునికి పార్వతీదేవిని చేసి తమ తల్లి యల్లమ్మకును త
మ తండ్రి నాగబత్తునికిన్ని పుణ్యముగాను తమ్మప్రాంది బత్తుడు సమర్పించెను.
సదరహి పయిన వ్రాసిన సదాశివరాయలు రామరాయలు వారి ప్రభుత్వము శాలివాహ
న ౧౫౦౦ శకం వరకు జరిగిన తరువాతను శా ౧౫౦౦ శకంలో గాయతుమల విభురాం
పాదశాహ వారు కర్ణాటక రాజ్యం లయించి కొండవీటి దుర్గము పుచ్చుకొని ప్రభుత్వం
౫౬ చేసేటప్పుడు సర్కారు సముతు బందీలు చేసేందుకు ఈ ప్రతిపాడు విస్తారమయిన గ్రా
మము గనుక యీ గ్రామము కసుపా చేసి దీనికిం దను కొన్ని పాడు వగయిరా గ్రామాలందు
లు యిచ్చి కసుపాకింద చేర్చేటట్టు చేసి ప్రతిపాటి సముతు అని పేరు పెట్టి, సముతు అమీలు
దేశముకు దేశపాండ్యాములు ముదారు పరముగ మామిళ్ల ఉత్పత్తులు జరిగేటట్టుగా నిర్ణయించినారు.

యీశాసనాలలో యుండే పూర్వోత్తరములకు ప్రత్తులు ఉదుపిచేసికొని పునరాధారంగా చేసిన

నస్వాస్థ్యములు...

కు ౧. శ్రీస్వామివార్లకు నిత్యనైవేద్యాది పారాధనలకు, ౨. శ్రీగండేశ్వర స్వామివారి — ౩. శ్రీవేణుగోపాల స్వామివారికి. పై ౧౦ రథోత్సవములు మొదలయిన సాంతయూన పండుగలు కార్తికమాస శ్రావణమాస అభిషేకములు, శివరాత్రి, శ్రీరామనవమి, గోకులాష్టమి, నవరాత్రములు — ౨. శ్రీగండేశ్వర స్వామివారికి. ౩. శ్రీవేణుగోపాల స్వామివారికి కు ౪. శ్రీస్వామిందగ్గర సేవచేయు భాగవతులు స్వస్తివాచకులు. భజంత్రీలు సానయిరాలకు చేసిన భూస్వాస్త్యములు — స్వస్తివాచకులకు. — భాగవతులు సానయిరాలు. భజంత్రీలకు —

యీప్రకారంగా నిర్ణయించినారు గనుక తద్ధర్మప్రవృత్తి జరుగుతూ

760 వున్నది. స్వ ౧౧౭౦ ఫసలీలోను టావారు కొండవీటిసీమ ముట్టడి చేసి. పంచిపెట్టియుండలేక రాజకీయము సర్కారు మఖిందారులయిన మానూరి దేశపాండ్యలు గారి వంశములో వచ్చి చిల్లరిపాటి తాలూకాలో దాఖలు అయినది గనుక వెంకన్న పంతులుగారు ఆ ప్రాంత పంతులు వెంకటరాయనింగారు వెంకటకృష్ణనింగారు నరసన్నగారు ప్రభుత్వము చేసిన తరువాత నరసన్నగారి తమ్ముళ్లు వెంకన్నగారి కుమారులయిన వెంకటకృష్ణనింగారు ప్రభుత్వము చేస్తూ వుయిన వ్రాస్తి స్వామివార్లకు సకలోత్సవములు జరిగిస్తూ వున్నారు. శ్రీగండేశ్వరస్వామి దేవాలయమునకు పశ్చిమ భాగమందు వీరభద్రస్వామి దేవాలయం అనాదియైనది —

A.D 1760

యీదేవాలయానికి పశ్చిమభాగమందు నస్థ ౧౧౭౦ ఫసలీలో రాజా మానూరి పెదవెంకటకృష్ణనింగారు ప్రభుత్వములో వారి రాజబంధువులైన తై

శ్రీమన్తెల్లకృష్ణమ్మగారు దేవాలయముండి జీర్ణోద్ధారణ చేయించి స్వామివారి నిపునఃప్ర
తిష్ఠ చేసినారు.

స్వ ౧౭౭౦ సంవత్సరం లో రాజా నరసన్నారావు గారు ప్రభుత్వము చేసేటప్పుడు మజుమూరి మిరా
శిదారు తియ్యన్రెడ్డి లూరి వెంకట నరసు వెళ్ళి గోపాలస్వామి వారి ఆలయములో పశ్చిమ పార్శ్వము
న పూర్వముఖ వెంకటేశ్వరులు అలమేలు మంగతాయారు ప్రతిష్ఠ చేసి విగ్రహాలు శిథిలమయిన
విగనుక ఆస్థలములో శ్రీ సీతారామస్వామి వారికి సేవకోత్సవముగా తీరుకు తలాపున్నది.
ఈ వూరి గ్రామం గుడికట్లు కుచ్చిళ్ళు నల్లచెరువు మూరపస్తా నకు ౧౯ కు ౯ కుంట ప్రాప్తి ౨౯ ౫౫
గ్రామతంతాలు ౧౨ కి ౪ కసుపెప్రుత్తి పొందు గ్రామం అడుగు. ౭ గొల్లపొందు ౩ మల్లంతు
పాలెము. ౧ అబ్బనని కుంటపాలెము. ౦౩౨ దంతలూరు పాలెము. ౦౩౦ నిమ్మగడ్డవారిపాలె
ము. ౦౩ - రెంటూపల్లి వెరరాము నిపాలెము. - - - - గొరిజె - ఉ కుంటుపాలెము. రాజ నిపాలెం
వారిపాలెము. ౦౩ - మంగళపాలెము. ౦౫౨ మాందిగెపల్లెలు. ౧౨ బిక్షినుపాముందిగెపల్లె. ౦౧ నాట్లు
పాటివరిందిగెపల్లి. ———

౮౫౦ శకం లో ౨౪ కి ౦౫౦ మూడూరి వెంకటనారాయణం గారు గ్రామం న్ను దక్షిణా భాగ
ముందు వేయించిన తోటకి

౦౫౦ శ్రీమన్తెల్లకృష్ణమ్మగారు యీ గ్రామం న్ను పశ్చిమ భాగముందు వేయించిన తోట ఒకటికి
౦౩౬ రామరాజు లంగన్న సదరవెం భాగన నె వేయించిన తోట. ౨౧ ఒకటికి ———
౦౧ ౭ తేలకావెంకటకృష్ణుడు గ్రామానకు యీ భాగముందు నవ వేయించిన తోట ఒకటికి
౦౫౦ రామరాజు శంకరప్పగారు గ్రామానకు యీ భాగము నవ వేయించిన తోట ఒకటికి
౦౨౭ తేలకా బసవరసరాజు గ్రామానకు యీ భాగముననె వేయించిన తోట ఒకటికి
౦౫౪ - రెంటూపల్లి తిగ్గన్న యీనురవనెడు గ్రామానకు యీభాగన్నె వేయించిన. తో. ౦౫ -

౦౪౦ ఠాకురాజొ దండప్పగారు కూరస్తు దక్షిణా భాగమందు వేయుంచిన తోట ఒకటికి

౦౧౦ మేకా చిన్నప్ప యీ గ్రామమునకు పశ్చిమ భాగమందు వేయుంచిన తోట ఒకటికి.

౦౧౦ కుంచాల రాముడు యీ గ్రామానకు పశ్చిమ భాగమందు వేయుంచిన తోట ౧కి

౦౩౭ మంగలి రాముడు యీ గ్రామమునకు పశ్చిమ భాగమందు వేయుంచిన తోట ఒకటికి —

వాగు పాలెం దగ్గర

౦౧౦ కావిపాటి వెదచలము యీ గ్రామమునకు పదరపం భాగమున వేయుంచిన తోటకి

౦౩౭ మేకా మంగరాజు యీ గ్రామమునకు తూర్పు భాగమందు దండుపాలెము
దగ్గర వేయుంచిన వనం తోట ఒకటికి — (అయి పాలెము దగ్గర

౦౪౦ వడ్లమూరి అక్కిరెడ్డి యీ గ్రామానకు పదరపం భాగమందు వేయుంచిన తోట ౧కి ములు

౦౧౦ వడ్లమూరి గంగులు యీ గ్రామానకు దక్షిణా భాగమందు ముల్లు అయి పాలెం దగ్గర వే
యుంచిన తోట ౧కి —

౦౪౦ కొట్టి అప్పయ్య యీ గ్రామమునకు దక్షిణా భాగమందు వేయుంచిన తోట ౧కి

౦౪౦ గుంటుపల్లి భగవానులు యీ గ్రామమునకు దక్షిణా భాగమందు గొట్టి పాలెం దగ్గర
వేయుంచిన తోట ఒకటికి --- దిన్న

౦౪౦ పదరపం పాలెము దగ్గర తూర్పు భాగమందు గుంటుపల్లి రాముడు తోట ౧కి —

౦౧౦ గుంటుపల్లి రాముడు --- పాలెమునకు ఉత్తర దిక్కున వేయుంచిన తోపు ౧కి
దగ్గర

౦౧౦ వెంకటపతి పదరపం పాలెమునకు పడమట దిక్కున వేయుంచిన తోపు ఒకటికి.

౦౧౦ సాదినేని బుచ్చన్న పదరపం పాలెము తూర్పు దిక్కున వేయుంచిన తోపు ౧కి [redacted]కి —

౦౩౭ పదరపం పాలెము ఉత్తర భాగమందు వేయుంచిన తోపు ఒకటికి. —

౨౦౧౦. చెరువులు కుంటలు ౩౧కి -

౦౪౭ [redacted] నకు ఉత్తర భాగమందు గ్రామపు వల్లె.. ని వేయించిన చెరువు

౭౦ యీ గ్రామమునకు దక్షిణాదిక్కున తుందా దేవి శేషు వేయించిన చెరువు ౧ంటికి.

౦౧౦ మూనూరు వెంకటరాయలు నింగారు గ్రామానకు పడమటి దిక్కున వేయించిన చెర్వు

౦౧౧ యీ గ్రామమునకు పశ్చిమదిక్కున కంచెర దక్షిణాయి వేయించిన చెరువు ౧కి.

౭౦ శ్రీకవర్మా సుపాటి యీ గ్రామమునకు దక్షిణాభాగమందు వేయించిన చెరు
వు కుపూర్వము దుండిగాని కుంటు అనేది, (ఖండి

౦౧౧ రాయసాల పోతంభొట్లు యీ గ్రామానకు దక్షిణాభాగమందు వేయించినకుం

౦౧౦ చల్లా లక్ష్మీనారాయణ యీ గ్రామానకి దక్షిణాభాగమందు వేయించినకుంట౧

౦౩౨ పెద్దిరెడ్డి యీ గ్రామానకు దక్షిణాభాగమందు వేయించిన కుంట౧ంటికి.

౦౧౨ చల్లాపల్లా రామయ్య యీ గ్రామమునకు ఆగ్నేయమున వేయించినకుంట ౧ంటికి.

౦౧౦ పూర్వము దీము౧కుంట అనేది లక్ష్మా తులసిరెడ్డి యీ గ్రామమునకు ఆగ్నేయ
భాగమునందు వేయించినకుంటు పూర్వం ఎరిపలకుంట అనేద్రా -- కలది —

౦౧౦ మండిపినాగడు యీ గ్రామానకు దక్షిణాభాగమందు వేయించినకుంట ౧ంటికి

౦౧౧ గుంటుపల్లి పెద్దివాండ్లు వగైరాలు యీ గ్రామమునకు దక్షిణాభాగమందు
కార్తీక పొందవేసా తెందక్షిణ ఉత్తరంగా. వేయించిన చెరువు ౧ంటికి —

౦౩౭ గరిజలు పద్దిగాడన ఆగారి యీ గ్రామమునకు యీశాన్యం దక్షిణాపు దిక్కు
న వేయించినకుంట ౧కి —

౦౧ — పదర పారపాత పుతూర్పుదిక్కున పాందినెనిబుచ్చన్న వేయించిన చెరువు ౧కి.

౦౩౭ యీ గ్రామానకు పశ్చిమభాగమందు పూర్వము నంది కుంట అనేపేరు కలది.

౦౧౧ గట్టుపల్లి అక్కన యీ గ్రామమునకు పశ్చిమభాగమందు వేయించిన కుంట౧కి.

౦౧౦ మండికిపెంటని కుంట పదరపాందిక్కున వేయించి యున్నది —

౧ గింజిపల్లె అచ్చెన్న యీ గ్రామమునకు దక్షిణపు దిక్కున వేయించినది.

౦॥౦ కాట్ర అప్పన యీ గ్రామమునకు దక్షిణపు దిక్కున వేయించిన చెరువు పొలకట్టకి

౦౹౽ యీ గ్రామమునకు దక్షిణభాగమునందు సుద్దకుంట అనియెడి పేరు కలిగినది.

౧ నారుబోకొండ సోమ్మనాథుడు యీ గ్రామమునకు దక్షిణభాగమందు వేయించిన చెర్వు

౧॥౦ రామరాజు దండుపు యీ గ్రామమునకు తూర్పు దిక్కున మల్లయపాలెము దగ్గర వేయిం

చిన చెరువు ౧కి — ౦౹౽ ముత్తిపల్లయకుంట సదరహీ భాగమందునని —

౦౹౽ యిప్పల అయ్యవారు సదరహీ భాగమందు వేయించిన కుంట ఒకటి ౧కి —

౦౹— సదరహీ భాగమునందు వర్మకూరి పాపయ్య వేయించిన చెరువు —

౦౹౽ ఆరాధ్యుల పేరయ్య సదరహీ భాగమందు వేయించిన కుంట ౧ ఒకటికి —

౦౹౽ గింజిపల్లె పెదరాముడు సదరహీ గ్రామమందే తూర్పుభాగమున - - - - -

౦౻౦ సదరహీ భాగమందే పూర్వము గురవయకుంట అనే పేరుకలది —

౦౹— సాలిలక్ష్మారెడ్డి గ్రామమునకు దక్షిణభాగమునందే వేయించియుండునది.—

౦౹— పింగళి అచ్చెన్న సదరహీ భాగమందే వేయించియున్నటువంటి కుంటు ఒకటికి -

౦౽— వెంకాదండుపు సదరహీ భాగమునందు వేయించిన కుంట ఒకటికి —

౦౹— దువ్వూరి పాపన్న సదరహీ భాగమందునని వేయించియుండునటువంటి కుంట ౧కి

౦౽ నివర్తి గడ్డపు నాయుడు సదరహీ భాగమందు వేయించినటువంటి చెరువు.

౦౹— సదరహీ భాగమందు [illegible] దండయ వేయించిన చెరువు ఒకటికి

౦౹— యీ గ్రామమునకు ఉత్తరభాగమునందు పూర్వము తవ్వించినకుంట అనే

౦౹— వకాలూరి గంగులు యీ గ్రామమునకు ఉత్తరభాగమందు వేయించిన

౦౹— సదరహీ భాగమునందే గింజిపల్లె నాగయ్య కుంట ఒకటికి —

౦౧- ఉప్పుత్తల కృష్ణమ్మగారు యినాం గాను మాను ప్రశ్చిమ భాగమందు వేయించిన చెరువు ౧ని

౦౧౦ గింజుపల్లి సుబ్బన్న సదరు భాగమందె వేయించిన కుంట ౧ కటికి ౧కి ——

౦౩౨ సదరశాం భాగమందునను మంగలవారి కల్లగుడు అనువారు వేయించియుండుట (తు)కుం

౦౧-౭ ఆవిపాటి చలమయ్య సదరశాం భాగమునను వేయించియుండు కుంట ౧

౦౩౭ సదరశాం భాగమందె పూర్వము దుండినటువంటిది నాగరెని కుంట అనసత్తిది

౦౩౬ రామరాజు విస్సన్న సదరు భాగమందునను వేయించియుండునటువంటి కుంట ౧

౦.౧౦ రామరాజు దేవళ్ల రాజు యినాం సెరాము న యినాం తూర్పు భాగము నందు వేయించిన.

౦౩- రామరాజు వెంకయ్య సదరశాం భాగమందు వేయించిన కుంట ౧ కటికి ——

౦౩- నాగండ్ల వెంకి సదరశాం వేయించిన కుంట ౧కి ——

౦౩- బొడ్డు తెల్లయ్య సదరశాం దిక్కున వేయించిన కుంట ౧ కటికి ౧కి

౦౩౭ బొందలపాటి రెడ్డి సదరశాం దిక్కునను వేయించియుండు సత్తి కుంట ౧ కటికి

౦౧- మండెపూడి బుచ్చి రామన్న గారు మానుకు దక్షిణ భాగమునందు వేయించియుండు చెర్వు

౦౧౨ గుంటుపల్లి బాపు సూరన్న సదరశాం దిక్కున వేయించిన కుంట చెరువు గూడ కలవు

౦౧౫ నీలవాని కుంట అనునటువంటిది పూర్వికపు సదరు దిక్కునను వేయించియుండు కుంట ౧

—— ౮౦ వాగులు — ౧. శంవివాగు అనే పేరుగలది యినాంగాను మునకు ఉత్తరప

క్షపు పొలిమేర యందున వుండెల చెరువు బావయి బెండ్రునివేదురు అనే పేరుగలది. ఇటువంటిది

యినాంగాను మనకు లోపలము గుండా వంగిన పురువు పొలం మొదలపంటువ: (అక్షరములు చెరద

ముగతేలయున్న) ౨ నక్కలవాగు ప్రత్తిపాటి దక్షిణంపు చెరువు చగ్గిరనుంచి పశ్చిమ ఉపరము

పై పొలిమేర దాటుపున్న పొలం యుమారు ౩ పురిటి పులుసు కొండవీటి కొండనుంచి

ఉదకము వచ్చువాగులు. ౧ ఈగ్రామానకు సదరు దక్షిణముగా వున్న గొట్టిపాడని

యీరాబస్తికింద పొలంచెరువులుకు పశ్చిమటు వంటిపాగులు రెండింటికిని — ౧౫ సదరపొలము లెతువుత్తరభాగమునందు పోరుచున్నటువంటి వాగు ౩౫౭ ఖాంకలు॥ ౩బస్తిలోనుంచి అన్నపర్తి వేగావరము దక్షిణాభాగం — ౭ బస్తిలోనుండి యినపుదల అనుగ్రామము పైపారేపునటువంటి ౪౩౮. ౦౬౦ బస్తిలోనుంచి యినమదల దారితాంక ౧ యినమర్తి పొలం యెడినుంచి ౧ తాం డవికిపుయెర్ర్యాదాంకవికటికి ౧౦౪౨ చెరుకలూరు పాడు పొలం యెర్ర్యాదాంక ౧గొట్టిపాలెము దగా బాపు తాంక ౧ వంశిపురము పొలం యెర్ర్యాదాంక ౧౩ ౦౬౦ కొండపాడు పొలం యెర్ర్యాదాంకవికటి ... పుల్లయిపాలెము -- దండయిపాలెము పొలంయెర్ర్యాదాంకవికటి -- గ్రామము లోనుంచి పుల్లయిపాలెము పొలంయెర్ర్యాదాంకవికటి ౧౬ గొట్టిపాలెనుంచి రావిపాడుపొ దుగా పొలంయెర్ర్యాదాంకవికటి ౦౧౦ ౭౮ పట్టుభూమి ౯.౪ ౫౭ తఅమరు ౩౨౩౫౦౬౦ కి యినాములు నవాబు అల్లూరు తెప్పమరుపున్నపు ఖానుపేయులు బహదరు యిమదరు దేవానుసాహెబు ఖసాలవింగు ఇకువత్ర క్రిందికి చెల్లుగానుంటు చేవాలయిటు కులవలనుగాదేను క్రిందపేరులు నాల్గియిమాన్యకలొ చూచునది.

ఉత్తరపుదిశయందు యినమదల పొలమేరను యినమదలకొండ్రపాడు పొలం తుపాడు పొలం దవినల్లరాతిశిలవేశారు యీరాతిదగ్గరనుంచి నిండుమల్లాగయితుంట తూర్పున ఉత్తరపుకట్టువేశారు యిక్కడినుంచి తూర్పుగాపోగానుచాలూరాయి యినమదలపొలయెర్ర్యా దాంకటికి సపదరిరాచేని ఉత్తరపుపైపున పునచాలురాయివేశారు యీరాయిదగ్గర నుంచి తూర్పుగాపోగాను బాలురాయి యినమదల పొలమెర్ర్యారంతటిభరిపుత్తరాన పున్న సూర్యచంద్రులు పున్నల్లరాతిశిలవేశారు యీరాయిదగ్గరనుంచి తూర్పుగాని మ్పల్ల అక్కయ్య అభినము గాండుకున్న చేలతో ఉత్తరాను సూర్యచంద్రాలుంచున్నారు

లకర్ర రాయి బొమ్మ యీరాయి దగ్గర నుంచి తూర్పుగా పోగా గాజులదిన్నె వెంకటాద్రి
మెట్టు చేను పడమట ఉత్తరపు మూల నున్న నల్లబండ రాయి బొమ్మ యీరాతి దగ్గర
నుంచి తూర్పు తిక్కరెడ్డి పాలెపు చెరువు దక్షిణపు కట్టలో తట్టు నుంచి నీలవాని
కుంటలో తట్టుగా తూర్పు కట్టు నడుమ బొమ్మ యీకుంట దగ్గర నుంచి దండంయుపా
లెముబండ తల నూరిప్పు ఉత్తరాన కులెదురుగా వున్న ఉక్కెరుకుంట తూర్పు కట్టు దక్షిణ
పు ధరి బొమ్మ. యీగట్టు దగ్గర నుంచి తూర్పుగా యమర్రి యనమల కుండల బొమ్మ కు
వద్ద నుంచి తూర్పు యమతిమ్మాల వెంకటాచలపతి తోటలు తూర్పు కుంట ఉత్తరపు ధ
రి బొమ్మ యీకుంట దగ్గర నుంచి తూర్పుగా యమర్రి యనమల కుండల బొమ్మ
యిక్కడ తిమ్మాయ ఉత్తరపు దిశ ఖండలు. ౧౨౩౧౦ ఉక్కడ నుంచి తూర్పు దిశ దక్షిణం గాను
సు యమర్తి పాలెం మేరలోని చేను పంపుమ వేరయు చేని తూర్పున వున్న బండ నల్ల
రాయి బొమ్మ. యీరాతి బొమ్మ యిక్కడ నుంచి పోయిన దక్షిణం గాను రంగా సుమన్న
పురము ఎర్రమర్రి కుంటలు. నల్లశిల రాయి బొమ్మ యిక్కడ నుంచి దక్షిణము గాంపో
గాను సుమన్నపురము పాలెం మేర వకాయకుంట పెద పాపిరెడ్డి చెరువు తూర్పు కట్టు దక్షిణా
పు ధరి బొమ్మ. యిక్కడ నుంచి దక్షిణాము నడుపగాను వకాయ నారు సాగిరెడ్డి కొడుకు
పుల్లారెడ్డి మెట్టు చేటుకు బొమ్మ యిక్కడకి తూర్పు సరిహద్దులు ౨౧౧౨౭ యిక్కడ
నుంచి దక్షిణపు దిశ తూర్పుగాను వకాయ సూరి పుల్లారెడ్డి చేటు దక్షిణం నుంచి బొమ్మ
యిక్కడ నుంచి. తూర్పుగాం పోగాను వేలూరి వెంకట నారాయుడు మెట్టు చేని దక్షిణాపు న
వున్న గిరవర్తి బండ లు రాయి బొమ్మ యిక్కడ నుంచి తూర్పు తూర్పుగా రంగా సుబ్బ
రాంజు ఖం - - న చేని దక్షిణపు దరిని పాల వర్గము రాయి బొమ్మ. యిక్కడికి దక్షిణాపు

యిక్కడికి దక్షిణాపు దిశ ఘడియలు ౪౪ ౹౽ యిక్కడినుంచి తూర్పుదిశ దక్షిణాముగా
ను శిగదాఖపాపురంచొ కట్టుబడిచేని తూర్పునందున్న శిలచెలువరాయి చెప్పా) యి
క్కడనుంచి దక్షిణాంపొగాను రాతిపండుపాయెద్దు తలుకొక్కన్ని నెరవర్ణం సూర్యచం
ద్రులు వున్నరాయి చెప్పా) యిక్కడనుంచే దక్షిణాముపడవగాను. వరిపొలబావ
యిచేని తూర్పున సూర్యచంద్రులు వున్న పాలవర్ణములు చాలు రాయి చెప్పా) -
యిక్కడనుంచే దక్షిణాము రాగాను పరగాని రాతిపాడు పుత్రిపాడు కుడవినల్లశిల
రాయి చెప్పా) యిక్కడికి తూర్పుదిశ సరిఘడులు ౩౽౹ యిక్కడినుంచి దక్షిణాపుదిశ
తూర్పుగాం పూరాగాను వరగాని పూలమేర వద్ద కుంటు నడుముగా అభినేని కుంటుపా
లెం మొండిగపాడు. కందపాంటిపాపడు వేసిన కుంటు వెరాడుగాం పావెర వెంకట నరసు
చేని దక్షిణాము న యున్న నెరవర్ణం రాయి చెప్పా) యిక్కడ నుంచి తూర్పుగాం నడవగాను
అక్షినేని కుంటుపా లెపు చెరువు దక్షిణాపు కట్టు మీందుగా వరగాని అన్నవరుపుల
మేరవాద్దు నయుండు కాశీగుండు వంటి నెరవర్ణం రాయి చెప్పా) యిక్కడ నుంచి అన్న
వరపు పాలమేర మూండిసెని శేషు చేని దక్షిణాము న వున్నవాగు దక్షిపు గట్టు న వున్న చాలు
చెప్పా) యిక్కడినుంచి చాంగంత్యగా టిబుర్జుయ్య చేని దక్షిణాము న సూర్యచంద్రుదు
లు వున్నరాయి చెప్పా). అక్కడనుంచి అన్నపరుపులు రుపుల మేరవాద్దు కు చెప్పా) యిక్క
డినుంచి తూర్పుగాయిగాను కొప్పురు గవారప్రాడి వాద్దు పుట్టు కు చెప్పా). యీపుట్టుకు
దక్షిణాపుదిశ సరిఘడియలు ౧౦౩౽౹ యిక్కడినుంచి వుడమటి దిశ నలొకప్రాడిపేటి
మెర చాండివేని రామిని చెరువు కట్ట దక్షిణాపు ధరి చెప్పా). యిక్కడనుంచి సాంటివేని
రామిని చెరువు దక్షిణాపు కట్టు చాయువాగు వున్న నెరవర్ణము సూర్యచంద్రులు వున్న
రాయి గంటు పల్ల భద్రప్ప నాయుడు సాపులు వేని. దక్షిణాన వున్న రాయి చెప్పా). యిక్క

దనుంచి బాలరాయి గుంటుపల్లి శ్రీ ప్రసన్న చెరువు పురాణస్వామి దక్షిణాన ఉన్న సూర్య
చంద్రాదులు నల్ల శిలరాయి ఉన్నది. యిక్కడనుండి గుంటుపల్లి వెంకటేశ్వరు చేను
పడమటి దక్షిణాపు మూలను వున్న శిలాశాసనము రాయి ఉన్నది. యిక్కడికి దక్షిణపు దిశ
పరిమితులు ౫౩౧-౩ యిక్కడినుండి పడమటి దిశ ఉత్తరము గారు చెను. గుంటుపల్లి వెం
కటేశ్వరు చేను దక్షిణాపు గానుమూలనుండి గడికి ప్రాంతియున్న - సూరా రాగ్నద వున్న పొ
లిమేర స్తంభము. సూర్యచంద్రాదులు వున్న నల్లరాయి. పొలిమేర శ్రీ నారసింహ ఉన్నది
యిక్కడినుండి ఉత్తరము నడవగాను. వున్న పొలిమేర
పత్రిగా ఉన్న యినాము పడమటి -- నిడిగొర వున్న నల్లరాయి ఉన్నది. యిక్కడికి పడ
మటి దిశ పరిమితులు ౧౧౦ యిక్కడినుండి ఉత్తరపు దిశ పత్రిగా ఉన్న యినాము
౭౬ కుడివైపు ౧౦౦ యిక్కడినుండి ముందు పడమటి దిశ వున్న -- పొలిమేరను -- టూపా
టి నుండి వున్నపాయి యిక్కడ ఇంకలేదు ఉన్న నల్లశిల పొలిమేర స్తంభము నిర్మించియు
న్నది - సూర్యచంద్రాదులు ఉన్న స్తంభము ఉన్నది।
యిక్కడినుండి బాలరాయి నల్లశిల సూర్యచంద్రాదులు వున్నారు. వున్న పొలిమే
ర నిర్మించియున్నచో కందరాయి ఉన్నది. యిక్కడినుండి మూడు మూలలు వున్న
పు లబ్ధి పునీతలు వున్నరాయి ఉన్నది. యిక్కడినుండి పురాతనస్థానం చేను పడమ
ట సూర్యచంద్రాదులు ఉన్న నల్లరాయి ఉన్నది. యిక్కడినుండి గుంటుపల్లి గోపాలు
శాస్త్రులు రామన్న చేను పడమట ఉన్న నల్లరాయి ఉన్నది।
మాతృకలో పేజీ ఆఖరులో నిర్ధారించియుండుటచే. రెండు పున్నమ
ను చూపుతూ తరువాత పారాయణ వలసి వచ్చినది -
యిక్కడినుండి గుంటుపల్లి చెన వెంకట నరసు పల్లె తాడుకునా రాయుడు గారి చేను పడమట

శన్నల్ల గుండు రాయి వున్నది యిక్కడనుంచి గుంటుపల్లి అగ్రహారం దేని దక్షిణాదున వున్న
నల్ల రాయి వున్నది యిక్కడనుంచి పడమటి దిశ సరి ఘంటలు ౪౪ — యిక్కడనుంచి దక్షి
ణాపుదిశ యిక్కడనుంచి గుంటుపల్లి అగ్రహారం పడమటి వయిలను వున్న సూర్యాదం
డాలడుబు వున్న నల్ల రాయి వున్నది యిక్కడనుంచి పడమటి దిశ సరి ఘంటలు ౧౧ కి యిక్కడ
నుంచి దక్షిణాపుదిశను వున్న పొలిమేర బుగ్గారం పొలిమేర కలిసే అచ్చుకు
వున్నది ఘంటలు ౧ కి యిక్కడనుంచి పడమటి దిశ కొండపొగ్గారం పొలిమేర హద్దు
కు వెంట వెళుతూ పడమరగా యీ హద్దు మట్టుకు వున్నది ఘంటలు ౧౪ యిక్క
డనుంచి వుత్తర దిశ కంద్రపాటి పొలిమేర వెంట గుంటువుత్తరం హద్దునుంచి
శద్దల కొండ కట్టు బడిరావి పాటి అప్పయ చేసిన చేను పడమటి దక్షిణాపు
మూల కొండ వీటి దరి వున్నది ఘంటలు ౧౧౮ కి యిక్కడనుంచి పడమటి కొం
డ శద్దల కొండ వంక తాలూకు రావిపాటి అప్పయ చేసిన చేను కంద్రపాటి పొ
లిమేరను వున్నది ఘంటలు ౧౦ యిక్కడనుంచి యీ వుత్తరపు దిశ యినుకనిమట్టు
నుండి వెంట వెళితే వంపుగా గొట్టిపాటి నుంచి కాంద్రు పాడు పొంతె తూర్పు
వడమి దిశ వున్నది ఘంటలు ౧ కి యిక్కడనుంచి పడమటి దిశ యీ డొంక లో నుంచి వు
ప్పారి నత్తయి కట్టుబడి చేని వుత్తరపు గట్టు మట్టుకు వున్నది ఘంటలు ౧౪ కి యిక్కడనుం
చి పడమటి దిశవు పాళ్ళ నత్తయి - - - మరకు వున్నది ఘంటలు ౧౪ కి యిక్కడనుంచి
వుత్తరపు పుప్పాళ్ళ నత్తయి చేని కట్టుబడి వుత్తరం పడమటి మూల నుంచి వున్న రెండు
రాళ్ళు వున్నది ఘంటలు ౪ యిక్కడనుంచి పడమటి దిశ పుష్పాళ్ళ నత్తయి తాలూకు నిం
బుపల్లి నాగులు చేసుకొని మట్టుకు వున్నది ఘంటలు ౪ యిక్కడనుంచి వుత్తరపు దిశ
పుప్పాళ్ళ నత్తయి తాలూకు నింబు పల్లి నాగులు చేసి వుత్తరపు వున్నది ——

౭౮ ఘుడలు౪౪ ద్రయిత్రనుంచు పడమటి దిశ రావిపాటి పెదచలవుచేని వృత్తర
ముకు శిఖ కర్రా ఘుండలు౪౪౬ పడమటి కొయ్యలచుకాం గడలు౧౫యిత్రతి
నుంచు పడమటి దిశ పెదచలవుచేని కు నిపట్టు పెద్ద చలవుచేని పడమర గగం
జిపల్లి పాపన్నపెదబంతలతో వృత్తరపడమటి పొద్దునుంచు తోపు తూర్పుగ
యిరా లు వెలుల చాన బంతతో పు వృత్తరపడమటి పొద్దు చుర్రా ఘుడలు ౧౨౬
వృత్తరపు దిశ గింజి పల్లి పాపన్నపెద బంతలతో పు వృత్తరపడమర పొద్దునుంచు
తోపు తూర్పు పట్టుపట్టు చుర్రా ఘుడలు౪౬ యిత్రతినుంచు పడమటి దిశ గింజి
పల్లి పాపన్న చేత బంత తోపు తూర్పు మూల వృత్తరపు దరి నుంచు గింజి పల్లి
వారి చేను కుని మట్టు చుర్రా ఘుడలు ౩౬ యిత్రతినుంచు దక్షిణపు దిశ ౧౦యిత్రతినుం
చు గింజి పల్లి అబ్బయి చేని కునిమట్టు కు కొండ్రపాటి తిప్పయ్య మెరచుర్రా ఘుడ౧
పడమటి దిశ గింజి పల్లి చాన అబ్బయిచేని దక్షిణపు మూలకు నిపడమటినుంచు
కొండ్రపాటి యిన మొదల కూరతల స్తంభ చుర్రా ఘుడలు౧౨ యిత్రతి నాలుగు మూ
లలు పరిశొద్దిలు గాను తిప్పటు కుందిశలుకలసినది।

---

౭౯ కంయిపింయిష్టి తుపుం౦। రావిపాడు సంతువారి అసర్రాకు
మృత్యుం జిన్న గరు తాలూకె బట్లూరిపాడు యీలా
కె రాజా వారి నంది వెంకటకృష్ణా రావు.
యీ గ్రామానికి పూర్వము నుంచు రావిపాడు అనే పాంతికె యున్నది.—
౫ శిఖతి సొసవస్తు దయిన గణపతి మహారాజు రాజ్యము చే
సేటప్పుడు వెలిదన్నర పృధానులయిన గోపరాజు రామన్నగారు. బుర్రా పాలుకున్నా

మకరి శ్రీ కృష్ణమరాశీలు యిష్టించియెడల శాలివాహన సం ౧౦౬౭ శకమందున
గ్రామమునకు వెలనాడు ఉత్తమ రాజువారు అనే భారద్వాజగోత్రులుకు రెడుక
భాగముగా గ్రామం కరిణీకపు మిరాశీ నిర్ణయించినారు.

గనుక తదారభ్య యేతద్వంశం వారలయిన వారు అను

భవిస్తూయున్నారు —

పెద్ద రెడ్డి కర్ణాటకపు ప్రభుత్వములు శాలివాహన సం ౧౫౦౦ శకం
వరకు జరిగిన తరువాతను. తురకాణ్యము ప్రబలమైయుండగను దేశముకు దేశపాం
డ్యా ముకుందారు మొదలయిన దారావరు తపసీలు యేర్పరచి ములకి విభురాం
సుల్తాన బుల్లా మొదలయిన పాదుషాహులు సర్కారు సముతు బందీలు యేర్పరచేటప్పు
డు కొండవీటి కిష్ణత్తాలాన్నగరు అనేపేరు చెట్టి శీమాముంల మనుపద్ధాల్లు సము
తులుగా యేర్పరిచేటప్పుడు యింగ్రాముమలు అలాంటిదాగా కొండవీటి సావీటన
లభయినాలుగు గ్రామములలో చెఱ్ఱు ఖిల్లా కొగిరు కింద దాఖలు చేసినారు గనుక
ఆప్రాకారము గా బహుదినములు ఖిల్లా కువ్వ జహాగీరుదార్ల పరము గా అము
లు జరిగినది —

స్వ ౧౧౧౧ ఫసలీలో కొండవీటి సీమ ముల్కు చేసి జమీందార్లకు పంచిపెట్టేయెడల
యింగ్రాము ముసర్కారు సుమీందారులయిన మాణిక్యారి వెంకన్నపంతులు గారు మంటులో
చేరుబోలు యింకి పాలుతాలూకాలో దాఖలు అయినది గనుక వెంకన్నపంతులు.
గారి ప్రభుత్వములు జరిగిన తరువాతను వెంకటరాయనింగారు. ప్రభుత్వము చేసే
టప్పుడు. నిజాముల్ ముల్కు వారు దురువారి పెద్ద కుమారుడయిన నాంచారయ్యంగారు
కాదరునవసుబా వారు యిసర్కారు ఫర్మాను వారికి యిచ్చినారు గనుక స్వ ౧౨౧౧ ఫసలీ

వరకు అధికారముచే సత్తావున్న తదనంతరము నాసరజంగు బహదరిగారి తరుణా
మందు రీతములయిన నిజాము ల్ఖాను బహదరువారు ప్రభుత్వము వహించిరి.
రజాబెఖానుడు అనే సరదారు కొండవీటి జిల్లాకు జిల్లేదారు వేయ ఖర్రరు
చేసిన సుమే కొండవీడు, పిరంగిపురము, ఆయినాను బాందా, గరేపూండి, పున్నూరు
వంకాయలపాడు అన్నవర్తి గయిరా పదునాని మొదిగాలు గ్రామాదులు ముఖ్యముగ
మిరాశాల్ల తాలూకాల నుంచి విడదీసి, జిల్లా జాగీరు కింద దాఖలు చేసి రజాబే
ఖానుని గారికి శలవు యిచ్చినగనుక ఆ తను వచ్చి జిల్లాలో ప్రవేశించి జాగీరు
గ్రామాదులు అనుభవిస్తు నంత్రలో అప్పసలిలో నిజాముల్ఖాను బహద
రుగారి తరుణా లయిన బసాలత్ జంగు బహదరువారు ఆదోనిసుభా ప్రవేశించి
యిసర్కారులకు బాబ్ రాజుగారికి ఆ వంపియిచ్చి మిరాసుపత్రము లఖానుని
కొండవీటి జిల్లాకు జిల్లేదారి నిర్ణయించి పంపించియున్నారు.
గనుక వీరు పై వారి తరుణామందు అరబ్బీ సాహెబు మొదలయినవారు జిల్లేదా
రీలో వుండిన్న ౧౧౬౮ ఫసలి వరకు అనుభవించినారు. సన ౧౧౬౯ ఫసలిలో జి
ల్లా ఖాతిచేసి. జాగీరు మొఖుబుచేసి గ్రామాదులు యధాయత మిరాసు పర
చేసినగనుక యింగిలీషువారు రాజా వాసిరెడ్డి వెంకటకృష్ణారావుగారి తాలూకా
లో దాఖలు అయినందున వెంకటకృష్ణారాయనింగారు. కామందులయిన రాజా
మాణిక్యారావు సరసన్నా రావుగారు ప్రభుత్వము వహించి. సన ౧౧౮౦ ఫసలి వరకు ప్రభు
త్వము చేస్తూ వృద్ధాప్యమ పరరాజశ్రీ తుంపిళ్ళవారు గుంటూరు సరకారు ప్రభుత్వ
నకు వచ్చి. సన ౧౧౮౦ ఫసలి లంగాయిలి తమూడు సంవత్సరములు జరిగించినవారలు
తాలుకా మిరాసుల పరము చేసిరి. గనుక నరసన్నారావు సన ౧౧౮౧ ఫసలి వరకు

౧ ప్రభుత్వము చేసిన తరువాతను. వెంకటకృష్ణునింగారు ప్రభుత్వము వహించి.
ఫ౧౨౨౨ ఫసలి వరకు అధికారము చేస్తూవున్నారు.

ఈ మూర్తుగ్రామము గుడికట్లు కట్టిచ్చారు. ౩౭౬ కి ఇనాములు
౦౫ గ్రామకంఠాలుకు కి ౦౧౦ పసుపాగ్రామ కంఠము. ౦౧౦ గాజుల మూర్తి ౦౫
మూర్తిగ పట్టె. ౦౫ మాలపట్టె. ౦౫౭ వనములు తోటలు ౯ కి. ౦౧౦ కమ్మరాజు అ
య్యవారింటు కృష్ణ వనము తోటలు ౨ కి. ౦౧౦ అయ్యప్ప వనం తోటలు ౧ కి బెతటి కి
౦౧-౭ గాదిరాజు శివప్ప వనము తోట. ౦౪- ధూపాంటి రత్నము కరణాలు వనం తోట
౦౧౯ గాజుల మూర్తి వనము తోట. ౧ బెంక టిక —
౩౦ చెరువులు ౩ కి. ౦౧౦ గ్రామము చెరువు ౦౭ గాజుల మూర్తి చెరువు. ౦౫౯
లాంఛ రంగన్నపు చెరువు ౦౪౯ వెంకుపాపన్న. ౦౫౭ కామ్మరాజు అయ్యప్ప చెరువు.
౦౫- వర్రా బలభద్రయ్య ౦౫- మూర్తి గవాండు — ౧౩౦ తాంకలు ——
౨ ౦౧౦ నందిపాటి కొంక ౧౦-౫౭ గార్లపాటి తాంత ౧కి ౦౫౭ ముక్తియపాలెపురం
తాంక ౦౫౯ వంగిపుర కొంక ౧కి ౦౧౭ పునలూరి తాంత ౧కి. ౦౫౯ గాజు
ల మూర్తి నుంచి నందిపాడు ప్రతిష్ఠ తాంక ౧ వాగులు ౨ కి. పెరసిని గాక తత్తమ్మ
కరణ ఇనాములు. ౩ శ్రీ మదద్దంకి సింగరాచార్యులు. అయ్యవార్లు గారికి ౩౦
౦౧ ధూపాంటి రత్నము సాక్షి ౦౧౦ అవ్వారి సర్వదేవుడు పానకాలు ౦౧౦ అవ్వారి
అచ్చెంబొట్లు ౦౯౭ యూనవర సంభొట్లు ౦౫౯ గుండిలక్ష్మి నరసు ౧ మూర్తి
వెంకన్నగారికి. ౦౧౦ అధర పూర్ణిమ శేషాచార్లు ౦౧౦ చాచన వీసున రసింగరావు
౦౧౦ కామ్మరాజు అయ్యవారప్ప ౦౧౭ యూనా అయ్యప్ప ౩౦ చెరువు మాన్యం ౦౧౦
గ్రామ చెరువు మాన్యము - ౦౧౦ గాజుల మూర్తి చెరువు ఇనాము. ౦౧౦ లాంఛరంగన్న

చెరువు యినాము ౦౹౦ చెఱువు పైపాపన చెరువు, వెరసి - ౧౦ ఖుంగాను తలమర్రి

౩౭౮ - శిరాఘామూరి వెంకటకృష్ణారాయనింగారి వంశవరం [illegible]

౪౬. దిశంబరు. ఆసఁగరా సంవత్సరము. అంగీరస నాము సంవత్సర మార్గశిర

శు ౭ ప్రతి [illegible]

— ౦ —

౧౦౨ తయిఫియిష్యెము, దామలూరు సంతు తలాచాపూండి

పరగణా మృత్యుంజయస్వామివారు.

శాలివాహన శకప్రవేశమయిన తరువాత నుం[illegible] రాజులు ప్రభుత్వము చేసిన మీదట ౧౧౦౦ వెలనాటి దేశమునకు రాజేంద్రచోళ గాంగ మహారాజు ప్రతాపవంతుడయి ప్రభుత్వము చేస్తూ యుండి, యీ వెలనాటి సీమలో చేరిన తంగు [illegible] యీ ప్రాంత నివాసాంధ్ర వాటిక మొదలయిన తాలూకా గ్రామాలకు - - మూయనాయుతం ప్రత్యక్షమయ్యేరిగనుక అత [illegible] దామలూరు రెడ్డికి యీ శాసనపూర్వకంగా లభించిన ప్రభువయిన గాంగ మహారాజు స్వామి భావన గనుక తద్ధ్యానారాధ కర్తగా చేతను, శివాలయము కట్టించి, శా౧౦౫౪ శకమందు గాంగేశ్వరుండనే లింగమును ప్రతిష్ఠచేసి, యీస్వామివారికి నిత్యనైవేద్యదీపారాధనలకు దేరుగాలంములకు. ఖ ౩ భూయినాయినాం యిచ్చింది మరిన్ని యీస్వామివారికి —

[illegible] భాగవయువారు [illegible] నం [illegible] ఖ నం. పుష్పాలవానికి ఖ నం

ఆవలకాని [illegible] నం, సిపాయి చెత్తుల వరుగలు, ఖ ౧ [illegible] నం [illegible]

[illegible] భయం వెరశి సదరహీ స్వామివారి సమేతు [illegible]

త్రం యినాం యిచ్చింది [illegible] కట్టించి యీస్వామి

వారి అఖండదీపం పెట్టింది, సకలోత్సవములు జరిగించి. [illegible]

ఆతను ప్రభుత్వమును చేసెను.

తదనంతరము గజపతి సింహాసనాధీశుడయిన గణపతి మహారాజులుంగారు ప్రభుత్వమునకు వచ్చిరి. వారి దగ్గరను ప్రధానులయిన గోపరాజు రామన్నగారు బ్రాహ్మణులకు మాన్యములు వ్రాసి యిచ్చియు దేవ భూదానములు ఒసంగి ప్రసారించి అనే పేరువేలని ముళ్ళగిరి గ్రామములకు మిరాశీ నిర్ణయించిరి. గనుక. షష్ట్యంశములయిన వారి తయ రుద్రదేవ మహారాజులు ప్రభుత్వము శా ౧౧౯౫ శకము వరకు గజపతుల వారికి అధికారము చెంగెను— లోపయినను శా ౧౧౯౬ శకమందు అనుముకొండ నుంచి వచ్చియున్నట్లు: ఆ ప్రతాపరుద్ర కాకతీయులు ప్రలయవేమన మొదలయినవారు. బహు ప్రఖ్యాతవంతులయి శ్రీ కీర్తి ప్రశస్తములు వహించి కొండవీడు ఆజ్ఞ చేసుకొని ఆరు గురు-- నూరు సంవత్సరముల ప్రభుత్వము చేసిరి. —

తదనంతరము గజపతి వారి ప్రభుత్వములలో ఉత్తర ప్రసిద్ధులయిన శాస్త్రులు శా ౧౩౯౭ శకము వరకు వేణుగోపాలస్వామి వారికి ఆలయము కట్టించి స్వామి వారికి ప్రతిష్ఠ చేసినారు. గనుక గజపతుల వారు స్వామి వారికి కృపయా ప్రేమయు నిండి యుద్ధరించినారు.

శా ౧౪౯౭ శకము వరకు గజపతుల వారి అధికారము. పిమ్మట అయిన తరువా

౧౮ తను కర్ణాటక ప్రభువులు కృష్ణరాయలు మొదలయినవారు అధికారము చేసిన ప్పుడు. మధ్యకాలమునకు యినవారి చౌకీ గిరాజు గంగాయమంత్ర వెళ్ళినా నుండి అంగాన్ని తెచ్చి పూర్వప్రతిష్ఠితములయిన గాంతిశ్వరస్వామి వారికి దత్తతభాగము నందు. చిన్నగుడి కట్టించి. అంగ స్థాపించిరి ప్రతిష్ఠ చేసిరి.

కాంతేశ్వరస్వామి వారి భక్తులనే నింతెలింగాలు. యింతేమిన నిత్యోత్సవనైవేద్యా
లకు కుంయుం ఫలములు యిరాము యిప్పించు. శివాలయమును ముందరచేర్పాట్లు
నారు. శా॥ ౧౫౦౦ శకము వరకు కర్నాటక ప్రభుత్వములు. ఆఖరు అయి
వెను నగలాయి ప్రభుత్వములు వచ్చిన తరువాతను. పూర్వము యిన వారి శాస్త్రో
ములు. కాంతేశ్వరస్వామి వారి విభూతి చేసి కుంయుం మాన్యం ఖారీ చేయించెరి.
బారాము తీసద్ధి పొందారు ఆమేశ్వరచరిత్రారు సంతు. బందీలు పర్వరచెరి
గనుక యింగాల మము కూంచెప్పారిది సంతులో చేరినందున. సంతు అక్రమంగా
చెందరు దేశపాండ్యాల వారాల మునాకకాయి దరం బాండుసు బాకింధల
మానిమా న్యం యిచ్చితు. తిరిగించేయుతల తాకిన్గా పాదుశాహా వారి అయ్యం
లోకి మరికూరి కరణాలయిన వారిలూరి సూర్యప్రకాశరావు. కాకము దగ్గిర
వకీలులయిన శ్రీ కృష్ణమూర్తి గారిచేత, మున్న వబారి. వచ్చి గ్రామాంకు
చుట్టు. వనములు తోటలు చేయించి. నిత్యము స్త్రీ కృష్ణాస్నానము విధిగా సల్పు
చూ స్త్రీము లోకాన్ని శివకేశవులకు. అర్చనాది కృత్యములు జరిగించి పుణ్యా
వంతు డయితారలము గ తిపి నాడు. శ్రీ॥ ౧౧౨౧ ఫసలీన వాంబు వంవారలభూభాను
బహాదరు సుబేదరప్నక్ గారు. కొండవీటి శీమమూడు మట్టు చేసి. జమీందార్ల
కు కుంచెపెట్టి యితతల. యింగాల మము పొపిరెడ్డి పద్మనాభునింగారి. వంటులో
వచ్చిన కూంచెప్పారి తీసములు యిరవయినాలు గ్రామాదులలో వినుకొత
దారభా పద్మనాభు నింగారు చంద్రమౌళీగారు. పెదరాములింగన్నగారు.
జిన్న రయ్యగారు. స॥౧౨౦౦ ఫసలీ వరకు ప్రభుత్వములు చేసిన తరువాతను
రాము న్నగారు స్త్రీ॥౧౨౨౧ ఫసలీలో ప్రభుత్వానికి వచ్చి. స్త్రీ ౧౨౦౦ ఫసలీ

౧ కుప్పా రామకృష్ణయ్య టొంగలభట్లగారికి. ౦౧౦ పాతతూరికి లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రులగారికి ౦౧౦ చల్లా శీతారామయ్య గారు మధ్యోరొంపొ తానకు ౧ముప్పాల వెంకటపతి సరాబుకు ౧ బుక్కుల పెరిభాగవతికి. వెరశి. ౩౧౦ మందుకు చెళ్ళవలు ప్పాతకు ఆయినా మము యిస్తిరి. పదునాలు షసతిలాంగాయతు స్న ౧౧౬ షసతి వరకు ౧౨ సంవత్సరము బుఖ్ఖంత్తీము చెసెను.

అటు పిమ్మట రంగా వెంకటాద్రి నాయుడు. బహదురు గారు స్న ౧౧౬౩ షసతిలకి ప్రభుత్త్వకు వచ్చి. యిచ్చినయినారాములు స్న ౧౨౧౧ పసతిలకి తాడెప త్తలంగన్న శాస్త్రులగారికి [illegible] సదరకం షసతిలాంగాయతు. స్న ౧౨౧౧ షసతి వరకు ప్రభుత్త్వము చేస్తూ [illegible]

౦ మాన్యు. చెరువులు — పూండిత్రూర్పు దరిని దావెలూరి జాగీరుదారు పు-స్ర మానికి వుష్టి మము. ౧శీతాపతి। ౧ తక్కెరు సారెంబు. ౧గాల్లనాడు ౧ [illegible] గ్రామం కుత్తూర్పు. అటు దుమ్ము దాపులూరి వాతలు ౨గట్టమలు కు లరంగొ. ౧పల్లపల్లి రమణాయం. ౧గాంబులపుట్టుం చెట్టి. ౮. ౧ శంసాంలపాంబంరు ౧ వాలపు గుట్టు. ఉకటిబంగట్టు। గ్రామసుడెంట. ౩ [redacted] [redacted]ంతం వాళ్ల వనంతో టలు. ౩ చెరువులు. ౧ సుందరు. ౧ కట్లా కాంలు ౧ బుత్రశాలు ౧ వైశ్యలు. ౧ మాద్దులు. ౧ శంసాంల. ౧ బాంశాల। ౧ మంగల. ౧ జంగం ౧ [redacted] - - - - - - - -

(తెలంగుని అక్షరములు) తలవర్గా పాళ[redacted] —

౧ జొన్న	౧ మినుములు	౧ శెనగాలు	తమలపాకు తోటలు వగయిరాలు -	
౧ వడ్లు.	౧ కందులు	౧ వరిగెలు	౧ అరటి తోటలు	౧ మిర్యపు తోటలు ఆకు తెల్లు
౧ పెసలు.	౧ పులవలు	౧ ప్రత్తి	౧ పప్పు తోటలు.	౧ ప్రెగ తోటలు [illegible]

కర్పూరి తెల్లబట్టలు —   — శ్రీరామ —

౧౧౩ ముక్కంటి యేలిన శీమలు యిచ్చిన అగ్రహారములు. వెయిదలయినటువంటి అవతిత్య

కొంతవీడు, వినికొండ బెల్లంకొండ దుర్గాలు. ౩ కి కొండవీటి కింద చెల్లిన శీమ—

౧ అద్దంకి శీమగ్రామాదులు ౫౫

౧ అమ్మనబ్రోలు శీమగ్రామాదులు ౫౫

౧ కందుకూరి శీమగ్రామాదులు ౬౫

౧ వెల్లటూరి శీమగ్రామాదులు ౧౫౦

౧ ఉదయగిరి శీమగ్రామాదులు ౭౦

౧ చందోలి శీమగ్రామాలు ౪౪

౧ పాకితే శీమగ్రామాదులు ౬౬

౧ మార్త్ల శీమగ్రామాదులు ౫౮

౧ కోట శీమగ్రామాదులు ౬౦

౧ దూపాటి శీమగ్రామాదులు ౩౬౦

౧ నాగార్జునకొండ శీమ ౧౨౦

౧ మాచర్లసంతు ౬౪

కారెంపూడి సముతు ౧౪

గులు ౮ బీజాల ~~అగ్రహారాలు~~. పదయి...

౧ తుమురుగాంతు. ౧౭ ౧ తట్టాదిర ౪౪

౫ సంతులు ... ౧౫౦

౧ వినికొండ శీమగ్రామాదులు ౭౫

౧ బెల్లముకొండ శీమగ్రామాదులు ౧౦౦

౧ కొండవీడు సావేల. ౫౯౦

౧౪ శీమలు —

యీశీమలు ప్రతాపరుద్రుడు యేలెను

యింతనని ముక్కంటి యిరుండుకు. యీ

యినవి ఆధి ధరణీకోట ఆ తరువాత ప్ర-

రుగల్లు. త్రినేత్రుడు గనుక ముక్కంటియని

తి. రుద్రాంశగనుక ప్రతాపరుద్రుడు గల్లు ప్రతాప

రుద్రుడు. అనిరి యినాము బ్రాతలు

రెండు రుద్రాంశ త్రినేత్రుడు గనుక ముక్కంటి —

యీ ప్రతాపరుద్రుడు రాజ్యము యేలేటప్పుడు. పాలత్సు

మొదలైన రాజ్యాలు. వారికి వశోతుచూడవలయునని. నవిని దక్షిణను దరిశ

నాలను. రాముండనిల్లదిచేయుంటి. నందున ఆ నాలుగు రాజ్యాలు. అక్కడను

కు తనయందు శివస్వరూపమును వుండచూపెగను ప్రతాపరుద్రుడు. సోమ
నారాధ్యుల వారి మహాత్మ్యము చూడవలయునని సోమనారాధ్యుల దర్శనమునకు
వచ్చె. ఆయన యందు వున్న శివస్వరూపము చూచె. అపరాధక్షమ చేయుమని
సోమనారాధ్యులను గురుస్థానంచేసికొనెను. ఆసమయమందు. మంత్రసం
ఖ్యగల మనుములు బ్రాహ్మణులకు అగ్రహారము యిచ్చెను. యిందుకుశా
సనమిట్లున్నది.—

"దత్తో ధరణికోటాఖ్యాతి। బ్రహ్మక్షేత్రాగ్రపురంముదా
చందార్కమనుతిష్ఠేతాం. చంద వేంతి పురందరో? కేశవార్ష్యాబుధ్యాత్వై। దత్తో
విష్ణుపురంభువి. సోమనారాధ్యగురవే పితపర్తిపురందదౌ? ఏవం ప్రతాప
రుద్రాఖ్య క్షితిపాలప్రసంఖ్యయా. ఆదౌప్రతాపరుద్రాఖ్యో భూపాల
ధర్మప్రవర్తకం। సప్తర్షిసంఖ్యయాగ్రామాణి. దదౌసద్ద్విజ శ్రోత్రియే. యీపదకో
డుగ్రామములు. ప్రతాపరుద్రుడు యిచ్చిన అగ్రహారములు. యివిముక్త
తిదత్తయుందురు. అవి యెవ్వియనిన అంటే అందుకు తఫిసీలు—

. . . . . ౧ ధరణికోట అమరేశ్వరుని బ్రహ్మస్థానమునకుగాను యి
చ్చెను— ౧ శివస్థానంగాను. చంద్రవేలు అంగావృత్తియు నను యిచ్చెను—
౧ విష్ణుస్థానంగాను. వేదకేరుకందరు. ఆవిష్ణుస్వామి వారికి యిచ్చెను.
౧ గురుస్థానముగాను పితృపర్తి సోమనారాధ్యులవారికి యిచ్చెను—
౪ సోమేశ్వరున్ని యిచ్చిన వారం తపర్తి రాన్ను. ॥

సప్తఋషి సంఖ్య గ్రామవరాదులు—. ౧ విశ్వామిత్ర ప్రస్థానం। నామశేషమాలు.
౧ భారద్వాజ స్థానం. నామసాలస। కౌశిక స్థానముగాను [illegible]

౧ కశ్యపస్థానముగాను వంగిపురము. ౧ జమదగ్నిస్థానముగాను యినగల్లున్ను.
౧ ఆత్రేయస్థానముగాను. కలంబేడు — ౧ వసిష్ఠ స్థానముగాను.
౧౧౬ వెరశి దేవగురు స్థానములు ౪. సప్తఋషి స్థానములు ౭. వెరశి. ౧౧ గ్రామంబులు.
యీ గ్రామములు ॥ అగ్రహారములున్ను. ఆతర్వాను ౨౨ సంవత్సరములు
రాజ్యము చేసెను. యీ కుతుబుషాయీలు ౨ తీసిగారు వంశోత్తములచే
సేవారు ప్రభవలు. యీ రాజు చనిన తదనంతరము. మహోత్సవంబు
లు సంభవించె. పార్వతీశ్వర స్థానంబు ఆ అవెంగ నంత్రపుళులకాం దరుకే
కాంతరమయినలయినారు. ॥ ముకున్ద దేవ మహారాజు ధాంర్మిక

౧౧౭ కయిఫియ్యతు కసుబే పెదచెర్వూరు స
ర్కారు ముర్తుజానగరు తాలూకే బల్లూరి.

పూర్వము త్రేతాయుగమందు. బలిచక్రవర్తి గురుకటాక్షంవలను బలవంతుడై
యిదేవేంద్రుని పలాయనము చేసి. అమరావతీ పట్టము తీసుకొని త్రిలోక్య
సాంబ్రాజ్యధురంధరుడయి రాజ్యముచే సుఖాయున్నయుడల యింద్రాదులైన
దలయిన దేవతలు వెళ్ళి. విష్ణువును గురించి తపంబు చేసినందున యింద్రార్థమై వి
ష్ణుత్రివిక్రమాకారము దాల్చి బలిచక్రవర్తిని మూడు అడుగులు భూమి దా
నము త్రివిక్రమాకారంగా తం చే యించుకొని. విశ్వరూపము ధరించి త్రిలోకములు
ఆక్రమించి బలిని రసాతలగతుని చేసియుండ్డునికి త్రిలోకాధిపత్యము పున
రాయిచ్చిరి గనుక దేవేంద్రుడు. త్రివిక్రమస్వామివారికి ప్రతిష్ఠ చేసినారు. స్వామి
వృత్తమయినది ——

శ్లోకం॥ ఛత్రాంబరార్ద్రే వహంతం రవిశశితయుగళం నారదం కుష్ఠరోగం రంగా
శ్రీ స్తోత్ర పాదం స్పృకరకరజలక్ష్మీళితం బ్రహ్మదేవ పకంఠం ఘ్రాణవాదం ఉరుత్రాంబలిన
కరపార్శ్వ శుక్లాంధ్ర వళీనాం తాక్ష్ణ్య వక్త్రాకమేతే మదగజ విజయం శ్రీ విశ్వమూ
ర్తిం నమామి। యీ ప్రకారం గర్భగుడియందు వుండి వున్నారు.

తదనంతరము తపస్సంపన్నులయిన షుమంతు శ్రీ అగస్త్య మహాముని యీ శ్రీ విశ్వమూర్తి స్వామి వారి ఆలయమునకి ఈశాన్యభాగమందు, శ్రీ తలింగ మూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేసినారు గనుక అగస్త్యేశ్వర స్వామి వారని నామధేయము చేతను తదారభ్య యీ వరకు పూజింపబడుతూ వున్నారు.

కలియుగము ప్రవేశించిన తరువాతను బౌద్ధ కృత లోకభ్రష్ఠులయిన విష్ణువర్ధన మహారాజు రాజమహేంద్రవరమందు రత్నసింహాసనాసీనుడయి రాజ్యము చేస్తూ వుండి దిగ్విజయార్థమయి మంత్రిసామంత సేనాధ్యక్ష సేనా సమేతంగా బయలుదేరి కళింగదేశము మొదలయిన గడీలు సాధించి అక్కడి రాజులను జయించి జయస్తంభములను స్థాపించి యీ స్థలమునకు వచ్చి శ్రీ విశ్వమూర్తి స్వామివారికి ఆలయ ప్రాకార మంటప గోపుర నిర్మాణములు చేయించి గర్భగుడి అంతరాళ వయిల చుట్టుబందు ఉత్తరపార్శ్వము కాను మహామంటపం యుద్ధంచ శో ధ్వజారోహణము మొదలయిన ప్రతిష్ఠ వులెలారాదిన కళ్యాణ చేయించి యీ స్వామి వారికి సకలోత్సవములకు జరుగగలందులకు మహాసూరి పొలములు చేరిన ఉంత్రా లపాంతిము పెదపెంబళ్ళ సానివారి పొలము అనే రెండు పొలములు యిందుకేసి ఇపాంతి నికుంచి కుచ్చి పొలము న్ను మరిన్ని కసుమర్తిపాడు గ్రామం గాంధ పాటూరు గ్రామం గాయినగర్తిపాడు గ్రామము గా వెరసి గ్రామములు 3 ఇచ్చి

వటుకేసి మాన్యములు యేర్పరచి ధారాగ్రహారం తముచేసి తామ్రశాసనంబులు శి

లాస్తంభం మీదను అఖండ శ్రీ అవిముక్తస్వామివారి దేవాలయము ముందర సంస్థా

పించినారు. అందుకు నకలు—

౧౯౭ — శ్రీ స్వామివార్ల శాసనములు —

౧ శ్రీ అవిముక్తస్వామివారి శాసనం

౧ శ్రీ అగస్త్యేశ్వరస్వామివారి శాసనం —

యీప్రకారమున దారాదత్తము చేసినట్టు ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను అ

నుభవించుటకు దేవరకు దయచేసినట్టు తామ్రశాసన సురాశరశాసనాభూ

షణము రాశి పాదపాంసవః।

శాలివాహనశకము ప్రవేశమయిన తరువాత సంవత్సరము

౧౧౦౦ యిన పిమ్మట కుమార రాజ శ్రీ రుద్రదేవమహారాజులుంగారికిని

యింటి కరిణాల చోడ మహారాజు వంశీకుడయిన మల్లిదేవ మహారాజు పు

త్రుడు చే స్వస్తి శ్రీ శాలివాహన శకం ౧౧౧౧ శకం అగునేటి యీశ్వర సంవత్స

ర మార్గశుద్ధ ౧౫ సోమవారం సోమగ్రహణ పుణ్యకాలమందు పూర్వసముద్ర

తీరమందు శ్రీ అగస్త్యేశ్వరస్వామివారి ప్రతిష్ఠ పల్లగాల పూండి అన్నవత్తి యీమూడు

గ్రామములు సర్వమాన్యములుగా. యిచ్చియున్న శ్రీ స్వామివారికి పంతపల్ల

గ్రామపూండి అన్నవత్తి యీమూడు గ్రామములు. మరిన్ని యీస్వామివారికి నృ

త్యగీతాది ఉత్సవములు జరిపే ఆత్మసాని అనే వేశ్యకు శేసరపాటి నిఖరక్షే

త్రం యిచ్చినది. పైతమిరపొద్దులు. నిల్వ. ఎత్తు పంబులు. శిలాసంభశాసనము

లమీద లిఖింపచేసినారు. అందుకు శాసనము నకలు

౧౨౦ శ్రీ విష్ణోర్ నిత్యపాదపద్మద ప్రేమ పరద్యంతి వాశాంయి సోగంభీరస్థ శోభినాభి
వ దసి సత్వద్వసదేవాంతరవేదాంతార్థ మభూంత్ శ్రీ గత్రయులతా ఖండించెతు
వెంర్ధర్యకర్తి। తస్యార్తితత్ర కరశాంమ్మా। చిరక్షీవత్రస్యాత్మకరదర్శ్యపర్తి।త
స్యాత్మాశాంత్య మనస్తసార్ని తస్యార్యాదిక్షాన్వేకుభూంపతి। తస్యార్థిక్షకుక్షిస్తద్వారేక
రిశాంలవృప్తాంతు వి।రియస్సర్వాచలకన్యకాయులపరివాంహం ప్రవాహావళీ శక్త్యాత్మాయితి
శాంసవస్య విసరశ్రీరక్షితక్షాయివర్తి।పాంరాంగుష్టస్య తత్ర తెరాంచనమహాంపారాగ్ర
కౌ యాచనవాం తశ్రీకరి కాంళబౌళనృపతేస్సంతెర్ఘ్యమహావల్లభర్తి।౩॥ తాంతశ్రీ
తరితాలపార్థివ తులేరత్నాకరే చంద్రవత్ శ్రీ వరాంద్రాయసవరాయిభూషణా
మణిశ్రీమల్లదేవాంశ్యాంయుర్తి। నిస్త్రింశత్పతితారిఘోంటకభట్టస్తవేరవ
తావమాంత్రమన్నేస్త్రికవిశాంచభూంషణామణిశ్రీమల్లదేవాంశ్వాయుర్తి।నిస్త్రిం
శత్పతితారిఘోంటకభట్టస్తంభేరమగ్రామ దోఙ్చక్రేవిశ్వాంభరాం చరత్రి.
సకాంయుర్తి।చిత్రవిశ్వంభరవిభోదయుర్తి। మల్లదేవమహీజానిమకరాదాంసానిపాం
దశకోటీనప్రతికోటిరుద్ఘటతలాంకోటిభవద్దాసుతాం।సెపేరాంత్రిసభస్వతో
రభువతో ధాంటతేరయమాం.త్మాటువర్తి।శ్రీమిత్రావరుణాత్మజేనవిసినాప్రణీత
రాఙ్ఞాంషితసాక్షాదిక్షపురాంగ్రహం వరదః గ్రాంయూదపాంయూరాడనత్-
త్రాంరాంరాంటురపద్ధనివాంతమతే శాకాబ్దజాతేగతే సాక్షాద్దిష్ట వత్సరేను భక
రేమఘూంశిర్హ్యమాంసే శతే. షుత్తేపర్వణిసోంముహారసహాంతే సైరాంముగ్రహామాప్రక
మే కృతార్ధ్వేస్తిని నవమాంమూనవమంత్రవిధినాపాదమూనిధేసన్నిధౌ మంటపాంత్తరదశరి
మరిమేంయు.మహీమగస్త్యనాథ్యయుశ్రీమల్లదేవస్వాత్ముత్మాం।గ్రాతిదాతిహానందితమంట
నాంమశిపావాయ్యోతుమ్యతితీఁలెటినమంతల్యద్ధినాంతస్మై వాం ఁ హస్తాం...

పిపెన్న దక్షిణే తెంగాళ్ళ ప్రాంతినా అక్షైగస్యే మహేశస్య లాసార్థం లంసికాగ
తాంగ్ని। తత్పునానిరంతస్త్రీకరంభైరా ప్పురాంగనే అగస్త్యే శోత్సవార్థా యత్తప్ప
సాన్య వ్యాయామ్నితం। దదేపంచోత్తర త్రింశ ష్ఠాం ఠిరాత్రైత్ర ముత్తమం। వారం
చేట్యక్ధ వ్యాప్రా బ్యాం। ద్రష్టిరా పరియెటాం క్రిశేటాం। లవణాగ్రా ముసిమెద్ది దక్షంది
క్షాకుంభశాంధునా। తాం ల్లశేట్లాంలి చెంది ఫండూరునా బాంశి తంసుభదుంన్న
తాం। బహుతాత్రి హి ముక్తినాం ధారసాగ్ర నా ము భవృద్ధిం। అగస్త్యేశాంగబ్ధోద్ధ
మున్నపత్తి వత్తురం దదౌ। మల్లదేవ మహేసాధో చ దాంవాంబ త్రుతాలితేరి। స్వర్ణదత్త
త్రిభాం పాంతృశాల్లవరదత్తాన్ నిష్ఠులం భవేత్। స్వదత్తం పరదత్తం వా యోహరేత
వసుంధరా। షష్టి వర్ష సహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమి॥ శ్రీ మల్లదేవశ్రీ శ్రీ.

వత్సర త్రిభువనస్తు వేములు గడిచిన తరువాత ను

౨౨ తురగాశ్వ ముత్తుబలమారెము గనుతసు తెంగవేలాసే ముసలు తుబందేటప్పే
టప్పుడు యిదిత సుపాచేసి వృప్పటూరు రుమల్లరు వేశయిరాగ్రా వారాయిలు
దీనికింద చేరేటట్లు చేసినారు గనుక పముతు అమూలు దేశస్థులపర ముగబకు
చివవులు అవారానిమూణ్లయ్యతల ఉరిగివది (స)గ్రా౧ షపతిలకొనుసంబారా
రు తెంగవేలాసే షమూడుమట్లుచేసి. యిమూడుఅత్తుపంటపెట్టెయిడలయూ
తసుపాసమేతు గా మూడులు పరశ్రామురుడెందారులయిన మూమూరివెంతన్న
వంతులుగారి వంశులు వచ్చేటట్లు యీరిపాలుటాలూకాలోదాఖలుతోయినం
దున తదాత్రు బ్రాతి వెంతన్నపంతలుగారు ప్రభుత్వము చేసినతరువాతను
వెంకట కృష్ణునింగారు. ప్రభుత్వానకువచ్చి. దానత్వముత్ర వయలయందుప్రవేశా
లయి తనతాలూకాలోయుండే దేవస్థానములు మరమ్మతుచేయిం...

వృత్తులు కలుగచేసినారు గనుక అప్పట్లో వారి దివాను శ్రీ అయిన బాలకృష్ణపం
తులు పరముగా. మల్లూరులోని యున్న త్రిక్షేత్ర మహాస్వామి వారికి చుట్టూ ప్రాకార
మున్ను గా అగ్రహారము కట్టించి నియమించి. ఉత్సవములు చేయించినారు.
తదనంతరము వీరి కుమారులు అయిన. నరసన్నగారు పుత్రసంతతి లేనందున వారి
అన్నగారి వలె నిర్వహించినారు.

శ్రీ లక్ష్మీపతి వీరి తమ్ముళ్ళు అయిన వెంకన్నగారి పుత్రులు అయిన వెంకట కృష్ణసింగారు
సం॥ ౧౭౬౭ వ సంవత్సరములో పుట్టి ఆర్జించినారు. సం॥ ౧౮౦౦ వ సంవత్సరము పుత్రసంతతి లేక అయిపో
యినారు. మల్లూరులోని యున్న స్వామి వారికి. ప్రాంతీయమయిన భూములు ఖిలము
చేసుకొని, బహు దినముల తరువాత ఇదే శ్రీ అయినది.

ఇప్పుడు నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు గంభీరమయిన నాయత్తం
చేసినారు. కొనుగోలు యున్నది – ఈ గ్రామము పూర్వము తానీషా వారి పుత్ర సంతతి
లో తాము ఉంచుకున్న భాగము దానికి చేర్చినారు. గనుక శ్రీ దివ్యక్షేత్రములో
ప్రవేశించి ఆ మానము తూర్పు భాగము చెరువు ప్రతిష్ఠించి విస్తరించు తదనంతరం
ఈ అనుగ్రామము లో ప్రవేశింపచేసి. పాండవులు మాన్యములు ఇచ్చినారు దినము
లకు శ్రీ దేవాలయము చేసిరి గనుక విస్తరించు లంకల తోటి వుండుకున్నది అయి గ్రా
మము నకు లంక చెరువు. శ్రీ నిత్యం వచ్చునది

ఈ మల్లూరు గుడి పట్టు కట్టడము ౨౨౨ ఎకరాలు ౧౦౧౦ గ్రామము తరం ౧౪౦ వనం
తోట లంక రాజు వెంకన్న పంతులు చేయించినది. ౧౮ కలిమి రాజు వెంకన్న పంతులు
చేయించిన చెరువు ౧౪౦ ఎకరాలు ౬ – ౨ చెరువు భూములు – ౧౪౭ తిండి
కంపెనీ వెంకట ౧౧౦ ఎకరాల పొలము గ్రామము తాకట్టినది.

౧౧౫౦ రామచంద్రరాజు ౧౪-రాజులు హిందువులు ౧౧౮౦ గంపేంబరాసాని ౧౧౭౭ ఖుసా
ములుగాను తురుష్కులు ౧౧౬౦ కిసాను పరుషముల్ వ్యయము ౧౭౦ తెలపాటరాజులింగ
స్త్రీష్టులు ౧౪ శావతులు వెరసి ౧౨ గాను తురుష్కీ ౧౭౬ ఇంగ్లీషువారు
ములు తరణి ॥ ఆదిగంబరుడు ఏసులు సంవత్సరం ౧౮౫౬ సాధారణసంవత్సరం
మార్గశిర శుద్ధ ౩. ౧౫ దినవారము:—

కలియుగం ద్వాతు వెంపటి వంగిపురం సంతు
గుంటూరుసర్కారు వృత్తుల ఖానాగరు తాలూకా
కైఫియత్తు వ్రాయించారు-

యీగ్రామ పూర్వోత్తరం నుంచి వంగిపురమనే పాడి కలియుగ ౫౦౦౦ తలయు
గము ౧౭౬౨ సంవత్సరానకు రుద్రభరప్రసాదు యో వృద్ధైవముక్కంటి మహారాజు
భార్యాసమేతంగాను పాయుకే గనుల వల్ల కాశీలో అర్యావర్తములందు స్నానం
చేసి వచ్చే యడల ఒకయోగ పాదుకలు అప్పగించి యిచ్చెను. తత్తీరవాసులైన
బ్రాహ్మణులకు పరీక్షించేసి ఆ యోగపాదుకలు పడనిని యదేశమునకు వచ్చి సమయ
ముందు ఆ బ్రాహ్మణులు ముంగడ వాసువ తతెల్ల వారయియుండు పాపసంపవల్ల
యీ దేశానకు వచ్చి సవంయు ముందు. పాపసంహారము వల్ల ఒకాదేశమునకు ద్వాద
శవర్షాబ్దములు సంభవించుచున్నది. ఆ స్థానమందు దేశమునకు వస్తూ వున్నాము మళ్ళ
నప్పుడు యిరువలసి వచ్చి. ఆ నివరవయు పృచ్చుకున్నవారయి. ముక్కంటి మహారాజులుం
గారిని యీ దేశమునకు వచ్చి ధరణికోట ప్రవేశించి. రాజ్యము చేస్తూ వున్నారు
సంవత్సరములకు గంగాతీరభూములకు ద్రావిడం సంభవించెగనుక. ఆ

లు కుటుంబసమేతముగా యీదేశమునకు వచ్చినారు వీరిని ముక్కంటిమహారాజుగారు
వీరిని బాలాపురం యీ బ్రాహ్మణులకు ఏడూరు అగ్రహారములు. ఇచ్చినవా
రయి సప్తఋషిసంఖ్యగా మూడులు ఆ యేడు అగ్రహారములు సప్తఋషితుల్యు
లయిన బ్రాహ్మణులకు ధారాదత్తం. చేసినారు। ఆ ఏడింటియ్యవి అంటేను. వ
సిష్ఠస్థానంగాను వృత్తులకు ఆత్రేయస్థానముగాను కారెంపూడు, కు మిద్ది
నముగాను గుంటూరు భారద్వాజస్థానంగాను [illegible] గుడిమెట్ల వసిష్ఠస్థానంగా
ను పెదపురము యీ అగ్రహారములు గాను. శ్రీ సత్యాప్రకృతారాష్ట్రే సుతేస్థపూర్వసా
గరే తత్ర బ్రహ్మ ప్రతిష్ఠాంతు. కృతవాక్త్రనేత్రో పల్లవత్రి। యీ ప్రకారంగా
కలియుగము ప్రవేశించిన 2000 రెండువేల సంవత్సరములు మీదట పూర్వసము
ద్రాతీరమునకు ముక్కంటి మహారాజులుంగారు బ్రాహ్మణులు పిలిపించి యీ పం
గిపురము తపస్థానంగాను. అగ్రహారములిచ్చినారు తదనంతరము కటక
దేశాధీశ్వరుడయిన నారాయణదేవుడనె రాజు సేనాపతియైన అనంతపాల
దండపాలుడు కుత్తిక్కాదేశములు జయించి నిమిత్తమయి. పశ్చిమతీరమందు.
సేనాసమేతముగా నివసించియుండెగాను పూర్వము ఆ మహాభక్త విలాసుడయిన భ
గవంతుడు బ్రహ్మ నిర్మితాంతరము యీ ఆ నే బ్రాహ్మణులని యెత్తరా
కరపొంది కిందభూమిపరులు ప్రవేశించియుంది। ఆ నంతరము దండపాల విష్ణు
[illegible]ందు ప్రసన్నులయి యితను వున్న స్థలము నిర్ణయించే శ్రీకాకుళ క్షేత్రమందు.
ప్రతిష్ఠ చెయ్యమన్నారుగనుక ఆలంబనము ఆత్మీయులయిన ఆభూమిన
రము తీర్మానం చెయ్యగా. శ్రీకాకుళస్వామి వారు స్వయం వల్లభ రాయ విగ్రహము
[illegible]దృష్టమయిన దేగనుక ఆ ప్రభుడు స్వామి వారి ఆనతిప్రకారముగా శ్రీ[illegible]

వారున్ను యీ వల్లభరాయ విగ్రహమున్ను కొంత కృష్ణమయినదిగనుక అప్పుడు
స్వామివారి. ఆజ్ఞ ప్రకారమున శ్రీకాంతులస్వామివారిని శ్రీకాంతులమండపమందు ప్రతి
ష్ఠచేసి. తదనంతరమందు యీ వంగీపురములో. శ్రీవల్లభదేవుని ప్రతిష్ఠచే
సియున్నారు—.

తదనంతరము యీ అనంతదండిపాలు నిండు యీ పొల
లమందు శివప్రతిష్ఠచేసి. శ్రీ నగరేశ్వరుడనే లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠచేసినారు యిది
పూర్వోత్తరవృత్తాంతము.

శాలివాహనశకప్రవేశమయిన తరువాతను అనుమ
కొండవీటిపురాధీశుడయిన వేమవంటిన్ని కాతతీయ శ్రేష్ఠుడయిన వేమవంటి క్షత్రియుల
రాజకుమారుడయిన ప్రతాపరుద్రుడు ప్రభుత్వము వహువచ్చు యీ అగ్రహార
ములు తీరిగించినవారయి అప్పుడు యీ గ్రామములలో వుండబట్టి శ్రీ అగస్త్యేశ్వ
ర వల్లభరాయ స్వాములకు ఆలయప్రాకారమంటపములు విస్తారముగా కట్టించి.
ప్రబలోత్సవములు జరిగించినారని చెప్పినారు. గనుక ఆసింహాసనస్థులయిన
కాపతిమవారు బుధుపుత్త్రముచేసేటప్పుడు. వీరిదగ్గర మహాప్రధానులయిన
గోపరాజు రామన్నగారు బిరుదాంకితులై సమస్తరాజ్యభారము వహించియుండుటల. ఆ గ్రా
మమునకు వెలనాడు నాశ్వలాయనగోత్రులయిన. సంధివ్రంతవారి సంప్రతి భార
ద్వాజసగోత్రులయిన అయ్యలరాజువారి సంప్రతి రెండువంటు
లు ౧ రెండవది యీడు సంప్రతులు వారికి మిరాశీయిచ్చినారు. గనుక తదారభ్య
వీరి శేఖులయినవారు. అనుభవిస్తూవున్నారు. తదనంతరము స్వస్తిశ్రీ శక
వరుషంబులు ౧౫౭౭ అగునేటి భావనామసంవత్సర. పుష్యశుద్ధ ౧౦ సోమవార

మున స్వస్తిశ్రీ మతు మూరురాయరగండ జగపాలుచలమర్తిగండ దిగంతరాణా కాకతియ్య
రుద్రదేవమహారాజులు. రత్నసింహాసనారూఢులయి పృథ్వీసాంబ్రాజ్యము చేయు
౨౧ చుండగాను వారి ఆనతిని కాళభయిరవపంతులు శంకరపురము వల్లభునికి ధారయారు
దుపట్టు తాబ్రు సురశాసన శ్రీమహోత్సవములకు. ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను యి
చ్చిన కల్పోత్సవములు. శ్రీరంగ. శాలివాహనం ౧౨౪౦ శతంవరకు తుపాకర
కాకతియ్య రుద్రదేవ మహారాజులుంగారు శ్రీ ప్రభుత్వము జరిగిన తరువాత అను శ్రీ
పద్మ శివదేవ మహారాయలు. అచ్యుతరాయలు వారి ప్రభుత్వము జరి
గిన తరువాత అను రేచర్ల గజపతి వారు ప్రభుత్వము జరిగిన పిమ్మట శ్రీ సదాశివదే
వమహారాయల వారి ప్రభుత్వము లోయూస్తలమందు. శ్రీ రిజవర్తమానము.
స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ. శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౭౨ అగునేటి
పింగళ నామ సంవత్సర. భాద్రపద శుద్ధ ౧౧ గురువారమువను శ్రీమన్మహామం
డలేశ్వర అప్రతిమల్ల గురుచేటి మమ్మడి రాయయ్యగారి. పుత్రులయిన మహా
త్రా రాయయ్యదేవ చోళమహారాజులుంగారు శ్రీమత్రాజాధిరాజ పరమేశ్వర
శ్రీవీరప్రతాప సదాశివదేవ మహారాజులుంగారు విద్యానగరమందు రత్న
సింహాసనారూఢులయి పృథ్వీసాంబ్రాజ్యము చేయుచుండగాను శ్రీమన్మ
హామండలేశ్వర శ్రీ రామరాజయ్య యిరుంద్రిరువుల రాజయ్యదేవమహారాజులు
గురు మా పాలింపుచున్న సాలగ్రామ నగరమందున కొండవీటి సీమలో
సంగిపురమునకు. శ్రీవల్లభరాయ స్వామి వారికి ప్రాంతమయిన ఖండికలు
కు ౧౨ అగస్త్యేశ్వరస్వామి వారికి ఖండికలు. కుం ౧౨ యిచ్చినారు.
నిర్ణయించినారు ఆలయ భాగములు మంటపములు వలెరామతు.

Restored by G. Narasimham
9. 3. 63.